

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szobotica, 1926 VASÁRNAP március 7.

65. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Szobotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Kisebbségek Locarnója

A jugoszláviai magyar párt hónapokon át hallgatott, a magyar igazság, a magyar fájdalom csak a küzdő magyar sajtó hasábjain sirt föl, óvatosan és bátorítanul. A tavaszi szellő életre keltette dermedt álmából a magyar pártot is s most újra látunk valami nekilendülést, valami akaratát a félmillió jugoszláviai magyar sorsának, gazdasági helyzetének és kulturális haladásának érdekében. A magyar párt egyik általánosan tisztelt és megbecsült progresszív gondolkodású vezetője tegnap felhívást adott közre a magyar anyakhoz és a magyar ifjúsághoz, hogy őrizzék meg magyarságukat, ápolják nyelvüket s erzéssel, tettel, érdeklődéssel segítsék azokat, akik a magyarság politikai jogaiért küzdenek. A tegnapi felhívást követi a magyar párt holnapi adai gyűlése. A jelek arra vallanak, hogy a magyar pártkör akciósabadságában nagyon szűk körre van korlátozva, tisztázni akarja a magyar néphez való viszonyát, szervezkedni akar, hogy a vezetőség szavának, elhatározásának a jugoszláviai magyar nép akarata és együttérzése adjon súlyt és nyomatékot.

A jugoszláviai magyar párt életre-mozdulása összeesik azzal, hogy a kisantant másik két államában, Romániában és Csehszlovákiában a kisebbségek jogi és politikai helyzetét újabb törvényes rendelkezésekkel szabályozták. Nem akarjuk azt állítani, hogy a két szövetséges államban valami ideális sorsuk van a magyaroknak, azonban ha Európa lelkiismerete, vagy a népek ítélőszéke akár a csehszlovák, akár a román kormányt kérdőre vonja, a két állam joggal mutathat rá, hogy mégis tett egy-két lépést abban az irányban, hogy a kisebbségek emberi jogait biztosítsa. Csehszlovákiában azokban a körzetekben, ahol a lakosság husz százaléka valamely kisebbséghez tartozik, a közigazgatásban, a bíróságnál, az iskolában egyenrangú a kisebbségi nyelv az államnyelvvel. Erdélyben a közigazgatási hatóságok s a bíróságok magyar nyelvű beadványokat fogadnak el, tárgyalnak le s az iskolában nem korlátozzák a kisebbségi nyelv használatát. Mindez megfelel annak az elvnek, amit a vezető kormányférfiak mindenütt nagy előszeretettel hangoztatnak s amely a gyakorlatban sehohsem valósul meg, hogy nem a nép van a tisztviselőért, hanem a tisztviselő a népért. A kisebbségek, amelyek új hazájuknak hűséges és loyális alattvalói, amelyek vért és pénzt áldoznak az országért, megkíván-

hatják, hogy a kormányzat, amely az adót kíméletlen szigorral szedi be tőlük, adja nekik azt a lehetőséget, hogy az ő anyagi hozzájárulásukból dotált tisztviselők valóban értük dolgozzanak s ne ellenük.

Románia és Csehszlovákia ezt az elvet már kezdik megvalósítani. Mi, jugoszláviai magyarok, várjuk, hogy az SHS. királyság demokratikus közvéleménye mi-

kor fog a kisebbségek érdekében megmozdulni. Szerbia a népjogok elismerésében mindig előjárt. Ha Franciaország a szabadságra s az emberi jogok meghecsülésére tanította Európát, Szerbiáról és a szerbekről el lehet mondani, hogy ők mutattak példát a világ népeinek a demokratikus közszellem kialakulására s arra, hogy szabad nemzet nem tűr el zsarnokságot. Szláv kisebbségek élnek az SHS.

határokon kívül is, azok érdekében és az igazság érdekében is elvárható, hogy a kisebbségi jogokat respektálja az állam.

A népeknek is van lelkiismerete. Ennek a lelkiismeretnek a megmozdulását várja az SHS. királyság magyar és német nyelvű lakossága. Jugoszlávia nem engedheti meg, hogy más államok a demokrácia, a jogkiterjesztés terén megelőzzék.

A kormányzópartok passzív rezisztenciát tanusítanak a költségvetési vitában

Megszavazzák a költségvetést, de hivatalos szónokot nem állítanak Ellenséges hangulat Stojadinovics pénzügyminiszter ellen

Beogradból jelentik: A politikai közvélemény teljesen a radikális-párt pénteki ülésének hatása alatt állott. Mint utóbb kiderült, a radikális klub elhatározta, hogy elégedetlenségének demonstrálására nem állít hivatalos szónokokat a költségvetés tárgyalásán.

A klub határozatát élénken kommentálják politikai körökben és a nyit állásfoglalás annál nagyobb feltűnést keltett, mert ha-

sonló határozatot hozott szombatán a Radics pártklub is. A Radics-párti képviselők klubja ugyanis szintén elhatározta, hogy nem állít hivatalos szónokot a költségvetési vitában és az expozé mondó minisztereken kívül esetleg felszólaló Radics-párti képviselők csak magánvéleményüket fogják kifejezni.

Igy előállott az az érdekes helyzet, hogy a kormányzópartok

megvonták támogatásukat a kormánytól a költségvetési vitában és bár nem szavazzák le a költségvetést, a vitától való tartózkodással negatív módon fejezik ki bizalmatlanságukat.

A bizalmatlanság nem irányul az összkormány, hanem csak egyes miniszterek ellen, különösen Stojadinovics pénzügyminiszter, aki kedden érkezett Beogradba, fog ellenséges hangulatot találni.

Lemondott a Briand-kormány

A kamara szombaton hajnalban leszavazta a pénzügyi javaslatokat Izgalom Genfben a váratlanul kitört kormányválság miatt — Briand elmegy Genfbe, de nem képviseli hivatalosan Franciaországot Baloldali eltolódás várható a francia politikában

Hétfőn kezdődnek a kormányalakítási tárgyalások

Párisból jelentik: A Briand-kormány, amely kezdettől fogva kisebbségi álláspontot képviselt a kamarában, szombaton váratlanul benyújtotta lemondását. A francia kormány bukása nemcsak a francia belpolitikában, hanem

nemzetközi viszonylatban is teljesen zavaros helyzetet teremtett, mert Briand lemondása a Népszövetség ülésének előestéjén következett be.

A Briand-kormány lemondásának közvetlen oka az, hogy a baloldali kartel, amelynek tagjai a kamara többségét al-

kotják, a szanálás kérdésében a saját javaslatukat fogadtatták el a kormány javaslatával szemben, a szenátus azonban ezeket a javaslatokat nem fogadta el, hanem visszaküldte a kamarának módosítás céljából.

Szombaton hajnalban a kamara újból leszavazta a szenátus javaslatát, melyet a kormány is magáévá tett és ez készítette Briandot a lemondásra.

amely teljesen váratlanul érte nemcsak a közvéleményt, hanem a politikai köröket is.

A kamara kormánybuktató ülése

A Briand-kormány erőpróbája a szombatra virradó éjszaka volt. Az ülés kezdetén Briand miniszterelnök kapacitájú akarta a szocialistákat, hogy ne kényszerítsék lemondásra a kormányt állásfoglalásukkal és éjjel felé az a hír terjedt el, hogy a szocialisták nem vesznek részt a szavazásban. Időközben azonban a szocialisták megváltoztatták elhatározásukat és

a kamara egymásután szavazta le a szenátus javaslatait, amelyekhez a

kormány állását kötötte.

Elsőnek az alkohol-illeték felemelésére vonatkozó javaslat tárgyalását Berthel szocialista javaslatára 270 szavattal 150 ellenében a kamara elhalasztotta, majd a szenátus által elfogadott cukoradót elvetették. A késő reggeli órákig tartott a kamara nagyjelentőségű ülése és reggel hét órakor került sor a legfontosabb kérdésnek, a forgalmi, illetőleg fizetési adó tárgyalására. Fontaine kommunista képviselő indítványozta,

hogy a kamara halassza el a javaslat tárgyalását.

Briand beszéde

Briand miniszterelnök azonnal válaszolt erre a felszólalásra. Hangsúlyozta, hogy a kamarának vállalni kell a felelősséget, ha a kormány pénzügyi javaslatait elutasítja. A szocialisták felé fordulva emelt hangon jelentette ki, hogy a kormány mindent megtett, hogy Franciaország pénzügyi tekinthetőségét megőrizze, nem rajta fog múlni, ha a szanálás nem indul meg a közeljövőben.

Briand így fejezte be beszédét:

— Bizonyos, hogy eleget beszéltünk és itt az ideje, hogy szavazzunk. Ha a kamara megtagadja a szanálási javaslatok megszavazását, a kormány vezetője a mai naptól kezdve megszűnik miniszterelnök lenni és nem fogja Franciaországot a Népszövetség ülésén képviselni.

Briand után Bedouet a szocialisták, Raibel pedig a nemzeti blokk nevében elfogadhatatlannak nyilvánították a kormány javaslatát. Ezután sor került a döntő szavazásra, amelynek során a kamara 274 szavazattal 221 elle-

nében leszavazta a kormányt és elhatározta, hogy a illetési adó tárgyalását elhalasztja. A Briand-kormány tehát 58 szavazattal maradt kisebbségben.

Briand tanácskozása az Elyséeben

Briand a kamara üléséről azonnal az Elyséebe ment és

Doumergue elnöknek benyújtotta a kormány lemondását.

A leszavazás annyira meglepte magát Briand miniszterelnököt is, hogy az első percben

le akart mondani genfi utazásáról is, azonban Doumergue köztársasági elnöknek egy órás rábeszéléssel sikerült elérnie, hogy Briand szombat este mégis utazzon Genfbe, ahol azonban a Népszövetség ülésén nem fogja hivatalosan képviselni Franciaországot.

Baloldali kormány jön Briand után

Politikai körökben a legnagyobb meglepetést keltette a Briand-kormány lemondása, ami teljesen zavaros helyzetet teremtett. A beavatottak szerint bár a szociálisták és radikálisok a kormány szanalási javaslatai ellen foglaltak állást, Briand mégis számíthatott a kamarában többségre, mert a mérsékelt ellenzéki pártok tartózkodni akartak a szavazástól. Briand azonban az ülés végén szerencsétlen magatartásával rontotta el a helyzetét. Állítólag azt mondotta *Bokanovszkinak*, az ellenzék vezérének, hogy nem tulajdonít nagy jelentőséget a mérsékelt ellenzék szavazatának és ezért a kijelentésért *sértődtek meg a mérsékelt ellenzék tagjai annyira, hogy a kormány ellen szavaztak.*

A Briand-kormány bukásának hatását lehetetlen előre megállapítani.

A kamara a pénzügyi vitában mindvégig baloldali magatartást tanúsított, miut Briand miniszterelnök és Doumergue pénzügyminiszter és így valószínű, hogy a Briand-kormánytól baloldali kabinet következik.

Izgalom Genfben Briand lemondása miatt

Genfben jelentik: A Népszövetség ülésére Genfben érkezett delegációk körében a Briand-kormány lemondásának híre elemetáris erővel hatott.

Népszövetségi körökben nagy a tanácstalanság és senki sem tudja, hogy milyen súlyos következményei lesznek Briand lemondásának.

Szombat délelőtt a bizottságok nem tartottak ugyan ülést, a nemzetek szövetségének palotájában azonban mégis nagy volt a nyüzsgés és a különböző delegációk izgatottan tanácskoztak arról, hogy mi lesz a francia kormányválság következménye. *Biztosra veszik, hogy a Briand-kormány lemondása a Népszövetségben nem marad hatás nélkül és az a vélemény alakult ki, hogy*

Briand lemondása befolyást gyakorolhat Németországnak a Népszövetségbe való belépésére és Bethlen magyar miniszterelnöknek a Népszövetség ülésén való helyzetére a frankhamisítás ügyével kapcsolatban.

Egyelőre még senki sem látja tisztán, hogy ezután a Népszövetség hétfőn megnyíló ülése miképpen fog alakulni, amál kevésbé, mert

hír szerint Briand csak vasárnap marad Genfben.

ahol Chamberlainnel és Luther kancellárral akar tanácskozni és vasárnap este már visszautazik Párisba.

A hír Berlinben

Berlinből jelentik: Német hivatalos helyen nagy meglepetéssel fogadják a Briand-kormány lemondásának a híreit. Németország népszövetségi delegációja már uton van Genf felé és a kormány

Amikor *Herriot* elnök kihirdette a szavazás eredményét, *Briand és a kormány tagjai azonnal elhagyták az üléstermet és Briand távozóban kijelentette, hogy azonnal benyújtja lemondását.*

Az Elyséeből jövet *Briand* a sajtó képviselői előtt az ügyre vonatkozólag a következőképp nyilatkozott:

— *Nem mint hivatalos delegátus megyek Genfbe, mert most már nincs jogom a következő kormányt felelősséggel terhelni. Még itt Párisban érintkezésbe lépek a különböző államok Genf felé utazó delegátusaival,*

Genfben pedig csupán nem kötelező tárgyalásokat fogok folytatni, még a Népszövetség ülése előtt.

Briand szombat este 9 óra 40 perckor elutazott Genfben.

Tekintettel azonban a szenátus és a kamara összetételére, alig lehet elképzelni olyan kormányt, amelyet mindkét testület támogogna.

Könnyen lehetséges, hogy az új kormányban résztvesznek a szociálisták is.

Miután *Doumergue* köztársasági elnök szombat délelőtt Lyonba utazott, ahol hétfőig marad, a kibontakozási tárgyalások csak hétfőn fognak megkezdődni és az új kormány megalakulásáig a lemondott Briand-kormány vezeti az ügyeket. Általában azt hiszik, hogy az új kormány külpolitikai tekintetben teljesen magáévá fogja tenni Briand politikáját.

A kormányválság hatása a tőzsdén

A francia kormány bukása erősen érezhető volt a tőzsdén is. A font árfolyama a párisi tőzsdén szombat délelőtt 130-ról 135-ig emelkedett és erősen reagál a kormányválságra Zürich is, ahol a szombati 19.375-ös megnyitás után a zárleltkor már 18.80-al jegyezték a francia frankot.

rádió után értesítette az uton levő *Luther* kancellárt a francia kormányválságról.

Berlinben súlyos politikai következményektől artanak

Briand lemondása bombaként hatott Berlinben. Attól tartanak, hogy súlyos politikai következményei lesznek a francia miniszterelnök távozásának. Némileg megnyugtatta a német politikai köröket az a körülmény, hogy Briand lemondása ellenére is Genfben utazik. Aggasztónak tartják azonban azt, hogy a Népszövetség ülésén Briand Franciaország nevében már nem vállalhat semmi kötelezettséget, ami Németország szempontjából igen kedvezőtlen.

Doumergue elfogadta a kormány lemondását

Éjjele jelentik Párisból: *Doumergue* köztársasági elnök a Briand-kormány lemondását elfogadta és feltűnő mély hangon fejezte ki elismerését a kormány működéséért. Az elnök megbizta a lemondott kormányt az ügyek vitelével mindaddig, amíg a hétfőn meginduló kormányalakítási tárgyalások befejezést nem nyerne. Hétfőn hír szerint *Herriot*, *Painlevé* és *Leon Blum* kapnak meghívást az Elysée-be. Nagy valószínűsége van annak a kombinációnak, hogy *Doumergue* *Leop Blum*nek fogja felajánlani a kormányalakítást.

Caillaux-kormány?

Briand genfi utazása előtt tárgyalta *Caillaux*-val. Ebből azt a következtetést vonták le, hogy *Caillaux* fog kormányt alakítani. *Caillaux* megcáfolta ezt a hírt politikai körökben azonban lehetségesnek tartják ezt a kombinációt.

Vági Istvánt újból letartóztatták

A budapesti rendőrség őrizetbe vette a Vági-párt hatvanöt vezetőjét

Budapestről jelentik: A rendőrség a munkanélküliek tüntetése ügyében széleskörű nyomozást indított és megállapította, hogy a tüntetést rendező *Vági-csoport* röpiratokat adott ki, melyekben a *lennálló társadalmi rend ellen izgattak.*

A Vági-párt *Hernád-uccai* központi irodájában még pénteken este házkutatást tartottak, melynek so-

rán több ezer röpirat került a nyomozó hatóság kezébe. Minthogy a röpiratok rendkívül éles hangon arra szólították föl a munkásságot, hogy vér árán is, tüntessen a kormány ellen, a rendőrség előállította a párt vezetőit, hatvan embert, köztük *Vági Istvánt és őrizetbe vette őket.* A letartóztatottak ellen *lázítás címén indult eljárás*

KELLOG LEMOND

HAZARENDELTEK A LONDONI AMERIKAI NAGYKÖVETET

Newyorkból jelentik: *Coolidge* köztársasági elnök szombaton utasította *Houghton* londoni nagykövetet, hogy haladéktalanul utazzon Washingtonba.

A londoni nagykövet váratlan hazarendelésével kapcsolatban politikai körökben az a hír terjedt el,

hogy *Coolidge* komolyan számol *Kellog* külügyi államtitkár lemondásával és *Houghtont* azért rendelte Washingtonba, hogy megbeszélje vele, hajlandó-e vállalni az *Egyesült Államok külügyeinek vezetését.* A lapok szerint valószínű, hogy *Houghton* lesz *Kellog* utóda.

Kidolgozták

a francia—jugoszláv egyezmény szövegét

Hivatalos jelentés Nincsics és Briand tanácskozásáról

Párisból jelentik: *Nincsics* külügyminiszter párisi látogatásáról hivatalos kommunikét adtak ki. A hivatalos kommuniké szerint az SHS. állam külügyminisztere befejezte tanácskozásait *Briand* miniszterelnökkel.

Az eszmecsere folyamán megállapították, hogy a két állam politikájára nézve teljes az egyetértés a tárgyaló felek között.

A *Petit Parisienne* hivatalos helyre

való hivatkozással közli, hogy *Nincsics és Briand*

kidolgozták a francia-jugoszláv egyezmény szövegét.

A lap szerint *Nincsics és Briand* tanácskozásainak eredményeképpen Franciaország teljesen magáévá tette az SHS. királyság álláspontját a Balkán és a kisantant-államok kérdésében.

Nincsics *Momcsilo* külügyminiszter szombaton hosszú ideig tanácskozott a párisi olasz követtel.

Az amerikai nagy tőzsde-krach

Több száz millió dollár veszteség huszonnégy óra alatt

Az európai gazdasági köröket is élesen foglalkoztatja az a méreteiben óriási s hatásában kiszámíthatatlan tőzsdekrach, amely az amerikai tőzsdéket megrázkódtatta. Newyorkból jelentik: Kedden éjszaka az egész Wallstreet tömve volt néppel. Ez volt a katasztrófa előtti éjszaka. A *Trinit Church-téren* több száz autó állott. Ezekben töltötték a bankárok és a tőzsdégyűzők az egész éjjelt. Ezrével aludtak az emberek rögtönzött padokon a szabadban. Egy ülőhelyért az ilyen padokon 30—40 dollárt fizettek, többet, mint amennyitért az elsőrangú szállodákban a legjobb szoba kapható. Senki sem akart távozni a tőzsde környékéről, mert egész éjjel zajlott nyílt uccán a »repülő tőzsde« és hiteles adatok szerint 200.000 darab értékpapírcserélt gazdát az uccai forgalomban.

Szerdán kora reggel a teljes pánik jegyében indult meg a tőzsdei forgalom. Sápadtan és álmatlanul foglalták el az ügynökök a helyeiket. Ezek az emberek napok óta éjjel-nappal szakadatlanul a legizgalmasabb tevékenységet fejtették ki. Alig hangzott el a gongjelzés, amely a tőzsdenyitást jelezte, teljes erővel kitört a tomboló vihar, kiáltoztak, ordítottak, számokat üvöltöttek a terembe és pillanatok alatt óriási vagyonok voltak szétapósva. Három nap óta nem aludt senki, aki a Wallstreettel csak a legeszkélyebb vonatkozásban állott. Egyes hírek voltak, hogy egy nagy intervenció-csoport alakult, de már az első jegyzések megmutatták, hogy a nagy krach hikerülhetetlen. A nagy acél-, villamos- és autógyár papí-

rok eleinte tartották magukat és nem vesztek többet 20 százaléknál ártolymukból, ellenben a gyengébb papírok és pedig főképpen azok, amelyekben a magán-spekuláció a leg erősebben volt érdekelve, percek alatt 40—50 százalékkal estek. Később az ugynevezett »vaspapírok is belekerültek a forgatagba és 30 százalékos árcsést szenvedtek.

Jelenetek a Wallstreeten

Amíg a tőzsdeteremben tombolt a féktelen vihar, kint a szűk Wallstreeten olyan sűrűn állt a tömeg, hogy mozdulni sem lehetett és olyan óriási volt a kiáltozás, hogy a távolban is meghallották. Minden pad rögtönzött tőzsdégyűzőkkel alakult, de a környéki *Coffeshoppok- és Lunchroomok*ban is zajlott az üzlet. Mindenki arra törekedett, hogy meg az utolsó percekben tulajdon a »csomagjaim.

Déli féltizenkét órakor a tőzsdeterem már teljesen olyan volt, mint az örültéküda. Az ordítás, üvöltés, tombolás egy pillanattal se szűnt meg, mindenki igyekezett a másikat túldöntani. Az árfolyamok, amelyeket lokábeveztek, már leadásuk pillanatában érvényüket veszítették, a kimondott szó elhangzása után elvesztette értékét. Két tőzsdégyűzők az utolsó napok túlfeszített idegmunkája következtében a tőzsdeteremben megőrült és tombolni kezdett. A tőzsdéről vitték őket egy idegklinikára. Newyorkban és más városokban a nagy lapok óránként különkiadásokat adtak ki a tőzsdéi helyzetről.

A veszteség ezen az egy délelőtti több száz millió dollárt tett ki.

Nagy vihar a nemzetgyűlésen

A radikálisok a nemzet becsületének megsértésével vádolták meg Boskovics Dusán pancsevói képviselőt — „A magyarok alatt jobb volt a Vajdaság közigazgatása” — mondotta Boskovics — Három napra ki akarták zárni az ülésekről a független demokrácia képviselőt, de az elnök Zsivkovics Ljuba indítványát visszavontnak jelentette ki

Ellenzéki vádak a közigazgatási hatóságok ellen

Beogradból jelentik: A parlament szombati ülésén folytatták a belügyi költségvetés vitáját.

Az első szónok **Hadzi-Radics** muzulmán, aki tiltakozik az ellen, hogy a muzulmánokat elbocsátják az állami spólgálatból. Éles támadást intéz egyes boszniai járási főnökök ellen és eseteket sorol fel a boszniai hatóságok erőszakoskodásának jellemzésére.

Kokanovics Cséda földművespárti éles hangon támadja az állami igazgatást, főleg a rendőrségi szervezetet. Szerinte a rossz tisztviselők a legjobb agiókból a megegyezés pontjainak ellenében. Támadja a kvalifikálatlan tisztviselőket és kimutatja az egyik járási főnökről is, hogy nincs meg a törvényben előírt kvalifikációja. Azt állítja, hogy a tisztviselők kinevezését a radikális-párt helyi szervezetei döntenek el. A hatóságok — mondja Kokanovics — terrorisztikusan járnak el a földművespárttal szemben. Végül elmondja a saját esetét, amikor a választások alkalmából letartóztatják és husz napig tartották fogva.

Kokanovics beszéde után **Szubotics** elnök bejelenti, hogy a külügyi tárcza költségvetéséhez a pártok szónokai már hozzászóltak és most a saját nevükben beszélők sora következik. Az elnök figyelmezteti a szónokokat a pártközi megegyezésre, amely szerint egy felszólalás nem tarthat tovább egy félóránál.

Prbicssevics Szvetozár tiltakozik az ellen mintha ebben az ügyben pártközi megegyezés jött volna létre. Az ő párt-

ja nélkül nem lehet pártközi megegyezést kötni, már pedig pártja mindaddig ellene van a parlament munkarendjére vonatkozó pártközi megegyezéseknek, míg a nemzetgyűlés elnöke elégtételt nem ad Prbicssevicsnek a rajta esett sérelemért.

Petkovics Milán boszniai radikális visszautasítja Kokanovics Cséda vádjait és kijelenti, hogy Kokanovicsot pártszempontok vezetik, amikor a valóságukat meg nem felelő adatokat tár a nemzetgyűlés elé.

Kokanovics viszonyválasza után **Driljevics** Szekula montenegrói föderalista beszél. Szerinte a mostani rezsim **rendőrszervezet**. Nem akar eseteket felsorolni, de rámutat arra, hogy ezt miniszterek is beismerték.

— Melyik miniszter ismerte be? — kérdezik a radikálisok.

Driljevics: Timotijevics Koszta, aki 1922-ben nyílt rendeletben betiltotta a botozást. Ezután az alkotmány kérdésével foglalkozik, hitet tesz a föderalizmus államberendezkedés mellett s tagadja, hogy ő a vidovdáni alkotmányt nem ismeri el. A vidovdáni alkotmányt — mondja Driljevics — a radikálisok és a Radics-párt nem ismerik el, mint az a megegyezés szövegéből kiderül.

Végül **Stepanovics** Milán Davidovics-párti tartja meg szűzbeszédét igen csekély érdeklődés mellett.

Az elnök az ülést délután egy órakor bezárta és folytatását délután öt órára tűzte ki.

Vihar egy közbeszólás miatt

A délutáni ülés a várakozás ellenére **rendkívül viharos lefolyású volt.**

Az első szónok **Timotijevics** demokrácia a közigazgatási visszaéléseket teszi szóvá. — **Ebben az országban — mondja — minden a rendőrség és csendőrség kezében van, amely kétféle állampolgárt ismer: radikális és nem radikális.** A rendőrségnél csak azok számíthatnak sikerre, akik fel tudják mutatni a radikális-párti igazolványukat. Szóvá tesz több olyan esetet, a melyben nem torolták meg a hatósági közegek súlyos visszaéléseit. Saját körületében, a szmederevói körületben a rendőrség és a csendőrség a leghatározottabb módon üldözi a nem radikális-párti polgárokat. A kormánynak ezeken az állapotokon sürgősen változtatnia kell, mert különben a legsúlyosabb helyzet következhetik be.

Timotijevics beszéde közben **Boskovics Dusán** bánáti független demokratapárti képviselő helyeslőleg közbeszól, mire az egyik radikális képviselő oda kiáltja neki:

— Talán a magyarok alatt jobb volt? **Boskovics**: Igen, jobb volt.

Óriási lármával és zaj tör ki erre a kijelentésre. Az elnök csak nagyvívázzal tudja a rendet helyreállítani.

A zaj lecsillapultával **Dragovics** Milutin radikális-párti szólal fel és szánórezettel az ellenzéknek, hogy illojálisan viselkedik és úgy beszél, mint a radikálisok a régi liberális-rezsim alatt, amikor valóban borzalmasak voltak a közigazgatási állapotok. Most azonban a helyzet egészen más és a viszonyok általában kellemesek. Az ellenzék mindent **Makszimovics** belügyminiszter nyakába akar szőni, még az olyan esetek miatt is, őt teszi felelőssé amelyek 1919-ben történtek. **Timotijevics**ről elismeri, hogy

a parlament legbékésebb és legillegálisabb tagja, kijelenti azonban, hogy amikor miniszter volt, ő volt a legelvákuultabb pártmunka a kabinetben. Beszéde végén **Kokanovics** földművespárti képviselővel polemizál hosszasan és hangsúlyozza, hogy véleménye szerint a földművespárti képviselők jelenlegi magatartása a földműves-párt teljes megsemmisülésére fog vezetni.

Moszkovljevics és **Kokanovics** földművespártiak rövid felszólalása után **Boskovics Dusán** független demokrata emelkedik szólásra, mire a radikálisok nagy lármába törnek ki és kórusban kiáltják a képviselő felé:

— **Nem engedjük beszélni! Szégyen és gyalázat! Megsértette a nemzet becsületét!**

A zaj több mint tíz percig tart. **Trifkovics** elnök a rendet hiába próbálja helyreállítani, mire az ülést tíz percre felfüggeszti.

A szünetben a képviselők nagy része bentmarad a teremben és izgatottan vitatkozik egymással. Ezalatt a miniszteri szobában **Zsivkovics Ljuba** a radikális klub elnökének bevonásával konferencia folyik le, mely után **Trifkovics Marko** újból megjelenik a teremben és az ülést megnyitja.

A szónoki emelvényre **Zsivkovics Ljuba**, a radikális klub elnöke lép fel. Az ellenzék óriási lármában tör ki:

— Milyen címen akar beszélni? Nem hallgatjuk meg! **Boskovics** a szó!

Trifkovics házelnök nagyvívázzal helyreállítja a rendet és kijelenti, hogy **Zsivkovics Ljubának** a házszabályok megsértése címén adta meg a szót. A zaj lassan lecsillapodik és **Zsivkovics** befejezheti beszédét.

— **Boskovics** képviselő azt állította, hogy a magyarok alatt a Vajdaságban

több szabadság és jog volt. (Felkiáltások az ellenzéken: Ezt nem mondták.) Nem arról van szó, hogy **Boskovics** egy politikai klubot sértett volna meg, hanem

megsértette kijelentésével a nemzet tekintélyét és becsületét. Husz képviselő nevében a házszabályok 79.

Boskovics Dusán védekezése

Boskovics Dusán: **Zsivkovics Ljuba** olyanokat állít rólam, olyan kijelentéseket tulajdonít nekem, amelyeket ő személyesen nem hallott, csak közvetve szerzett róluk tudomást. Én nem sértettem meg a nemzet becsületét. Sajnálom, hogy erről beszélnem kell, de én már az osztrák-magyar monarchia alatt harcoltam a nemzeti ügyért és agítáltam a délbánán községekben a szerb nemzeti színi szalagokat osztagotam a nép között és gyűjtöttem a szerb sebesültek javára. A háború kitörésekor én voltam az első — folytatja **Boskovics Dusán** — akit letartóztatnak, később pedig erőszakkal el is ítélték. Elmondja ezután **Boskovics**, hogy **Timotijevics** beszéde közben, amikor **Timotijevics** arról beszélt, hogy Szerbiában milyen visszaes a közigazgatás, ő helyeslően közbeszól, és megjegyezte, hogy a Vajdaságban még rosszabb a közigazgatás. Radikális oldalról azt kérdezték, hogy talán Magyarországon jobb volt, mire ő azt felelte, hogy igen, de csak a közigazgatásra értette. **Makszimovics** akkor közbeszól, hogy ilyesmit nem lehet állítani, mire ő ismételtén kijelentette, hogy ő a közigazgatásra értette megjegyzését. Arról szó sem volt, hogy a szerb népnek jobb volt akkor a helyzete mint most. Ezt annál kevésbé mondhatja, mert ő akkor ült, holott vádlói nem ültek.

A radikálisok nagy lármával fogadják **Boskovics** beszédét.

A Radics-párt teljesen passzív viselkedik, az ellenzék pedig támogatja Boskovicsot.

Boskovics ezután hozzáfog költségvetési beszédéhez.

Folytatódik a költségvetési vita

Boskovics a rendőrségek szervezetét bírálja és megállapítja, hogy a Vajdaságban annyi fajta rendőrhatalóság van, hogy lehetetlen őket össze nem keverni. **Szubotican** például négyféle rendőrség működik, a vasuti komeszariátus, az állampolgári osztagy kirendeltsége, a városi rendőrség és a csendőrség. Támadja a belügyminisztert, mert a tartományi beosztást még mindig nem hajtotta végre. A Bánátságban ma is az alispán végzi az összes teendőket. Sok az állami tisztviselő, Magyarországon csak a főispán volt állami tisztviselő, a többi tisztviselőket az önkormányzati szervezetek választották. A községi önkormányzatot megszüntették, a községi választásokat nem hajtották végre és a községi jegyzők önkényuralmat gyakorolnak a lakosság felett.

A szubotici főispán kinevezése

Foglalkozik a tisztviselők státuszbeosztásával és megállapítja, hogy itt is sok szabálytalanság történt. Elmondja, hogy Gyorgyevics Dragoszlav szubotici fő-

és 102. paragrafusa alapján azt javasolom, hogy **Boskovicsot** a nemzet becsülete ellen tett kijelentéséért a nemzetgyűlés három üléséről zárják ki.

Óriási lármával tör ki ismét, mire **Zsivkovics Ljuba** hozzászól, hogy sok képviselő hallotta **Boskovics** kijelentését és figyelmezteti a képviselőket, legye-nek tudatában a pillanat fontosságának és ne vegyék védelmükbe **Boskovicsot**.

Timotijevics: Nincsen szó a nemzet becsületéről.

Zsivkovics csak abban az esetben hajlandó visszavonni javaslatát, ha **Boskovics** bocsánatot kér és visszavonja szavait.

Trifkovics Markó elnök **Boskovics Dusának** adja meg a szót és figyelmezteti a képviselőket, hogy hallgassák meg nyugodtan.

ispán átugrott egy csomó kategóriát és a legelső tisztviselői osztályba került.

Makszimovics belügyminiszter: A szubotici főispán kinevezése a tisztviselő-törvényen alapul. Ha nem így volna, a legfelsőbb állami számvevőség kifogást emelne volna miatta.

Boskovics: Sok a csendőr, rendőr és rendőrtisztviselő. Adatokkal bizonyítja, hogy a háború előtt sokkal kevesebb rendtartási közeg volt a Vajdaságban, mint most. A vajdasági közigazgatási viszonyokról beszél és azt fejtegeti, hogy a jelenlegi rezsim semmiféle szabadságot nem ad a Vajdaságnak. A vajdasági polgároknak nincs semmi joguk, még a legutolsó községi pandúr sem választhatják meg. A magyar rezsim alatt az összes tisztviselőket választották.

Makszimovics belügyminiszter: Tán a főszolgabíró is választották?

Boskovics: Igenis, még az alispánt is, saines, hogy a belügyminiszter ur ezt nem tudja.

Zsivkovics Negosin bánáti radikális: Nem választottunk mi alispánt! De hogy is választottunk!

Boskovics: Igenis, maga is választott. **Zsivkovics** Negosin: Tán maga?

Boskovics: A községi képviselőtestületeket és az adókövető bizottságokat sem a nép választja. Ilyen viszonyok még a mai Törökországban sincsenek. Nálunk minden határam egy ember kezében van, ez a radikális képviselő főkörtése. Vannak olyan községek a Bánátságban, ahol egy év alatt tízszer volt jegyzőválasztás. Még a képviselőt sem választja a nép, olyan terrorral dolgoztak a hatóságok. A Bánátság Beogradból állig felügyezett csetnikeket küldtek, akik mindenkit halálra fenyegettek, aki nem szavaz a radikális-pártra.

Makszimovics belügyminiszter: Nem én küldtem őket.

Boskovics: Ha nem ön küldte, vonja őket felelősségre.

Makszimovics: Ön nagyon jól tudja, ki küldte a csetnikeket.

Boskovics: Az ellenzéki választók házaft felgyújtották.

Zsivkovics Negosin: Nem igaz, a radikálisok házaft gyújtották fel.

Boskovics: **Kovinba** kineveztek főszolgabírónak egy embert, akit a magyar éra alatt szerb dinárokat hamisított. Figyelmeztettem a minisztert, hogy bocsássa el, nehogy szégyenszemre a hivatalában keljen letartóztatni. A miniszter felüggasztette, mire megjelent a radikális képviselő és kijelentette, hogy arra az emberre szükség van. Erre visszahelyezték. Ismertem **Krstics** pancsevói főkapitány esetét, akit gyilkosság miatt ítélték el. Ezután kitér a pancsevói visszaélésekre, majd elmondja, hogy a Bánátságban vannak olyan községek, ahol 1500—2000 szavazék a községi pótadó, mert a jegyző munkáját nem ellenőrzik senki. Támadja **Zsivkovics Ljubát**, a radikális klub elnökét, aki hatósági segédlettel gyújtott pézsu

a Bánátban a radikális dom építési céljaira.

Visszavonják a kizárási indítványt

Trifkovic Márkó elnök ekkor kijelenté, hogy a beszédközlő letelt és Boskovicstól megvonja a szót, majd közli, hogy miután Boskovic Dusán azt mondta, hogy azokat a kifejezéseket, amelyek miatt kizárási indítványt tettek ellene, nem mondotta és nem is mondhatta, azt hiszi, hogy a kizárási indítvány visszavonásnak tekinthető.

Az elnöki enunciació közben Maksimovic heilgyminiszter és Korosec dr. között ócsa szót váltás keletkezik, de az Trifkovic elnök este fél kilenckor zárta be az ülést. Legközelebbi ülés vasárnap délelőtt fél kilenc órakor lesz, amikor a költségvetés tárgyalását folytatják.

Benes helyett Duca

román külügyminisztert választják a Népszövetség főbizottságába Jugoszlávia 1928-ban kap helyet a főbizottságban

Beogradból jelentik: A Népszövetség ülészakával kapcsolatban a beogradi távirati ügynökség azt a hírt közli, hogy a kisantant-államok külügyminiszterei

Temesváron megállapodtak abban, hogy a Népszövetség főbizottságában melyik ország képviselje a kisantantot.

A megállapodás értelmében Benes helyére, aki kiválik a főbizottságból,

a kisantant Románia első delegátusát, Duca külügyminisztert fogja jelölni.

A román delegátus két évig lesz tagja a főbizottságnak, aztán az S. H. S. királyság veszi át a kisantant-államok közös képviselőitét.

Meggyilkolta testvérét egy szubotcai hentessegéd

Harc az örökségért — A gyilkos lelőtte áldozatát és önként jelentkezett a rendőrségen

Az Alekszandrovói rendőriaktanyán szombaton délután négy órakor megjelent Lausev Lázár husz éves hentessegéd és bejelentette, hogy

lakásán meggyilkolta bátyját, Lausev Milán huszonkét éves szubotcai sófiórt.

Peczárszki Miladin rendőrbiztos a fiatal gyilkost nyomban tartoztatva, majd kiment a gyilkosság színhelyére, a Zapadna-ucca 59. szám alatti házba, amelynek uccái szobájában talált rá a vérben tetregző Lausev Milánra. A szerencsétlen Hatalamber, akinek melléből patakzott a vér, még élt, de már nem volt eszméletlennél. Peczárszki értesítette a mentőket, akik Lausevet be akarták szállítani a kórházba, mire azonban a kórházhoz értek,

Lausev Milán már behalt sérüléseibe.

A mentők erre a holttestet kiszállították a görögkeleti temető hullaházába, ahol felboncolják.

A rendőrség a testvérgyilkosság ügyében megindította a nyomozást, a melyet Miatov Tosó bünygyi rendőrkapitány vezet. Megállapították, hogy a gyilkosság idején csupán a két testvér tartózkodott odahaza és így a gyilkoson kívül nem volt más szemtanúja a véres eseménynek.

Testvérharc a vagonért

Lausev Milán és Lázár már régebbi idő óta ellenséges viszonyban voltak egymással. A fiatalabb testvér ugyanis könnyelmű volt, ivott, kártyázott és minthogy semmiféle keresete nem volt, állandóan szüleit és bátyját zsarolta. Hat héttel ezelőtt meghalt apjuk, Lau-

sev József, aki után két hold szántóföld és Alekszandrovó külvárosban egy kis ház maradt örökségül. Lausev Lázár ezt a hagyatékot akarta magának megszerezni, ami miatt az utóbbi időben raponként verékedésre került a sor a két testvér között.

Legutóbb özvegy Lausevné megbetegedett, be kellett szállítani a kórházba, úgy hogy odahaza heteken keresztül csak a két testvér lakott.

Lausev Milán dolgozott, Lázár pedig állandóan a kórházban tartózkodott és ha pénze elfogyott, haza ment és ami a keze ügyébe került, eladta, hogy pénzt szerezzen. Lassanként már a bútorokra került a sor, úgy, hogy mire anyja kijött a kórházból, jóformán üres lakást talált otthon. Emiatt még jobban elmérgesedett a viszony a két testvér között és néhány nappal ezelőtt történt, hogy az uccán késsel zavarták egymást.

Harc a letré halálra

Szombaton délután Lausevné elment hazáról egy ismerőst meglátogatni. Amikor kiment az uccára, a kapu előtt találkozott kisebbik fiával, aki valamit szorongatott a kezében és amint anyját meglátta, elfordult, nehogy meglássa, mi van a kezében. Lausevné nem is tulajdonított nagyobb fontosságot Lázár viselkedésének és nyugodtan elment. Erre Lázár bement az uccái szobába, ahol bátyja, Milán éppen mosakodott. Ismét veszekedni kezdtek és a veszekedés hevében — Lausev Lázár állítása szerint —

Milán kést rántott és a fején megszurta öccsét, aki a szurás követ-

kezében könnyebb sérülést szenvedett.

Lausev Lázár erre kifutott a koryhába, míg Milán abban a hiszében, hogy valami fegyverért ment, gyorsan az üveges ajtóhoz ugrott és azt bereteszelté. Néhány pillanattal később Lausev Lázár revolverrel a kezében tört vissza és be akart menni a szobába. Amikor észrevette, hogy zárták előre az utat,

az ajtóüvegen keresztül célba vette bátyját és kétszer elsütötte a fegyverét.

A két lövés eldördülése után Lausev Milán összerogyott és percek alatt eldöntötte a vér.

Mindkét golyó a mellébe furódott és míg az egyik megakadt benne, a másik a hátán kijött és megölte, a talban akadt meg.

„Meggyilkoltam a bátyámat”

Lausev Lázár, amikor látta, hogy bátyja összeesett, a kerteken keresztül elindult a rendőriaktanya felé és az első embernek, akivel a Fő-uccán találkozott, odakiáltotta:

— Most gyilkoltam meg a bátyámat!

A rendőriaktanyán, mielőtt a város-házára szállították volna, kihallgatták a gyilkost. Lausev Lázár kihallgatása alkalmával annyit mondott, hogy verékedés közben használta revolverét, mert bátyja megelőzően késsel megszurta a fején.

A nyomozás további folyamán kiderült, hogy Lausev Lázárnak nincs fegyvertartási engedélyje és így jogtalanul tartott a lakásán revolvert. A gyilkos, akinek március 19-ikén kellene bevonulnia a katonasághoz, kihallgatása után beszállították a rendőriaktanyára, ahonnan valószínűleg hétfőn adják át a szubotcai ügyészségnek.

A meggyilkolt Lausev Milán holttestét hétfőn fogják felboncolni a görögkeleti temető hullaházában a törvényszéki orvosok.

A diszkrét nő

Írta: Stella Adorján

A zajos tengerparti furdőhelyet minden elképzelhető betegség ellen ajánoták az orvosok, ami azt jelenti, hogy a zajos furdőhely adminisztrációja még kimájánál is jobb volt. Egyesek bizórlurát tartottak itt, az Adria gyöngyén, mások fogyni akartak. Volt, aki a tüdejét gyógyíttatta de olyan is akadt, aki Karlsbadot vélte pótolni a jótékony és sokoldalú napsugárral. Mégis legfőbbben nem a fájdalmakat akarták elűzni a verőfényes sétányon, hanem az unalmat, azt a betegséget, melynek gyógyszerét már a fogregébb korban felidézték. A betegek többsége nőkből alakult, ami természetes is. Allg van férj, aki kora tavasszal ráér unakozni. Pállya Tamás ezek közé tartozott. Szokásos nyári szabadságát most vette ki, márciusban és azzal a reményteljes elhatározással utazott Budapestre a tengerpartra, hogy nemcsak ő fog jól szórakozni de még másvalóknak is unalmát is elűzi.

Ebédnél körül nézett a nagy hotel tágas éttermében. Asszonyok, gyerekek, nevelők. Praktikus ember lévén, főképpen a magányos hölgyeket tüntette ki érdeklődésével. Egy ábrándozó frauleimmel sulyosított kisgyerek könnyen megakadályozza a legszebben induló szerelmet is. Miután alaposan megvizsgálta a terepet, egy elegánsan öltözött, csinos, ápoltságú, fekete nő mellett döntött. Három héttig akart lemmaradni, sok időt nem volt szabad elfecsérelni a felöléssel.

Ebéd után megfigyelte, hogy az asszony milyen kulcsot vesz magához a portaszobából és rögtön tisztában volt a tudnivalókkal. Férjes asszony budapesti, vállalkozó neje, bejelentési lapja szerint huszonkilenc esztendővel ezelőtt — bár a hotelek bejelentőlapjának kötelességére még egy anyakönyvvezető se tette le az esküt — érkezett nyolc nappal ezelőtt, mióta itt van egy táviratot, három levelet és husz kártyát

küldött el. Mindez be volt jegyezve, főleg a bélyegek ára miatt, a kecskeszállás portánál aki szívesen adott a hotel régi vendégének nékülözhetetlen utbalgazításokat.

— Van már valójúje?

— Nincs kérem.

Gyakorlott hotelportás könnyen tud felelni ilyen könnyű kérdésre. Pállya Tamás a megnyugtató válasz után lekenyerezte a maître d'hotelt, hogy a magányos nő közelében adion számára asztalt, idegeskedett, amint önagysága későn jött vacsorázni. De mégis eljött. Gyöngyös estélyi ruhát viselt deréki dekoltált háttal, ujjak nélkül.

— Race nő — mondta magában a férfi.

Sohse tudta magának megmagyarázni, hogy miért nevezik race nőknek azokat az asszonyokat, akik tetszenek az embernek.

Halkan és előkelően rendelt a pincérnél és felszemével folyton a nőt nézte. A race-hölgy egy darabig nem reagált, de a gyámölcsnél sikerült néhány pillantást elcsennie.

— Talán mára elég is — gondolta magában nagyképpen — most hagyjunk holnapig pihenni az ügyet.

Elővette a Matint és lázasan beletemetkezett az első oldalba. Elolvastott egy nagy cikket amely arról szólt hogy a Népszövetség a háborus papírok értékelésénél tekintettel lesz az általános gazdasági helyzetre. Ez igen megnyugtatta. Még egy hódolatteles pillantást vetett az eljövendőre és felment a szobájába kipihenni az ut fáradalmait.

Másnap délelőtt az írószobában összetalálkozott a race-nővel. Írta a negyedik levelet. Tamás mellételepedett és példás kitarással nézte. Volt erre a célra kitenyészített alázatos, de mégis mohó tekintete, most ezt vette elő szerelmi arzenáljából. Semmi kétség: szomszédnője hatalmasan reagált.

Az ebédnél majd felaltak egymást a pillantásaikkal. A nő hamarabb végzett és az asztala mellett távozott el, de ezt a kltűnő helyzetet nem lehetett

kilhasználni. Éppen akkor sétált arra egy olasz tiszt, régi ismerőse, hozzálépett és barátságosan rázogatta a kezét.

— Bon journo!

Mire visszaköszönt neki mémetül, az asszony már a harmadik asztalnál járt. Aig várta az estét. Vacsoránál egy picit felemelte a poharát és hódolattal köszönt a nőnek. Az asszony elmosolyodott, aztán kifeszett ajkához emelte a poharat. Villámgyorsasággal haladtak előre az ügyek. A nő beszédes tekintete egyebet nem tudott mondani, mint: igen, igen, igen.

Mégis várni kellett még egy napig. Szerdán este voltak a hotel ismerkedési teáji és Pállya Tamás, aki nem szeretett kockáztatni, inkább bevárta ezt a huszonnégy órát. A race-nő harmadmagával jelent meg a teán, láthatólag egy házaspárral, akik más hotelben laktak.

A jazz-band fekete dobosa belevágott a csengő-bongó hangszerekbe és Pállya Tamás messziről kérdőn nézett választottjára. A választékinet most se mondott mást: igen, igen, igen. Felkérte táncra elnémította a nevét s mikor már összefonódva könnyen libegtek a vad taktus szárnyain, perzselő hangon mondta a mosolygó asszony: — Nagyon boldog vagyok, hogy megismerkedtem magával.

Az asszony kellemetlenül fogadta a konvencionális bököt.

— Maga magyar? — kérdezte megütődve.

— Igen. Sőt pesti. Egy városból valók vagyunk.

— Kár.

Éppen vége volt a táncnak és az asszony csak a következő táncban mesélte el, hogy miért kár. Nyíltan, őszintén.

— Nézze, maga nagyon tetszik nekem. Azt hittem, hogy olasz. Azzal a kapitánnyal olaszul beszélt. Vagy francia. Mindig a Matint olvasta és most kislül hogy magyar. Egy városból valók vagyunk — ahogy maga mondja. Ez nekem felette kellemetlen.

— Miért?

— Csak nem képzelem, hogy fogadom a maga udvarlását! Hogy aztán Pestre ne hagyjon nekem békét... Azt nem... Én a furdőhelyeken olyan ilörtöket keresek, akikkel többé soha nem találkozom...

Éjfél után, a kábitó hangulatban, a race-nő áthidaló pillanatot tett a fiatal ember könnyörgéseire.

— Egy feltétel el talán meghallgatom. Ha becsületszavát adja, hogy Budapestben nem ismer meg, nem lát meg, nem köszön nekem. Megfogadja?

Pállya Tamás már sokkal nehezebb dolgokat megfogadott életében. Ezt igazán könnyűszerrel megígérhette. A legigazibb becsületszavára.

Boldogan létek két rövid héttig. Akkor az asszony elutazott Bécsbe. A buszu fájdalom volt és forró.

— Ugy-e el fogsz felejteni?

— Esküszöm.

— Még csak köszönni se fogsz?

— Isten őrizze!

— Tehát a viszontmeletásra!

Budapestben a mindennapi gondok között a férfi valóban keveset gondolt tengerparti barátjára. Egyszer egy szép vasárnapon elutazott a Dunakorzón. Pállya Tamás félszemmel megpillantotta és elfordult. Hirtelen nagy érdeklődéssel kezdte bámulni a kirátni palotát. Mert Pállya Tamás karakter volt. Néha még azt az ígértét is beváltotta a nőnél, hogy nem felejtje el őket. Most láthatja ez az asszony mi az egy diszkrét férfivel összekérülni. Egy vállára helyezett gyöngzéd kéz zavarta meg merengését. Megfordult, az asszony mosolygó fogsorát látta maga előtt.

— Jónapot kedves Pállya — csöszeregte — meg se ismeri az embert? El ment volna mellettem köszönés nélkül. No, jójón, kísérjen el egy darabon, mindjárt bemutatam az uramnak, hadd lássa ő is, milyen kltűnő ui barátot akváltam házunknak... Mert, remélem gyakran lesz szerencsém...

Még odasugta a fiúnak:

— Ne vági olyan mafia képet, na!

KISEBBSÉGI ÉLET

Ferdinánd király egy rég húzódó felségsértési pört fejeztetett be királyi kegyelemmel. A kolozsvári Hirnök című lap mult évi naptárában egy történelmi visszaemlékezés látott napvilágot Márki Sándor dr., a mult évben elhalt, volt kolozsvári egyetemi tanár, történetadós tollából. A történelmi tárgyú közlemény II. József korát és uralkodását eleveníti fel és párbeszédos alakban megszólaltatta a népet a »kalapos király« abszolutisztikus imperiumáról. A hadbírószak burkolt felségsértést látott a cikkben foglalt kitételekben és bűnvádi eljárást indított a naptár főszerkesztője, P. Tréfán Leonard volt rendfőnök, Jánossy Béla státus-titkár, a naptár felelős szerkesztője és Kuncz Ferenc dr. ellen, aki, mint a naptár cenzora, működött a naptár kiadása körül. A szerkesztők és a cenzor arra hivatkoztak, hogy óvasatlanul, teljes bizalommal adták le a cikket, mert nem tételezhették fel a komoly történetudósra, aki a hétköznapi demagógiától mindig távol állott, hogy a visszaemlékezést aktuális pamfletnek szánta volna. Hónapokig húzódott a felségsértési ügyben az eljárás, melyet a hadbírószak a leghigorubb érdeklődéssel folytatótt, de ítélfelhozatalra nem került sor, mert Ferdinánd király vértanúvilág táviratilag elrendelte a három magyar ellen az eljárás megszüntetését. A legfelsőbb kegy közbelépését Erdély magyarsága hálaival és hódolattal vette tudomásul.

Erőszakos birtokfoglalások tartják igazolomban Szlovéniát. Nyitra megyében a türelmetlen nincstelen magyarok és szlovákok nap-nap után újabb földet szállnak meg. Legutóbb Rippenyben háromszáz holdat, Kamánfalván hétszáz holdat, Merőcén ötszáz holdat és Szepetmuffalun szintén ötszáz holdat foglaltak le önhatalmúlag. Minden egyes esetben megállapítható az, hogy Prága késedelmes, évekig tartó huzavonája keserítette el a türelmüket vesztett földigénylőket.

A temesvári magyarság vezetője, Veterány Viktor, aki a napokban Bukarestben járt, feltűnést keltő nyilatkozatot tett a magyar lapoknak. »Bukarestbe utaztam — mondotta — hogy személyesen meggyőződjem arról, mennyiben felelnek meg a valóságnak a kormányok a kisebbségekkel szemben megváltozott álláspontjáról elterjedt hírek. Megvallom őszintén, ezt az utat azért tettem meg, hogy bizonyos megnyugvást nyerjek a nagy felelősséggért amivel az itteni magyarságnak tartozom a mai, illetve a legutóbbi politikai magatartásunkért. Bukaresti tartózkodásom ideje alatt számos vezető egyéniséggel volt alkalmam beszélgetést folytatni, a beszélgetéseknél jelen volt Cosma Aurél volt miniszter, a temestorontali liberálistájt tagozat elnöke is. Örömmel jelenthetem ki, hogy a beszélgetések folyamán meggyőződtem arról, hogy a kormány álláspontja a kisebbségekkel szemben a belpolitikai és választási kúlatásokon felül messzemenő külpolitikailag elgondolásoktól vezetettve teljesen új irányt vett fel. Mindenekelőtt meggyőződtem arról, hogy a kormány és a magyarság között folyó paktumtárgyalások egyáltalán nem szüntek meg, sőt nagy általánosságban a megállapodás már létre is jött s csupán részletekérdéseken mulik, hogy az még milyen perfekcióra ér. Az én véleményem szerint az irányváltást az a messzemenő külpolitikailag megfontolás eredményezte, hogy Románia mértékadó tényezői belátták, hogy a hatalmas szláv tengerben teljesen izolálva vannak.« Veterány kifejtéseivel szemben a magyar párt kolozsvári vezetősége részéről a következő cáfolat jelent meg: »Nem tudjuk ellenőrizni vagy megerősíteni Veteránynak

azt a megállapítását, hogy a kormánypolitika a kisebbségekkel szemben teljesen új irányt vett fel. Ennek hangoztatását az utóbbi időben valóban többször konstatálhattuk, azonban a tények nem támasztják alá ezt az állítólagos irányváltást. Ami a paktumtárgyalásokat illeti, erre nézve meg kell állapítanunk azt, hogy a pillanatban a tárgya-

lások szünetelnek. Bernády György valóban Bukarestben van, azonban hivatalos tárgyalásokat annál kevésbé folytathat, mert a tárgyaló-bizottság több tagja nincs a fővárosban, tehát legfeljebb arról lehet szó, hogy Bernády magánjellegű beszélgetéseket folytat, valószínűleg speciális marosvásárhelyi kérdésekben.«

A prágai munició-robbanás miatt letartóztattak három katonatisztet

Gadja tábornok afférja egy kommunista képviselől
Prágából jelentik: Az Óvárosban történt katasztrófális robbanás ügyében a katonai parancsnokság vizsgálatot indított, melynek során letartóztattak három katonatisztet, akik a municiószállítás könnyelműen intézték. A robbanás helyszínén szombaton meglent Gadja tábornok, aki ellenőrizte a katonai mentési munkálato-

kat. Harris nevű kommunista képviselő, aki ugyanekkor a helyszínen tartózkodott, odalépett a tábornok elé és öklével megfenyegetve, a következőket mondotta Gadja tábornoknak: — Ez a tí militarista gazette-tek! Az incidens nagy meglepetést keltett. A kommunista képviselőt katonák távolították el. A kommunisták négyülést hirdettek, melyen tüntetni fognak a militarizmus ellen. Az ellenzéki pártok elhatározták, hogy a súlyos katasztrófa ügyében interpellációt terjesztenek a parlament elé.

Bethlen Genfben marad a népszövetségi tanács ülése alatt

Svájci detektívek vigyáznak a magyar miniszterelnök biztonságára
Genfből jelentik: Bethlen István gróf nyilatkozott az újságíróknak és közölte, hogy a pénzügyi bizottság ülése után továbbra is Genfben marad, hogy tanuja legyen a népszövetségi tanács munkájának és jelen lehessen Németország felvételének ünnepélyes aktusánál. Hangsúlyozta a magyar miniszterelnök, hogy a frankhamisítás ügye nincs összefüggésben a pénzügyi tárgyalásokkal és erről az ügyről nem is kíván Genfben egy szót sem szólni, hacsak erre támadó kijelentések

nem kényszerítik. A Travail című genfi szocialista lap »A váratlan vendég Bethlen, a pénzhamisító védnöke« címmel cikket közöl, amely tüntetésre szólította föl a genfi munkásságot Bethlen ellen. A cikket kiolaktírozták, de a genfi rendőrség a plakátokat eltávolította és szigorú intézkedéseket tett, hogy a munkásság legcsekélyebb megmozdulását is megakadályozza. Bethlent állandóan két svájci detektív őrzi, nehogy bármilyen inzultus érhesse.

Közelharc a lakásért

Aki a fiatal Pasicsnéhoz felebbez — Egy délután a becskeréki lakásbírószak tárgyalásán

A lakásbírószak helyzete a legnehezebb minden bírói hatóságok között. A törvényszéki bíró büntetők felett ítélt és módjában van enyhítő körülményeket figyelembe venni, de a lakásbíró ártatlan, derék, becsületes embereket ítélt el, mikor elutasítja őket és bármennyire szeretne, nem tud enyhíteni az ítéleten. A becskeréki lakásviszonyok szomorú voltáról mindenkit meggyőz egy lakásbírószak tárgyaláson elköltött délután. Itt minden hétköznap délután van tárgyalás. A városház emeleti folyosója heinszeg a felektől. A legkülönbözőbb társadalmi osztály képviselői várakoznak itten felcsillám, meg újra elkankadó reménységgel. Aki a gyermeket megtesüli Három órakor megérkeznek a hármas lakásbírószak tanács tagjai: Sztojcsics Jován szolgabíró, elnök; Buncics Ivó törvényszéki tanácselnök és Nikollés Dusan tb. vármegyei főjegyző, tanács-tagok. A jegyzőkönyvet és az egész lakáshivatali adminisztrációt egy rendhívült ügyes és csinos fiatal orosz hölgy vezet. Az első tárgyalás Pálfi Terézia házában megüresedett egyszoba-konyhás lakásért van, amelyet a háztulajdonos istállóból alakított át lakássá. Heten pályáznak erre a lakásra, hét család, mind a hét olyan hogy mindegyik nagyon is megérdemelné, hogy megkapja. Az első igénylő Wambach János gyári munkás. Jelenteg egy szűzben lakik feleségével és két gyermekével. Az asszony reggeltől estig dolgozik a lakásért, de elcsúszott onnan is ki kell

menniük. A másik, aki ezt a lakást igényli, Molnár Ignác harmonikás. Becskerek ismert figurája, szűzben lakik, se ajtó, se ablak nincsen rajta. A harmadik igénylő Csirics Milán napszámos, elmondja, hogy most butorozott szobában lakik, de onnan ki akarják dobni. Bon Péter egy nyári konyhában lakik, de a jövő héten onnan is ki kell menni. Az utolsó igénylő Mesznik Ferenc táncosnár, felmondta a lakását, nem szeretne az uccára kerti, kéri hát ezt a lakást. Tessék most itélni, melyeknek a leg-sürgősebb. Az elnök megkérdi Pálfi Terézia háztulajdonosnőt, hogy ő melyik lakót választja. — En a Wambach Jánost választom. — Mért éppen a Wambach Jánost? — Azért tesszik tudni, mert én köfa vagyok, korán reggel eljárom hazulról és a Wambachné megígérte, hogy ő megtesüli a gyermeket és elűtödi őket rendszeren az iskolába. A bíróság ugy döntött, hogy Wambachék kapják a lakást, hadd kerüljenek ki a spáizból és legyen, aki Pálfi Terézia gyermeket megtesüli. Melyiket a kilenc közül? A második tárgyalás megint egy kis egyszoba-konyhás lakás körül forog. Erre már kilencez pályáznak. Kezden ügyvéddel jöttek el. Az eddigi lakó ki-ment Amerikába. Az egyik igénylőnek apró gyerekei vannak, egy nedves szobában laknak, abban is főznek, szeretne most egy »nagyobb« lakást, azért kéri ezt az egyszoba-konyhát. A másik dúledező ház-

ban lakik, már a rendőrség elrendelte a kiköltötést, de nem tud kimenni, amíg más lakást nem kap. A harmadik az apósánál lakik, de az súlyos beteg, nem maradhat ott tovább. A negyedik előadja, hogy ötven lalnak egy szobában, két nő és három férfi, mind felnöttek. És így tovább. A bíróság soká tanácskozik, még dönteni tud. Végre is egy pénzügyőrnek ítélik oda, akinek butorozott szobájából holnapután ki kell költözni. A többi még várhat egy keveset, talán később akad az ő részükre is.

Akik nem engednek elválni A következő tárgyalás még izgalmasabb. Egy kicsi szoba ürült meg konyhával, a háztulajdonos nagy titokban tartotta a dolgot, de egy borbélylegény valahogy megtudta és igényt jelentett be rá. A háztulajdonos leányával jelent meg a tárgyaláson, aki a maga részéről igényli. Elmondja az öreg ur, hogy négy gyermeke van és csak két szobája.

Elnök: Hol vannak a gyerekek? Háztulajdonos: Az egyik fiam a Bácskában dolgozik, de mindig írja hogy hazajön. A másik fiam holnapután esikszük, azután hazajön lakni. A harmadik külföldön van, de az is mindennap hazajöhet. A negyedik ez a lányom itt, férjével van Versecen. — Szóval, egyik gyerek sincs otthon? — Most nincs, de nemsokára mind hazajön.

— A leánya is, aki Versecen van férjével? Ekkor közbeszóli az asszony: — Igenis, csak azt várom, hogy megkapjuk a lakást, aztán hazajövök, mert el akarom hagyni az uramat.

— Maradjon csak maga az ura mellett — mondja az elnök. — De rosszul érek vele, Goromba, durva fráter. Nem lehet vele kibírni. — És keserves sírásra fakad. Amíg a bíróság tanácskozik, a felek kint várakoznak és ugyancsak barátságatlanul diskurálnak. A háziúr előre is kijelenti, hogy akárhogy ítélt a bíróság, ő nem enged be senkit a lakásba, nem bánja, ha börtönbe jut is, de leüti azt, aki az ő lakásába betolakodik. — De hát az uccán nem lakhatom — jegyzi meg halkán a lakó. — Ahhoz nekem semmi közöm — dörmög az elszánt házigazda.

A lakásbírószak persze a borbélynak ítélti oda a lakást. — Felebbezzünk! — sikolta a válni készülő asszony. — És emezve a fiatal Pasicsnéhoz, de a lakást nem adjuk. — Addig pedig kénytelen vagyok a férjemet maradni... H. J.

A titokzatos revolvergolyó

Egy budapesti mérnök szerelmi drámája Budapestről jelentik; Titokzatos ügyben folytat nyomozást a budapesti rendőrség. A József-körút 55. számú ház egyik első emeleti lakásáról a napokban súlyos sérüléssel egy asszonyt szállítottak be a mentők a Rókus-kórházba. Az asszonyt revolvergolyó sebesítette meg és az első pillanatban az volt a feltételezés, hogy öngyilkosságot követett el. A rendőrség szombaton kihallgatta a súlyosan sérült nőt — akiről azt hitték, hogy dr. Móri Béláné — és kiderült, hogy nem öngyilkosság esete forog fenn. Az asszony elmondta ugyanis, hogy nem felesége dr. Móri Bélának, hanem barátja volt. A mérnök, akivel már régóta élt bizalmas viszonyban, nem akarta elvenni feleségül és emiatt több ízben hevesen összeszólkottak. A kérdéses napon meglátogatta dr. Móri Bélát és újból felszólította, hogy vegye el feleségül. Izgalmas vita támadt közöttük, amelynek hevében a mérnök előrántotta revolverét és rálőtt. A titokzatos ügyben a rendőrség megindította a nyomozást és kihallgatta dr. Móri Bélát is, aki tagadta, hogy rálőtt az asszonyra.

Megállapították a palicsi szállodai árakat

**Palics fürdő az idén még a város
kezelésében marad**

Szabotica város tanácsa szombati ülésén foglalkozott az idei palicsi fürdő-szezon megnyitásának kérdésével. A fürdő ebben az évben még a város kezelésében marad és csak a jövő tavaszszal fog megtörténni a fürdő bérbeadása, ha ugyan megfelelő ajánlatot kap a város. A szombati ülésen Vidákovics János, az új fürdő-igazgató előterjesztette az új fürdőárakra vonatkozó javaslatát, amelyeket a tanács elfogadott. Az árak a múlt évihez képest semmivel sem változtak, egyedüli változás az, hogy az idén újra visszaállítják azt a rendszert, hogy két részre osztják a fürdőszezon. A múlt évben a szezon harmadrésze is lehetett szobát bérelni, ez a rendszer azonban nem vált be. A palicsi fürdőszezon május elsőjén kezdődik és szeptember hó 30-ikáig tart. Szállodai szobákat előjegyez a fürdőigazgatóság az egész szezonra is, azonkívül május elsőjétől július 15-ikéig és július 15-ikétől szeptember 30-áig terjedő félévszezonra. A szállodai árak nem sokkal drágábbak, mint az adriai világfürdőkben: Crkvenicán, Kraljicán, vagy Dubrovnikban. A szállodai árakat a következőképp állapította meg a fürdőigazgatóság:

A régi szálló-épületben kétágyas szoba előszobával, vagy balkonnal egész szezonra 6000 dinár, félévszezonra 3000 dinár. Kétágyas szoba, előszoba, vagy balkon nélkül egész szezonra 5000 dinár, félévszezonra 2500 dinár, egyágyas szoba 4200 dinár egész szezonra, félévszezonra 2100 dinár. A nádas épületben 3600 dinár, illetve 1800 dinár, a Kiss Ábel-villában 2300, illetve 1150 dinár a szoba ára. Szobákat már lehet előjegyezni Vidákovics János fürdőigazgatónál, az árvaszéki hivatalban.

A borsos számla

Starakanizsa közgyűlésén bizalmatlansági indítványt tettek a városi tanács ellen

Starakanizsa város fölött nyomtalanul múltak el az idők. A nemes város polgársága 1926-ban is ép oly szenvedélyesen politizál, mint ötven-hatvan évvel ezelőtt. A kanizsai modern város háza az év végén felépült, de a kanizsai közléssel egy árnyalattal sem lett modernebb, a város háza, a városi tisztviselők a közvélemény fokozott ellenőrzése alatt áll s egy pár száz dináros városi ügy sokkal jobban felkavarja Kanizsa közvéleményét, mint Briand lemondása...

Szombaton délelőtt rendkívüli közgyűlésre ült össze Starakanizsa kiszélesített tanácsa. A rendkívüli közgyűlés megtartását az tetto szükségessé, mert a kiszélesített tanács tagjai Vukov Gergely volt gazdasági tanácsnok ügyeit akarták szövéteni.

Vukovot súlyos panamázással vádolják, Georgievics I. M. és Testvére vrsaci cég uszálya 1925 július 2-án neki ment a kanizsai pontonhidnak s azt megrongálta. A kár a vad szerint teljesen jelentéktelen volt, Vukov mégis nyolcezer dinárt kért a hid kijavításért s ebből mindössze kettőszázhuszonhárom dinár hatvan parát fizetett vissza. Vukovot a múlt év szeptemberében menesztették, azonban a hidjavításra felvett összegekről csak decemberben számolt el. Összesen tizenháromezer dinárt vett fel két cégtől a hid kijavítására, amiből saját és a mérnök napidija fejében kétezer dinárt hozott elszámolásba.

Emiatt hívták össze a rendkívüli közgyűlést, amely meglehetősen izgalmas lefolyású volt. A Vukov-ügyből kifolyólag bizalmatlansági indítványt tettek a polgármester és a városi tanács ellen.

Dr. Panyics Antal polgármester azon-

ban azon a címen, hogy a polgármestert és a tanácsosokat a belügyminiszter nevezi ki s állásuk nem függ a közgyűlés bizalmától vagy bizalmatlanságtól, nem engedte meg az indítvány tárgyalását.

A bizottsági tagok nagy része kivonta a teremből s erre a polgármester feloszlatta a gyűlést.

Tizenhat év előtti gyilkosság miatt halálra ítélték egy szrbobrání földbirtokost

**A második asszony tett feljelentést
az első asszony meggyilkolása miatt**

Celjáról jelentik: Az esküdtszék elítélte tizenhat év előtti gyilkosság ügyében mondtott ki szombaton halálra ítéletet. Jevsnik Ferenc zeterniki földbirtokos állott a bíróság előtt azzal vádolva, hogy meggyilkolta 1909 novemberében a vele vadházasságban élő Klakocser Annát.

Az asszonyt annak idején felakasztva találták a lakásán. Annak a szobának aajtaja, amelyben a holttestet megtalálták, be volt zárva és a kulcs belülről volt a zárban.

Ennek ellenére a hatóságok gyanusnak találták a fiatalasszony halálát és megindították a vizsgálatot, a földbirtokost őrizetbe vették, de szabadon bo-

Ezek szerint most eldöntésre vár az a kérdés, hogy a belügyminiszter által kinevezett városi képviselők lehetnek-e bizalmatlanok a városi tisztviselőkkel szemben, akiket ugyancsak a belügyminiszter nevezett ki.

Ez most sokkal jobban foglalkoztatja a kanizsaiakat, mint a volt gazdasági tanácsos borsos számlái.

csajtották, mert albit bizonyított. Jevsnik később megházasodott, de a feleségével rosszul élt. A múlt évben egy összeveszés után felesége a csendőrségre ment és elmondotta, hogy férje bevallotta előtte, hogy ő akasztotta fel Klakocser Annát. A földbirtokost újból letartóztatták és ekkor beismerte, hogy vadházasságát először megloftotta, azután pedig a lámpára felakasztotta, majd egy fadarab és egy spárga segítségével az ajtóban belülről betette a kulcsot, miután előbb az ajtót kívülről egy másik kulccsal bezárta.

Az esküdtszék orgyilkosság bűntetteben mondtotta ki bűnösnek a földbirtokost és köztársasági halálra ítélté.

Beismerő vallomást tettek az Agrária letartóztatott igazgatói

Wamoschert és Molnárt hétfőn átadják az ügyészségnek

Beogradból jelentik: A szombori Agrária igazgatóinak ügyében szombaton váratlan fordulat következett be:

a rendőrségen úgy Wamoscher László, mint Molnár Samu beismerték, hogy a csalást elkövetették.

A letartóztatott igazgatók vallomásaikban elmondották, hogy a szombori Agrária néhány hónappal ezelőtt fél millió dinár kölcsönt kapott Petrovics Gyóka beogradi kereskedőtől. A kölcsönre

husz vagon cukrot és cservenkai cukorgyári részvényeket adtak fedezetül.

Az Agrária nemrégiben olyan helyzetbe jutott, hogy a félmillió dinárt visszafizethette; Molnár le is utazott

Beogradba, de minthogy Petrovicsot nem találta otthon,

az összeget deponálta a beogradi kereskedelmi bíróságnál.

Petrovics időközben értékesíteni akarta a husz vagon cukrot, miután a kölcsön-szerződés értelmében ehhez joga volt, az Agrária azonban, amikor értesült szándékáról, zárlatot kért az árutól. Wamoscher és Molnár, hogy a husz vagon cukorhoz hozzájussanak,

hamis szerződést készítettek, melyre ráhamisították Petrovics nevét.

A rendőrség a két szombori igazgatót hétfőn átadja a beogradi ügyészségnek, amely megteszi ellenük a vádindítványt.

A békeszerződések módosítását jelenti a Népszövetség alkotmányának módosítása

**A német delegáció álláspontja a tanács kibővítése ügyében
Spanyolország és Brazília kilépéssel fenyegetőzik — Mussolini
Lengyelország felvételét követeli**

Genfben a hangulat nem kedvező az ünnepségekre

Genfben jelentik: A népszövetségi tanács hétfőn délelőtt kezdődő ülésére minden előkészület megtörtént. A résztvevők számát ezerre becsülik, ebbe a számba beletartandók a delegációk tagjai, azok kisegítő személyzete, továbbá a népszövetségi ligák tagjai.

A népszövetségi tanács ülése alkalmából szokásos ünnepségek és kirándulások elmaradnak, mert ezekre a hangulat nem kedvező.

Vasárnap Luther, Stresemann, Briand és Chamberlain tanácskozást tartanak, amilyen a német delegáció a következő jogi álláspontot fogja kifejezni:

«A népszövetségi tanács kibővítése a Népszövetség alkotmányának módosítását vonja maga után. A Népszövetség alkotmánya viszont a békeszerződések kiegészítő része,

A Népszövetség alkotmányának módosítása tehát a békeszerződések módosítását jelenti.

A békeszerződések azonban egyoldalúan nem lehet módosítani. Németország hozzájárulását ki kell kérni ahhoz, hogy más állam is képviselést kapjon a népszövetségi tanácsban. Minthogy pedig Németország csak a következő ülészen fogja szavazati jogát gyakorolni, a tanács kibővítésének kérdésében is csak a következő ülészen határozhatnak».

Általános a vélemény, hogy a Népszövetség Tanácsa Lengyelország igényének előbírálási ügy megokolással fogja elhalasztani. Számolnak azonban azzal is, hogy

Spanyolország és Brazília bejelentik kilépésüket, ha az ő igényük el-

birálását is elhalasztják.

Nem tartják kizártnak azt sem, hogy Mussolini meglepetéseket tartogat a népszövetségi ülészakra.

Van olyan verzió, amely szerint Mussolini személyesen fogja magát a Népszövetség ülészakán exponálni Lengyelország érdekében. Ez esetben a nyílt összeütközés elkerülhetetlenné válik.

Száz millió adóhátralék

A szabotica adóhivatal kimutatót készített a szabotica adófizetők vagyoni-, jövedelem- és hádfnyereségadó tartozásairól. Ezekből az ugynevezett háborus adókból 1918-tól 1925-ig összesen 132 millió 584.914,81 dinárt vetettek ki Szaboticán. Befizettek 1925 végéig 74 millió 751.792,25 dinárt és így 47 millió 833.122,45 dinár hátraléka van a szabotica adófizetőknek a háborus adókra. A kereseti adók, állami- és községi pótdadók hátralékai körülbelül ugyanilyen összegre tehetőek, így Szabotica város lakossága mintegy százmillió dinár adóhátralékban van.

Szaboticán összesen nincs a forgalomban ennek az összegnek tíz százaléka készpénzben. Ha a szabotica bankokban, kereskedésekben és magánosoknál meglévő összes dinárbankjegyeket befizetik az adóhivatalba, még akkor is olyan tekintélyes összegű hátralék marad, hogy erre új bankjegyet kell kibocsátani.

Jugoszlávia

el fogja ismerni a szovjet-kormányt

Rakovszky párisi orosz nagykövet nyilatkozata

Zagrebból jelentik: Az Obzor párisi tudósítója beszélgetést folytatott Rakovszky orosz nagykövettel, aki érdekes nyilatkozatot tett Jugoszláviának Franciaországgal tervezett szerződéséről és a balkáni garancia-paktumról.

Rakovszky arra a kérdésre, hogy Oroszország milyen álláspontot foglalna el egy esetleg létrejövő balkáni garancia-paktummal szemben, kijelentette, hogy csak később derülne ki, hogy a felmerült balkáni paktum-terv nem irányul-e Törökország vagy Görögország ellen. Ha ez az eset bekövetkeznék, a paktum nem szolgálna a béke ügyét, hanem háborus eszközzé válna azok kezében, akik Oroszországot izolálni akarják és ki akarják szorítani az európai hatalmak együtteséből. Oroszország semmi esetre sem tartaná helyesnek azt, ha a garancia-paktum aláírói közül akármelyik balkáni állam kimaradna, mert csak az összes balkáni országok akarata biztosítja a Balkán békéjét.

Németországnak a Népszövetségbe való belépéséről Rakovszky így nyilatkozott:

«Oroszország, amikor aktuálissá vált a német kormány belépése a Népszövetségbe, kérdést intézett Berlinhez, hogy a német kormány nem vállal-e a Népszövetségben olyan kötelezettséget, amely az Oroszország és Németország között Rapallóban létrejött szerződéssel ellenkezik. A német kormány a kérdésre megnyugtató választ adott és kijelentette, hogy Németország a Népszövetségben nem fog támogatni semmi olyan akciót, mely Oroszország ellen irányul.

Rakovszky végül kijelentette, hogy egy Jugoszláviával barátságos viszonyban levő állam nemrégiben azt közölte a szovjet kormánynak, hogy Jugoszlávia el fogja ismerni Oroszországot. Nincsenek külgazdasági miniszter római és párisi tárgyalásai után az elismerés kérdése azonban az orosz kormány véleménye szerint halasztást szenvedett.

A bukaresti hadbíróság megkezdte a repülő-panama tárgyalását

Bukarestből jelentik: A második hadtest katonai bírósága nagy érdeklődés mellett kezdte meg a Fokker-repülőgyár porének tárgyalását, melyben Károly extrónörökösnek is jelentékeny szerepe van.

A tárgyaláson az elnök ismertette a vádiratot, mely szerint a Fokker-repülőgyár használatlan gépeket szállított a hadügyminiszteriumnak és a kiküldött bizottság, bár könnyen meggyőződhetett a repülőgépek hiányairól, átvette őket.

A védő Károly extrónörököszt jelentette be tanúnak és kérte megidézését, a bíróság azonban a tanuidézési kérelmet az ügyész indítványára, elutasította.

lop körül. A közönségnek nagyon tetszett a bemutató, a szakemberek pedig elismerőleg nyilatkoztak találmányáról.

A feltaláló gépét *repülő automobilnak* nevezi, bár sokkal inkább repülő malomnak mondhatnók, mert olyan, mind egy kis vizimalom, amelynek mind a két oldalán van hajtókerék.

A repülő automobilt vasárnap és hétfőn délelőtt 10-től 12-ig és délután 1 órától 6-ig lehet megtekinteni a város-háza előcsarnokában. Egyelőre csak megtekinteni lehet, repülni és autózni nem lehet rajta.

HIREK

Éhesek és jólakottak

A prágai óváros egyik utcáján löszert szállítottak, világos nappal, vidám délelőttön. A gyalogjárón két diák balagott az iskolába, a benne bölesőt ringatott, az ablakpucoló lány kuplét dudolt az emeleti parkányon és benn, a sarki bérház egyik hátszobájában még javában aludt egy fiatal házaspár. És ekkor a löszszállító kocsik hereke alá egy fő garult, egy étevedő kavics, a mely valahonnan a hegyekből került ide a városba. A kocsit zökkenet és a gránátok összekocdáltak, mint mikor az ember összecsatlantja a fogait. Az egyik gyutacs az ütés következtében felrobant és egy szempillantás alatt a levegőbe repült az egész ucca, kocsistul, lovastul, házastul, emberestül. Pillanatok alatt vége volt mindennek, a csigázó gyermek kezét letépte a robbanás ostroma, az ablakpucoló lányt feldobta toronymagossáig és az alvó házaspárt örök dombra küldte. Hatvan ember vesztette életét, hatvan lélek egyszerre rukkolt be a tulvilági kaszárnyába, ahol csend és békeség vár rájuk, akár a hőmezőkön. Milyen borzasztó is ez, mint ha a mi agyonkínzott, agyonnyargalt életünk nem lenne amagyszi átszöve ezzer rémséggel, még a halál is itt hangzó közüünk, ládába esomagolva. Az ember mindig nagy kísértő volt. Ha a halál nem jött el hozzá, ő ment előre, behozta a hajlékába és barátjává fogadta. Annyi szép orófia van a földnek, annyi öröme, esüddja, kincse és az élet kertjét mégis temetővé süllyesztette az esztelen emberi gazdálkodás. A rossz gazda sohase esmül szamadást, csak meggy tovább vakon, amig szusszal bírja. A katona engedelmeseedik a telebbvalójának és ha parancsot kap: leszurja a saját édesanyját is. Így írja ezt elő a regula. A gránát sem tesz kivételt barát és ellenség között, a gránát nem érteleg, csak robban, ha megkapja a jelt a pusztításra. A gránátnak oly mindegy volt, hogy ki állt körülötte az explozió pillanatában és kinek a testét vágta szét száz darabba. És a gránát-nak igaza van: ember és ember között nincs különbség az egész glóbuszon sehol. Afrika, Amerika, Európa, Ázsia, Ausztrália és az óceánok népe, mind egy család, akár fehér, akár sárga, akár fekete a bőr. Csak jó emberek vannak és rossz emberek, éhesek és jólakottak. És itt átközt két világ: az éhesek békét kívánnak, munkát és boldogságot, míg a jólakottak nem térnek a bőrükbe. Hol kék a gyomor és a lélek kéllogója? Mosi: titok vagyunk és gyanakvó, gyáva ragadozók, mint őseink a dzsungel mélyén, akik őren aludtak és mindig átésre készen. Éhesek és jólakottak. Olyan sz, mint amikor két ember ugyanarról a tárról beszél, amelyet az egyik zord téhen, a másik a virágzó májasban látott és azt mondja:

— Gyönyörű vidék. Csupa élet. Mig a másik:

— Utánatok. Hideg és barátságatlan. És mindegyik bírokra megy a maga igazságról.

(L. U.)

A bünbánó bombavető

Keő-Kucsera cinkostársa bejelentette, hogy öngyilkos lesz és eltűnt

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség levelet kapott Kovács József közismert ébredő fiatalembertől.

A levélben Kovács közli a rendőrséggel, hogy amióta Jászkarajenőben Keő-Kucsera felbujtására bombát dobott az ottani zsidó kocsmáros házába, lelkiismeretfurdalás gyötri, melytől nem tud szabadulni. A szerencsétlen kimeneteli merénylet óta súlyos lelki valsegokat élt át és elhatározta, hogy véget vet életének.

A rendőrség a levél alapján nyomozást indított, az öngyilkosjelöltet azonban egyelőre nem tudta felkutatni.

A repülő automobil

Uj repülőgép-modelt mutatott be Szubotican egy szarajevói mechanikus

Radosevics Ante szarajevói mechanikus szombaton délelőtt repülőgép-modelt mutatott be a szubotici város háza fölépcsőházában. Radosevics repülőgépe új találmány és főként abban különbözik a régi aeroplánoktól, hogy nincs légesavarja, nincs magassági kormánya és szárnyai nem merevek. Mozgatható szárnyrészei vannak ennek a repülőgépnek, a szárnyrészek vízszintes helyzetű hengerekben vannak egymáshoz illesztve a gép két oldalán. Maga az egész szárnykomplekszum forog, de külön lehet mozgatni minden szárnyrészt is. A szárnyak, illetve a szárny szerepét betöltő hengerek a rotoros légzturbinák komplikált mozgása nem csak előreviszi, hanem kormányozza is a repülőgépet, amely nekifutás nélkül egyszerre emelkedik a levegőbe.

A légzturbinát motor indítja meg és a további működéshez is szükséges a motor munkája, de a szárnyak felfogják a szelet is és ezzel lényegesen felkocozzák a motor hajtóerejét.

Radosevics modelje hét és fél méter hosszú, két méter magas, faváza van és papírburkolata: a motor szerepét gummi rugó tölti be, mert a mechanikusnak, aki huszonöt éve dolgozik a találmányon, nincs pénze motorra. A model egy évig készült és huszonöt ezer dinárba került. Egy rendes repülőgépet százezer dinárból tudna fölépíteni a feltaláló és ezzel — ugy látsz — új korszakot nyitna a légi közlekedés történetében, de nincs százezer dinárja, sőt sokkal kevesebbje sincs.

Kopott ruhában, éhesen, fáradtan és nagyon lelkesen mutogatta gépét Radosevics a bemutatón megjelent kisszámú közönségnek. A kis model nagyon jól viselkedett. Engedelmesen repült a levegőbe, repült jobbra, repült balra a nagy csarnok közepén felállított osz-

— **Sztójadinovics pénzügyminiszter befejezte párisi tanácskozásait.** Párisból jelentik: Sztójadinovics Milán pénzügyminiszter párisi tárgyalásait szombaton befejezte és az újságíróknak kijelentette, hogy tanácskozásainak eredményével teljesen meg van elégedve. A pénzügyminiszter vasárnap indul vissza Beogradba.

— **A kikindai görögkeleti főesperos beiktatása.** Kikindáról jelentik: Tatarovics Joco újonnan kinevezett kikindai esperest vasárnap délelőtt iktatják be hivatalába. A beiktatási ünnepélyen dr. Letic György püspök, Markovics Lázár és Janjics Voja volt miniszterek, Alekszijevis Mita beogradi kerületi főispán és Krsztics Vása bánati alispán is megjelentek.

— **Visszahelyezték hivatalába az adai jegyzőt.** Szentáról jelentik: A belügyminiszter visszahelyezte hivatalába Jakovljevics Áron adai adóügyi jegyzőt, akit Atanaszijevis volt főszolgabíró minden ok nélkül függesztett fel állásától.

— **A Radics-párt agitációja Szlovéniában.** Zagrebból jelentik: A Radics-párt folytatja szlovéniai agitációját. Vasárnap Mesznikán lesz nagy népgyűlés, amelyen részt vesz Radics István közoktatásügyi miniszter is.

— **Államosították a sztarakanizsai postát.** Sztarakanizsáról jelentik: A sztarakanizsai postahivatalt március elsejétől kezdve államosították. A hivatal személyzetét egyidejűleg három tisztviselővel szaporították.

— **A képviselők informálása a közoktatási miniszteriumban.** Beogradból jelentik: Radics István közoktatási miniszter rendezte, amely szerint a közoktatási miniszterium osztályfőnökei nem adhatnak felvilágosítást a képviselőknek, több konfliktusra adott okot. Radics szombaton magához kérte a miniszterium osztályfőnökeit és közölte velük, hogy a képviselők minden panaszt vagy kérést csak közvetlenül a miniszterhez vagy kabinetfőnökéhez intézhetnek. A miniszter azonnal kiadja a panaszokat az illetékes referenseknek, akik tartoznak azonnal írásbeli választ adni. Így a képviselők többé nem kifogásolhatják, hogy a közoktatási miniszteriumban nem kapnak felvilágosítást.

— **A Pribicevics-párt agitációja Baranyában.** Beogradból jelentik: Pribicevics Szvetozár dr. Paacsek volt bán és Boskovics Dusán bánati képviselő társaságában Baranyába utazott. A Pribicevics-párt Belimanasztiron tart vasárnap nagygyűlést.

— **Vonatkisiklás két halottal.** Kruzsevácról jelentik: Súlyos vasúti szerencsétlenség történt pénteken éjjel Kruzsevács és Gocs állomás között. A 813-as számú tehervonat a gocs állomás mellett kisiklott és a vonat több kocsija teljesen összetört. A szerencsétlenségnek két halottja van és többen a vonat személyzete közül súlyosan megsebesültek.

— **Betörték a zagrebi műegyetem palotájába.** Zagrebból jelentik: Péntek éjszaka a zagrebi műegyetem október 29. téri palotájában betörést követtek el. A betörők az udvaron keresztül hatoltak be a műegyetem rektori szobájába, a melynek ajtaját feltörték, azután megfúrták a Wertheim-szekrényt és 25.000 dinárt elvittek. 328.000 dinár volt a Wertheim-szekrény egy másik rekeszében, ezt azonban a betörők nem találták meg. Találtak 350.000 dinár értékű hadikárpótlási kötvényt, amit azonban nem vittek magukkal, hanem a szoba padlóján szétszórták. A betörés Zagreb egyik legforgalmasabb helyén egy földszinti szobában történt és a betörők olyan óvatosan dolgoztak, hogy munkájuk végeztével a Wertheim-szekrényt gondosan letörtölték, nehogy utnyomok maradjanak utánuk.

— **Halálra ítélték egy szlovéniai földművest.** Mariborból jelentik: A maribori törvényszék esküdtbíróháza halálra ítélte Gmeiner József ptuji földművest, aki anyósát, Petkovic Ivanát meggyilkolta. A teljesen vagyontalan Gmeiner gazdag lányt vett feleségül, a vagyon hasznélvezeti joga azonban a leány anyjává volt. A vagyon miatt állandó civakodás volt az anyós és veje között, mert az öregasszony mindig szeméretvetette Gmeinernek, hogy kegyetlen-kényéren él. 1925 november 15-én az öregasszony meghalt. Néhány nap múlva olyan hírek terjedtek el, hogy Gmeiner anyósa nem természetes halállal halt meg. A holttestet exhumálták és megállapították, hogy öt bordája el van törve, ami az orvosszakértők véleménye szerint abból ered, hogy agyonszózták az asszonyt. A tárgyaláson Gmeiner tagadta, hogy ő követte el a gyilkosságot, de az esküdtzék a tanúvallomások alapján megállapította a bűnösséget.

— **Sajtórendőri kihágásért ezer dinár pénzbírság.** Noviszádról jelentik: A noviszádi felebbviteli bíróság szombaton helybenhagyta a noviszádi törvényszék ítéletét, amely dr. Percz Ferencet, a Deutsches Volksblatt főszerkesztőjét sajtórendőri kihágásért ezer dinár pénzbírságra ítélte. Dr. Percz a Deutsches Volksblatt kiadásában megjelenő „Deutsches Volkskalender für 1926“ című naptárt előbb hozta forgalomba, mint azt az ügyészségnek bemutatta.

— **Tűz Sztarakanizsán.** Sztarakanizsán szerdán este kigyulladt dr. Koch Jenő orvos Kard-uccai házának egyik szörnnya. Az épületnek egy része és a melléképületek leégtek.

— **Halál a fürdőkádban.** Zagrebból jelentik: A zagrebi rendőrséget pénteken éjjel arról értesítették, hogy dr. Alacsevics Ferenc ismert zagrebi ügyvéd titokzatos körülmények között meghalt. A nyomban megindított rendőrségi nyomozás megállapította, hogy dr. Alacsevics, akit a halál fürdés közben ért, szénáz mérgezés következtében halt meg. Dr. Alacsevics ugyanis mielőtt a kádba ült, elzárta a kályhacsövet, úgy hogy az égő kályhából nagymennyiségű szénáz tödült ki. A szerencsétlenséget Dajca Zvonar bankhivatalnok vette észre, aki hazamenve megérezte az ajtón kiáradó szénáz szagát és rosszat sejtve, behatolt dr. Alacsevics lakásába, ahol az ügyvédet a kádban fekvő haltnak találta.

— **Nemzetgyalázásért letartóztatták földműves.** Noviszádról jelentik: Maté György tordai származású titeli földműves pénteken az egyik titeli kocsmában hangosan kiabálta, hogy a magyarok azért hamisították a frankokat, mert azokkal akarták a Vajdaságot visszavásárolni és hogy addig úgy sem lesz itt rend, míg ez a terület vissza nem kerül Magyarországhoz. Emiatt a titeli csendőrség letartóztatta. Nyomban a letartóztatás után Maté veje, Pest József titeli földműves 140 dinárral meg akarta vesztegetni Popovics Ráda rendőrmestert, hogy engedje szabadon az apását. A csendőrség Pest Józsefet is letartóztatta és apásával együtt beszéltette a noviszádi ügyészségre.

— **Elfogott csavargó.** Sintner József szubotici napszámost a szubotici rendőrség még a múlt évben elítélte harminc napi elzárásra csavargásért. Az ítélet után Lintner kivitték a rendőrségi kertekbe, ahonnan azonban átszókták Magyarországra. Lintner egy évi távollét után ismét visszajött Szuboticiára, ahol felismerték és letartóztatták. Megindult ellene az eljárás.

— **Zavarok az agrárszövetkezet pénzkézolése körül.** A Bácsmegey Napló február 24-iki számában ilyen címen megjelent közleményére vonatkozólag Jankahidéc Marko annak megállapítását kéri, hogy őt a szövetkezet igazgatósága nem támadta és hogy ő nem vett föl váltóköcsöt a szövetkezetől.

Sikkasztó községi pénztáros. Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróság szombaton tárgyalta másodszer Kuzmanov Szima goszpodincai községi pénztáros sikkasztási ügyét. Kuzmanov a vád szerint 1919 novemberében Gyukics Ráda agrárbizottsági elnöktől átvett 23020 koronát a község számára, a pénzt azonban nem fizette be a községi pénztárba. A noviszadi törvényszék 1924 márciusában Kuzmanovot hat hónapra börtönre ítélte. A noviszadi tábla 1924 december 12-én megváltoztatta az ítéletet és Kuzmanovot felmentette azzal az indoklással, hogy a pénz átvétele nem igazolható. A semmitőszék 1925 március 11-én a bizonyítás kiegészítését rendelte el és új tárgyalásra utasította a táblát. A második táblai tárgyalást szombaton tartották meg. A tábla az újabb tanú kihallgatások után korábbi határozatának megváltoztatásával helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

Két évi börtönre ítélte csalót. Noviszadról jelentik: Ognyanovic Milán földmestert a noviszadi törvényszék 1924 március 20-án csalásért két évi fegyházra ítélte, mert Brzak Rádót, Kalmár Pált és Kalmár Istvánt nem létező föld eladásával 22250 dinárral megkárosította. A felebbviteli bíróság a szombati tárgyaláson az ítéletet két évi börtönre változtatta.

Öngyilkosság. Noviszadról jelentik: Varnyu Sandor sztaribecseji gazda szombat reggel Sztaribecsejen lakása padlásán fekasztotta magát. Varnyuanak a háborúból fejsébe volt, amelytől annyit szenvedett, hogy e fölötti kétségbeesésében vált meg az élettől.

A szubotical banktisztviselők bálja. Szombaton este zajlott le a szubotical kereskedelmi egyesület helyiségében a pénzügyi és biztosítási tisztviselők bálja. A nemzetiszíni drapériával, fénygályákkal és festményekkel gyönyörűen feldíszített bejáratnál a fiatal banktisztviselő generáció fogadta a belépő hölgyeket és a buzgó rendezőség gondoskodott arról, hogy mindenki jól mulasson. Dr. Manojlovics Vladisláv-né báfnya Mazsgon Mirosláv főrendezővel nyitotta meg a táncot és csakhamar mindenki a legjobb hangulatban táncolt. A bál a reggel 6 óráig tartott. A terem gyönyörű díszítése Fischer Henrik díszítő érdeme.

Műkedvelőelőadás. A szentai Katolikus Legényegylet műkedvelői március 7-ikén a sztarikanizai gazdakör helyiségében műkedvelőelőadást rendeznek. A műkedvelők Földes Imre „Pántlika” című vígjátékát adják elő.

Hogyan lehet valaki filmstar? A szubotical „Narodni Bioskope” hétfőtől kezdve mutatja be a „Hollywood” című filmet, amely a világhírű filmstarok magánéletét mutatja be ezer titkai és érdekes változatban. A film szereplőit itt betekintést nyerhetnek a filmvilág rejtelmeibe.

Folyó hó 1-én tartotta meg évi rendező közgyűlését a Konobarski Atl. Klub a Vedral-tele vendéglőben. A közgyűlésen sikerült jeles sportemberekből új vezetőséget választani.

Mi történt az autóban? Dulics Lázár szubotical földbirtokos a következő nyilatkozat közlését kéri: A folyó hó 27-iki lappeldányban reám vonatkozólag megjelent cikket kérem a következők szerint helyreigazítani: Valótlan az, hogy én pénteken, vagy bármikor is Wurtz Lőrinc sofőrre vagy másra rálöttem volna, valótlan, hogy valamely ruhadarabját az én pisztolyomból eredő golyó átfúrta volna. Valótlan az, hogy én másokkal szemben a cikkben megnevezett esetben és módon erőszakosan felléptem volna. Különösen valótlan az, hogy én akár először, akár másodszer, vagy bármikor is gyilkoltam, vagy gyilkolni akartam volna. A *Bácsmegyei Naplóban* említett eset egy másik Dulics Lázárra vonatkozik, aki önvédelemből lövte agyon egy embert.

Szombaton nyújtották át az ügyészségnek Windischgraetz herceg naplóját

A naplót Csernyánszki Aladár adta át Sztrache főügyésznek

Budapestről jelentik: A frankhamisítási bűnyüben szombaton sem a rendőrségen, sem az ügyészségen nem történt lényegesebb nyomozati cselekmény, csak a Windischgraetz-féle napló előre bejelentett átadása történt meg.

A budapesti lapok pénteken úgy értesültek, hogy a napló átadása még pénteken délután történt meg. Pénteken azonban nem adták át az ügyészségnek Windischgraetz herceg naplóját. Szombaton délelőtt megjelent az ügyészségen dr. Csernyánszki Aladár ügyvéd, Windischgraetz egyik védője és átnyújtotta Sztrache Gusztáv főügyésznek herceg Windischgraetz Lajos naplóját.

A főügyész azonnal megkezdte a napló tanulmányozását.

Windischgraetz naplója felöleli a frankhamisítás egész történetét.

Meqvizsgálgják a hamis frankok hamuját

A főkapitányságon egy hamis ezerfrankost elégettek és a pernyét elküldték vegyvizsgálatra, hogy megállapítsák, vajjon a hamisfrankból maradt per-

nye azonos vegyiösszetételű-e azzal a hamuval, amelyet a Keleti-pályaudvaron néhány héttel ezelőtt a francia detektívek számára hagyott csomagban találtak.

Az ellenzék deklarációja

A polgári ellenzéki pártok és a szociáldemokraták szombaton este értekezletet tartottak. Az értekezlet deklarációt fogadott el, amelyben megállapítják, hogy a kormány lapbetiltásokkal, kolportázmegvonással félemlíti meg az ellenzéki sajtót, a fajvédő lapok pedig büntetlenül üzhetik a legféltelenebb izgatást. Előgtétellel állapítják meg, hogy a kormány nem mer sajtópört indítani Pallavicini ellen, ami nyilvánvaló meghátrálást jelent.

Végül foglalnak az a deklaráció azzal az akcióval, hogy az ország előkelőségei manifesztációval kárpótolják a kormányt az elmaradt tüntetés miatt. Az ellenzék véleménye, hogy az ország előkelőségei forduljanak a kormányhoz, amely úgy állítja helyre az ország egységét, ha elhagyja a helyét.

SZINHÁZ

A „Juhászlegény, szegény juhászlegény” bemutatója. Szombat este mutatta be a szubotical Műpártoló Kör Török Rezső „Juhászlegény, szegény juhászlegény” című operettjét. A sok népszimű-motívumra épített operett gondos rendezésben és jó előadásban került színre és megérdemelt sikert aratott. A főszerepekben Pietsch Ferencné, Baan Gabi, Kladek Károly, Szabó Márton és Koncz Dániel nyújtottak jó alakítást és ügyesen illeszkedett az együttesbe a többi szereplő is. A tetszetős táncok Landau Juliska dicséretére váltak és elismerést érdemel egy a zenekar, mint a rendezés is. A közönség sok tapsal honorálta a szereplőket.

NYILT-TÉR

Nyilatkozat

A „Bácsmegyei Napló” f. évi március hó 6-án megjelent 64. számában Elekes Tivadar neve alatt közzétett és személyemet aposztrofáló nyilatkozatban Elekes tudva valótlanul állított azzal, hogy Károlyi Mihály titkáranak nevezett ki. Büszkén vallom magamat Károlyi Mihály legkisebb politikai hívének és sors-társának, de a titkári titlust soha, senki előtt nem bitortam, mert Simonyi Henrytől ezt a tekintélyes állást, a csak némi politikai tájékozottsággal bíró ember el sem vitathatja.

A „Nyilatkozat”-ra általánosságban csak azt válaszolhatom: ferencvárosi jasszokkal, ligeti hintáslegényekkel még akkor sem vitatkozhatom, ha a testhez álló vörös-csikos trikót szélhámosság utján szerzett városi bundával cserélik fel és a beogradi miniszteri-soffőr karrierjén keresztül szalonképessé teszik magukat. Ujságírói hivatásom becsülettel teljesítésében sohasem gátohatott meg az, hogy egy-két veszett kutya a lábikrámba harapott. A borkabátos terrorfiuktól csak akkor félttem, amikor a Krisztina-téri templomba Urnapi-körmenet után belövdöztek. Ha pedig a borkabátos terrorfiuk Sentán erkölcsi bizonyítványt nyerhetnek: valóban nem tudom sajnálni azokat a tisztas-becsületes szentai benszülötteket, akik hiába kilincselnek egy szűkszavú erkölcsi bizonyítványért.

A bíróság pedig itéli fogl Szentá, 1926. március 6-án.

Pázmány Zoltán

»Revüe» harmadik száma rendkívül gazdag tartalommal jelent meg. A címlapot Joszics Mladen festőművész mestermunkája díszíti. Azonkívül Jevdjevics Dobroszláv, Kelemen János, Csuka Zoltán, Szpazsics Velisláv, Kotlas Aladár írtak a híres hetilapba, amelynek gazdag rovatai közül érdekesek még a film, mozi, kozmetika, zene, férfi- és nődivat, noviszadi képtárlat és a sport-rovat.

Életunt cseléd. Gedovics Mariska tizennyolc éves cseléd szombaton öngyilkossági szándékkal zsirszódát ivott. A mentők a kórházba szállították. Alapota nem súlyos. Tettének oka ismeretlen.

Juhász legény, szegény juhász legény bemutatója. Szombat és vasárnap este kerül színre a szép zenés 3 felvonásos új operett a városi színházban teljes zenekari kísérettel. Az előadás sikerét Baan Gabi, Pietsch Ferencné, Koncz Dániel és Szabó Marci fellépte előre is biztosítják. Jegyek mindkét előadásra Balázs J. Jenő divatárnyüzletében kaphatók.

Hallotta-e már, hogy a Hudson-Essee kitűnő amerikai 6 hengeres autó képviselése Subotican S. and. Engl cégnél van?

Ügyvédi iroda áthelyezése. Dr. Dimitrijevic Dragomir ügyvéd irodáját saját házába, I. Krug, Sente ulica broj 3. (volt Wamacher-féle ház, Krausz-sörös mellett) helyezte át. Telefon 4-96.

Kraljevbergi pezsgő a vezető márka

Rézesapok, sör-, bor-, víz- és édes, mindenfajta rézöntvények modell után, csapágyak, stb. legelőszobban Brusa Goldner jégsczkrény, fabutor és pezsgőárgyarában szerezhetők be. Subotica, Jugovicia ul. 20.

Blaler Rózi nőfalapszaloniát Sentán a Roser házába helyezte át. Postával szemben. Több új modern modell kalapok már megérkeztek.

Kronikus vesebetegséget megszüntető *Ruden* víz, a vörösvérkiválasztással és a fehérje csökkenéssel.

Azgyvértdóulás, szívzorogás, nehéz lézés, felelemérzet, idegesség, migrén, álmatlanság a természetes *Fesche József* keserűvíz használata által rövidesen megszüntethető. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a *»Perene József»* víz a makacs szűkszorulás mindenféle formájáéknál a legjobb szőcizatot teszi. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Nehéz-feladat

elé állítja az iskola a gyereket amikor az írás, olvasás, számolás műveletébe veszi. De még nehezebb feladatokat ró az élet a ma emberére, hogy a szellemi, mint a testi munkásokra, nőkre is, smikor osztozniok kell férj, az apa, a testvér gondjaiban és részt kell venniök a mindennapi élet küzdelmeiben. Ezeknek a feladatoknak megfelelni csak az erő, erősség és munkaködv csorbitatlan birtokában lehet.

Aki tehát meg akarja övni egészségét, fokozni akarja testi és lelki erejét és teljesen fel akarja magát vértetni a létért való nehéz küzdelemre, az egészítse ki mindennapi táplálékát a reggeli és uzsonna tejjel 2-3 kávéskanál OVOMALTINE-val, mert az

OVOMALTINE

kie terjedelemben koncentráltan juttat a szervezetbe szénhidrátokat, fehérjéket, zsírokat, tápsókat és az élet fenntartásához nélkülözhetetlen vitaminokat. A szervezetnek nem csakoládéra, nem cukorkára, hanem olyan célszerű táplálékra van szüksége, mint az Ovomaltine. Az OVOMALTINE kellemes ízű, jól emészthető, tökéletes tápszer.

Ara dobozonkint 18 50 dinár

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban fűszer- és csmegek kereskedésekben. Mintát és ismertetést ingyen küld: dr. A. Wander d. d. Zagreb Jurjevaska ul. 37

KINTORNA

— Hány gyereke van, Spitz ur, ufersrien?
— Három, az isten éltesse őket! A második uton van.
— Micsoda? A második? Talán úgy gondolja, hogy a negyedik?
— Dehogy! A második!... az tudni illik kereskedelmi utazó.
*
Nagyobb társaság indult el együtt Szuboticáról Budapestre. Kelebia után egy óvatosságáról ismert szubotical kereskedő egy hatalmas, fémből készült egyes számot vesz ki a koffertjából és a kabátjára tűzi.
Utítársai megdöbbenve kérdezik meg tőle:
— Mit csinál? Miért teszi ki ezt a nagy egyes?
— Pestre utazom. És azt hallottam, hogy ott minden második ember gyanus.

Hirdetmény

Van szerencsénk a n. ö. közönséget értesíteni, hogy kávézó mal'munk az igen tisztelt vevőinknek díjlatlanul rendelkezésére áll iüküzetünkben.
Subotican: Strossmayerova ulica 22.
Somborban: Kralja Aleksandra ulica
Meinl Gyula d. d.
kávé- és teabehozatal

SPORT

A jugoszláv válogatott csapat nemzetközi programja

Öt nemzetet mérkőzik tavasszal a jugoszláv válogatott

Zagrebból jelentik: A jugoszláv labdarugósövetség igazgató tanácsa összeállította a jugoszláv válogatott csapat tavaszi nemzetközi programját. A program szerint a tavaszi szezonban öt mérkőzést játszik az országos válogatott. Négy meccset Zagrebben, egyet Párisban játszanak. A válogatott programja:
 Április 18: Bulgária—Jugoszlávia, Zagrebben;
 május 23: Törökország—Jugoszlávia, Zagrebben;
 június 13: Jugoszlávia—Franciaország, Párisban;
 június 28: Csehszlovákia—Jugoszlávia, Zagrebben.

Az ötödik mérkőzés terminusa, melyet Olaszország és Jugoszlávia között játszanak, nincs még megállapítva. Május 24-én a Törökország—Jugoszlávia mérkőzés után Konstantin poly—Zagreb mérkőzés lesz.

Érdek, hogy a bolgár—jugoszláv válogatott mérkőzés lejátszására is Zagrebot jelölték ki, holott eredeti megbeszélés szerint Beograd volt tervbevéve. A változások az, hogy a bulgáriai szövetség politikai opportunusból kérte, hogy a meccset ne Beogradban játsszák le. Törökországgal és Bulgáriával az idén a jugoszláv reprezentatívok.

Jugoszlavia—Bácska 4:1 (1:1)

Közel ezer főnyi közönség előtt folyt le a mérkőzés Beogradban. A Jugoszlávia tartalék-csapatát állította ki; az első csapatból csupán Mahek centerhalf szerepelt. A Bácska a következő csapattal vette fel a küzdelmet:

Virág — Kulundzsics, Stipics — Taupert, Vukov, Kulundzsics II. — Szarcsevics I., Kikics, Szarcsevics II., Marckics, Slezák.

A Jugoszlávia tartalékcsoportja meglepő jól játszott. A Bácska tartalékjai viszont nem váltak be. A vezető gólt a 13-ik percben a beo-

gradiak érték el. Kikics a 17-ik percben egyenlített. A szuboticiak tíz percig erős tempóban támadtak, a csatársor azonban nem tudta kihasználni a kedvező helyzeteket. A félidő végén újra a Jugoszlávia kerekedett fölül, de a Bácska-védelmen megtört minden akciójuk. A szünet után végig a beogradiak diktálták a tempót. A 3-ik percben Kulundzsics hibájából érték el a második gólt, amit hosszabb pauza után a harmadik, majd a negyedik góllal követett.

Vasárnap úgy a Jugoszlávia, mint a Bácska komplett összeállításban játszik.

Noviszacon megkezdődik a bajnoki szezon. Noviszaconról jelentik: Vasárnap játszottak Noviszacon az első bajnoki mérkőzést a tavaszi szezonban. Az első forduló a NAK és a Juda Makkabi kerülnek szembe.

Létrejött a Ducret—Garai kardvívó mérkőzés. A magyar Garai, mint ismeretes kihívta Ducret francia kardvívóbajnokot. Ducret, mint most Párisból jelentik, elfogadta a kihívást és levélben közölte, hogy április végén hajlandó Budapesten megmérkőzni Garaival.

A temesvári Unirea—Spárta a rendes, komplett csapatával érkezett meg szombaton este Szaboticiára. A csapat, mely a Kínizsi mellett a román Bánát legerősebb együttese, nagyon ambícionálta, hogy a SAND-dal szemben jobb eredményt érjen el, mint hazai riválisa a Kínizsi, mely tudvalevőleg előzetesen végzett a szuboticiai csapattal. A mérkőzés, mely a jelek szerint érdekes és izgalmos lesz, délután három órakor kezdődik a SAND pályáján.

Rademacher és Frölich amerikai túrája. A német uszósport két nagysága, a világrekorder Rademacher és Frölich, már megérkezett Amerikába, ahol vasárnap szállnak vízbe először a philadelphiai versenyen. Rademacher ellenfele Walter Spence lesz, aki legutóbb világrekordot uszott kétszáz méteren és kétszáz yardon. A két német hétfőn Newyorkban áll starthoz.

KÖZGAZDASÁG

A noviszaadi tőzsdén felére szállították a courtage-ot

A tőzsdetanács ülése

A noviszaadi termény- és értéktőzsde tanácsa szombat délelőtt féltíz órakor dr. Danyerszky Gedeon elnökletével tartotta meg március havi rendes ülését, amelyen dr. Petrovics Brankó, a tőzsde főttkára szerepelt mint előadó.

A főttkár bemutatta Danyerszky Lázár mérnöknek az új tőzsdepalotára vonatkozó végleges építési tervét. A tőzsdetanács elhatározta hogy az építésre kiírt pályázat lejárta után — e hó 16-án — nyomban intézkedik az új tőzsdepalota építkezésének megkezdése iránt.

A beogradi tőzsde pénteki tanácsülésén foglalkozott a romlott tengeri bonifikálásának kérdésével. Amíg a többi tőzsde csak két százalékos romlást ismer a tengerinél, a beogradi ezt a hártárt 4%-ban állapította meg. 5% romlott tengerinél egy százalék bonifikálendő. Ha ennél is több, akkor a számlitvány visszaautasítható.

A noviszaadi tőzsdetanács a hasonló állásfoglalás céljából megküldött határozatot véleményadás végett kiadta a gabonaszekciónak.

Dr. Petrovics Brankó főttkár ezután

előterjesztette a tőzsdebiróság múlt évi működésére vonatkozó jelentést, amely szerint 1925-ben 1673 új keresetet adtak be és 2443 tárgyalás volt, amelyeken 1515 per nyert végleges elintézését. Szakértői szemlére került 2378 vagon áru és 719 expertiz-tárgyalást tartottak.

A főttkár ismertette dr. Tabakovics Sándor jogúgyi úllárnak az új tőzsde-törvény-tervezet megalkotása ügyében Zagrebben megtartott tőzsdei értekezletről készült jelentését.

A tőzsdetanács behatóan foglalkozott a hitese tőzsdeügynököknek a courtage leszállítása iránti kérelmével és a courtage-t felére szállította le.

A tőzsdetanács kimondotta, hogy amennyiben új tőzsdeügynöki állásokra kérvények érkeznének, a tőzsdetanács nem fog elzárkózni ilyen állások szervezésétől.

A tőzsdetanács végül a jugoszláv országos uszógíróegyesületnek azzal a kérelmével foglalkozott hogy a noviszaadi tőzsde is járuljon hozzá a létesítendő nyugdíjintézmény alapjához és kimondotta, hogy tekintettel a most megkezdendő építkezési munkálatokra és tekintettel arra, hogy a tőzsde csekély összeggel nem akar hozzájárulni, a kérelmet feletti érdemleges döntést későbbi időpontban fogja meghozni.

Teljes vasárnapi munkaszünetet határozott el a kamarák beogradi konferenciája. Beeskerekről jelentik: A vajdasági kamarák Alekszijevis Mita beogradi kerületi főispán meghívására március 5-ikén konferenciát tartottak a vajdasági üzletzárások ügyében. A konferencián megjelentek a teljes vasárnapi munkaszünet mellett határozta. A beogradi főispáni hivatal rendelete ilyen értelemben már pár nap mulva megjelenik.

Komlótermelők. Tudomást szereztünk arról, hogy egyes lakatosok, bádógosok és külföldi kereskedők komlószáritókat ajánlanak megvételre, ezért a Lorber József és Társa komlószáritó Zalec (Slovénia) elhatározta, hogy az árát újból leszállítja s azért minden egyes termelőnek ajánlható, hogy mielőtt egy száritót rendelne, nézzen érdeklődjék. A Lorber-féle száritók az összes más gyártmányokat felülmúlják. A 12-es száritó például 1800 kg-ot, a 16-os pedig körülbelül 2200 kg-ot nyom. A Lorber-féle száritók kipróbáltan a legjobbak. Vojvodinában kb. 500 darabot használnak. Kevés tüzelőanyagot igényelnek. Az előadás kedvező részlettel és kamatmentesen történik. Kénezők és prések is azonnal kaphatók. A gyáros a legrövidebb időn belül Noviszadra jön és kívánatra szívesen meg fogja látogatni az érdeklődőket. Addig is forduljanak bizalommal Eckstein Henrikhez Noviszad. Jevrejska ulica 2 a gyár vezérképviselőjéhez.

Országos vásár Szarakanizsán. Szarakanizsán március 7-ikén, vasárnap országos vásár lesz.

Rádió-műsor

Hétfőn, március 8-ikán

(A városok mellett szám a hal árhosszát jelenti)

Bécs (582,5—531): D. e. 11 és d. u. 4.15: Hangverseny. 5.15: Mesék. 8.15: Christján—Sinding-est.

Milánó (320): D. u. 4.30: Jazz-band, 9: »Don Pasquale« opera előadása.

Páris (458): Este 10: Koncert. London (365): Este 9: Komikus opera »The blue Peter«.

Prága (368): D. u. 4.30: Hangverseny. 8.02: Zene.

Münster (410): D. u. 4 és 5: Hangverseny.

Breslau (418): D. u. 5: Opera-részletek 9.30: Operette előadás.

Róma (425): D. u. 5: Jazz-zene. 8.40: Klasszikus-est.

Berlin (435): D. u. 4: Zenekari hangverseny. 8: Koncert. 10.05: Zene.

Königsberg (463): D. u. 4.15: Hangverseny. 7.30: Filharmonikus zenekar hangversenye.

Brünn (521): D. u. 7: Quintett. 8.10: Operette részletek.

Budapest (546): D. e. 9.30, 10. d. u. 12.30, 2.30 és 3: Hírek, zene, közgazdaság, 4: Hangverseny, 5.30: Cigányzene, 7: Természettudományi előadás, 8.30: Chanson-est. (Medgyaszay Vilma), 10: Táncazene.

Genf (876): Este 8.17: Zenekari hangverseny. 9.15: Táncazene.

Lausanne (850): Este 8.05: Színházi előadás.

Páris (1750): D. u. 5.45 és 9.30: Rádió-zene.

Daventry (1600): D. u. Táncazene. 7: Hangverseny. 9: Quintett. 11: Zene- és dal-est.

Berlin (505): D. u. 5.15: Hangverseny. 8.30: Kamarazene. 10.30: Táncazene.

Kedden, március 9-ikén

Bécs (531—582,5): D. e. 11 és d. u. 4.15: Hangverseny. 8.15: Beethoven-szerzemények. 9.15: Felolvasás.

Grác (397): D. u. 7.15: Orgona- és hegedűhangverseny. 8.10: Német operák. 9.40: Táncazene.

Páris: (358): Este 10.15: Hangverseny.

Prága (368): D. u. 4.30: Koncert. 8.02: Zene-est.

Münster (410): Este 9.50: Zenekari hangverseny.

Breslau (418): D. u. 5: Zene. 8.15: Táncazene.

Róma (425): D. u. 5: Jazz-band. 8.40: Hangverseny.

Königsberg (463): D. u. 4.15: Koncert. 8.30: Kamarazene.

München (493): D. u. 4.20: Tercett. 9: »Fidelio« opera előadás.

Budapest (546): D. e. 9.30 és 10.30: Hírek, közgazdaság. 11.30: Zongorajáték. 12.30: Zongora-hangverseny. 2.30: és 3: Hírek. 4: Szavalódéután. 4.30: Szórakoztató-zene. 6: Előadás. 7: Zene-történeti hangverseny. 10: Táncazene.

Brünn (531): D. u. 7: Zenekari hangverseny. 8.10: »Hartschadel« című opera előadás.

Genf (760): Este 8.17 és 9.15: Hangverseny.

Ryvang (1160): Este 8.35: Hangverseny. 9.30: Mandolin-zene.

Páris (1750): D. u. 5.45 és 9.30: Rádió-zene.

Daventry (1600)—London (365): D. u. 4: Dalok. 5.15: Ariák. 9.05: Dal-est. 10.15: Zene. 11.30: Táncazene.

Berlin (505—1300): D. u. 5: Hangverseny. 7.30: »Fidelio« előadása. 10.30: Táncazene.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1926. március 6.

Budapest deviza 1250—1256.50.
 Berlin deviza 738—748 milliárd márká, valuta 734—738 milliárd márká.
 London deviza 276.

Zürich, március 6. Zárlat: Beograd 9.165, Páris 1880, London 2524 1/2, Newyork 519.50, Brüsszel 23.60, Milánó 2085, Amszterdam 208.25, Berlin 123.70, Bécs 73.225, Szófia 3.75, Prága 15.395, Varsó 70, Budapest 72.80, Bukarest 2.275.

Beograd, március 6. (Magánforgalom): Zürich 1094, London 276.50, Newyork 56.75, Milánó 227.75, Berlin 13.535, Bécs 8015, Prága 168.40, Budapest 797, Bukarest 2450.

Zagreb, márc. 6. (Magánforgalom): Páris 212, London 276, Milánó 227, Berlin 1355, Bécs 801.50, Zürich 1094.

Noviszaadi gabonátőzsde, március 6. Buza: 2 vagon bácskai 270—275 dinár, 2 vagon bácskai 77 kilós, 2%-os 280 dinár, 10 vagon bánáti, Szentá paritás 265—270 dinár. Zab: 2 vagon szerémi, Beograd paritás 178 dinár. Tengeri: egy vagon szerémi 130 dinár. Bab: 1 vagon szerémi fehér 2—3%-os 150 dinár. Liszt: 2 vagon bácskai 0-ás G. 450—455 dinár. Irányzat: lanya.

Szentá gabonáarak, márc. 6. A szombati piacon a következő árak szerepeltek: Buza 262 dinár. Árpa 120 dinár, sörárpa 127.50 dinár. Tengeri morzsolt prompt 100 dinár, áprilisi hatóba rakva 107.50 dinár, duplikát kassza 114 dinár. Zab 148.50 dinár. Liszt 0-ás GG. 490 dinár, 0-ás G. 480 dinár, 2-es főzöliszt 420 dinár, 5-ös kenyérliszt 370 dinár, 7-es 200 dinár, 8-as 180 dinár. Korpa 112 dinár. Irányzat: lanya.

PATRIA
 széktermelő intézet
SUBOTICA Telefon 60
 Szállít mindenféle széktermet és oltányt
 Tervezésen olcsóbb áron.
 Díjtalan körmegeállapítás és felvilágosítás

E l a d ó
 Gabrićevo (Báková) állomásnál
10 lánca föld
 Šomšćevon, a tornjai országúton
5 lánca föld
 Bővebb felvilágosításokkal szolgál:
Lics és Kocsmár cég, Suboticán.

NYILTTÉR.

A Felsőbácskai Vendéglősök Egyesületének Elnöksége ezúton értesíti összes tagjait a legújabb pénzügyminiszteri rendeletről, mely szerint minden italméréssel foglalkozó üzletre kötelező, hogy szembe-tűnő helyen a blokkokra vonatkozólag nyomtatot táblákat függessen ki. A tábláknak aszerint, hogy az üzlet pausálét fizet, vagy minden fizetés után blokkot ad, a következők felírásának kell lennie:

1. Ova radnja mora izdavati račune na monopolskim blokovima za sve potroške (cehove).

(Ezen üzlet minden fizetés alkalmával tartozik blokkot adni.)

2. Ova radnja plaća paušalnu taksu za sve potroške pa ne mora izdavati monopolske račune.

(Ezen üzlet minden számla (fizetés) után pausálét fizet s így blokkot nem tartozik adni.)

3. Ova radnja za potroške (cehove) do 10 dinara plaća paušalnu taksu, a za potroške (cehove) preko 10 dinara mora izdavati račune na monopolskim blokovima.

(Ezen üzlet 10 dinárig pausálét fizet, 10 dináron felül fizetéssel blokkot tartozik adni.)

Mint ahogy ezen rendeletnek különbeni büntetések terhe mellett 14 napon belül eleget kell tenni és a kifüggesztendő tábláknak egyformáknak kell lenni, felkérjük összes tagjainkat, hogy a kellő utbaigazítás véget minél előbb jelentkezzenek az egyesület elnökénél.

Subotica, 1926. március 5.

A Felsőbácskai Vendéglősök Egyesületének Elnöksége.

ELŐIRÁSOS TÁBLÁK

VENDEGLŐK ÉS ITALMÉRŐK RÉSZÉRE
CIRIL ÉS HORVÁT SZÖVEGGEL

A „MINERVA” NYOMDÁBAN KAPHATÓK

Udruženje Trgovaca i Industrijalaca u Bajmoku
Broj: 12—1926.

Oglas

Udruženja Trgovaca i Industrijalaca u Bajmoku dá dan 21-og marta o. g. po podne u 1 sat održaće u svojim prostorijama redovnu godišnju sednicu sa sledećim dnevnim redom:

- 1. Izveštaj predsednika.
- 2. Izveštaj tajnika.
- 3. Izveštaj blagajnika, to jest obračun o prošloj godini i poraćun za iduću godinu.
- 4. Izveštaj Nadzornog Odbora i u smislu §. 26. osn. pravila davanje razrešenja kćeto Upravnom tako i Nadzornom Odboru.
- 5. Izbor predsednika, kao i popunjavanje usled ovog izbora eventualno upražnjenih ostalih položaja, a u smislu §. 34. osnovnih pravila.
- 6. Izbor 4 člana Upravnog Odbora i 4 člana zamenika u smislu §. 33. osn. pravila kao i 3 člana Nadzornog Odbora u smislu §. 45. osn. pravila.
- 7. Eventualni predlozi. Uz ovu tačku, a pod predlogu Upravnog Odbora i u smislu §. 14. osn. pravila biće obavljena izbor počasnih članova.

Napominje se to, da u smislu tačke z. §. 26. osn. pravila predlozi mogu biti samo onda rešavani, ako se najmanje 3 dana pre skupštine pisмено podnesu Upravnom Odboru.

Upozoruje se članovi, da u smislu §. 27. osn. pravila skupština može donositi punovažne odluke, ako je na ovoj prisutna jedna petina članova koji imaju pravo glasa, a u smislu §. 18. osn. pravila glasa imaju samo oni redovni članovi, koji se plaćanjem članarine nisu zaostali više od jedne četvrtine godine.

U Bajmoku, 3. marta 1926. god.

Stevan Mrković s. r. tajnik
Djeno Budanović s. r. (M. P.) podpredsednik
vršioć dužnosti predsednika

Árverési hirdetmény

A sombori kir. törvényszéknek 3189/22-1924. sz. végzése alapján a Brestováci Mezőgazdasági Takarékpénztár Rt. csódtömegének gondnoka közhírré teszi, hogy a csódtömeghez tartozó és 20210 dinárra becsült irodai berendezést (2 Wertheim pénztár, iróasztalok stb.) nyilvános árverésen Backi Brestovácon, f. é. március 14-én, u. 3 órákor eladatnak. Sombor, 1926. március hó 4.

Dr. Curic David
csódtömeggondnok

Segits magadon, az Isten is megsegit!

Első Sombori Kiház-sító és Tematkezési Egyesület

alakulóban van és tagokat vesz fel. Az egyesület egy a kiház-sult valamint elhalt tagjai után

20.000 Dinárt

fizet ki, ennek ellenében az esetenkénti díj 300 Dinár. Az egyesület tagja lehet mindenki korra és tekintet nélkül az alapszabályokban lefektetett feltételek mellett. A tagok az egyesület megalakulása után napon jogaik élvezetühe lépnek. — Azon tag, aki 40 esetet befizetett fizetési kötelezettsége megszűnik, helyvecskeje nyugdíjba megy, jogai továbbra is fenállván házasság vagy elhalálozás esetén megkapja a

20.000 Dinárt

A kiház-suló oszta lyhoz tartozó tag ha elhalna, a befizetett összeget teljes egészében hozzátartozóinak visszafizettetik.

Bővebb felvilágosítás nyerhető: Vojnits István Kralja Petra ulica 17., Dr. Abramovic ügyvédi iroda Ludwig Mihály fodrászüzlet, Sümögi Sándor Subotica, Harambašićeva ulica 4. szám.

Árverés

1926. évi március 8-án délelőtt 10 órákor nyilvános árverésen eladják a legtöbbet ígérőnek a Bajai ut 18. szám alatti ház a hozzátartozó telekkel együtt. Kikiáltási ár 100.000 dinár.

Közelebbi felvilágosítást kapni dr. Mihovil Katanec suboticei ügyvéd irodájában, Zagrebačka ulica 18. szám alatt. Délelőtt 8-9-ig, délután 5-5-ig.

Csódtömegeladás!

Vb. Thierfeld és Klinger gének Budapesten, VI. Csángó-utcaiban levő villanyerő-berendezett, üzemképes mechanikai csöpgyártó teljes felsz. reléssel e adom. Az üzem azonnal, de legkésőbb április 1-ig átveendő. A helyiség bérbevevő részére sztoztosítva. Termelőképeség napi 200—300 pár cipő. Kénni szándékozók kötelesek írásbeli ajánlatukat 1926. március 15-ének d. u. 6 óráig alulírott tömeggondnoknál benyújtani s egyidejűleg 15 millió koronát készpénzben vagy óvadékképes érték papírban bánatpénzül letenni, a vevő átvételi kötelezettségének biztosítására. A leltár alulírott nál 4-6-ig megtekinthető. Forgalmi adót vevő viseli.

Budapest, 1926. március 1.

Dr. Nagy S. Sándor
ügyvéd. tömeggondnok
Budapest, VIII. Népszínház-utca 19.
Telefon József 126—10.

Hirdetmény!

Tumbász János Stara-Moravica (Bačka) kenderfeldolgozó műhelye

nagyban és kicsinyben elad

- 1. Fonásra alkalmas géppel fésült kendert.
- 2. Fonásra alkalmas I., II., III. osztályu kócot.
- 3. Kenderhulladékokat.

Tisztelettel értesitem a volt üzletfeleimet, hogy a

POTZ és STRIEGL

gabonakereskedő cégből f. hó 1-én barátságos uton kiléptem és fenti cég üzleteiért ezentul nem vállalok kötelezettséget.

Stanišić, 1926. március 3.

Pótz Ádám

Felhívás

Csuzdi Ferenc fűszerkereskedőt Adám átvettem. Felhívom hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 6 nap alatt jelentsék be.

Borbács István, Ada

Önkéntes árverés

Folyó hó 15-én délután 2 órákor el fog adatni Topolán egy szépen berendezett vendéglő modern 5 szobás lakással.

Felvilágosítás ad

Bömches iroda
Bačka Topola

Lego csósb-bevásárlási forrás fűszer árúháza
1 liter kávé siller bor D. 7.—
1 liter kávé siller bor D. 8.—
1 liter finomított szesz D. 50.—
Rum éslágyó szencák aphaók
NOJOSÉK GÉZA
fűszerkereskedő cégnél
SUBOTICA 1894

HELMER MIHÁLY
villanyerő-berendezett
reszelő-gépműhelye
Vek.-Beckerek
Getrova (Német) ulica 40
Vállalja óska reszelőt és ráspolyok újra felvágását
Szerszámot készít
kőfaragóknak

Jól bevett
fűszerkereskedés
a Hál (Baron) piac 5. számú házban művállalkozás miatt
eladó Novisadon
Csak az üzletelhelyiség és berendezés, ami nék kapható. Érdeklődni lehet: Csuresics P. D. az után tulajdonosnál 1903

21 lóerős, alig használt
„LANCIA”
4 személyes autó
olcsón és sürgösen
eladó.
Érdeklődni lehet
DARVAS FÜLÖP
Sombor, Pariška ul. 2.
Telefon 333.

Schlager-féle BÖRÖNDÖK és BŐRÁRUK
a legjobb Megrendeléseket és javaslatokat fogadok
SUBOTICA
Aleksandrova ulica 1.

BUTORT HÁLÓSZOBA, EBÉDLŐ és IRÓDABERENDEZÉS stb.
elsőrendű, — a leggyerebbtől a legfinomabb — kivitelben
NAGYBAN és KICSINYBEN
minden esetben vásárolhat, mint bárhol a legkedvezőbb fizetési megkötényít esel
ATLAS D. D. bútör- és faipargyár, NOVISAD

Szép, nagy modern
ÜZLETHELYISÉG
STARIBEČÉN
a központban, ping-pong-(raktár) helyiséggel, azonnalra kiadó. **Barthas Kálmán** Staribecse.

Fr. Rotter, Osijek I., Pejačević ul. 7
Szifonfej és szikvizgépgyár teljes szikvizgyári berendezések
Ujfejta szabadalmú szifonfejek. Tessék ajánlatot kérni. (Nem békés silány értékűtellen spritzguss fejek.)

Szőköpenyeket
a legjobb minőségben készít S. H. S. államban
„VERDRY” ZAGREB
Vodanikova 8. — Eladás nagyban és kicsinyben.

Tölgfa távirtda-oszlopot
7-8 m hosszú vek ny végel 12-20 cm átm 45-50 dinárg.
Kömlökeknek is kitűnő.
BRAČA IVKOV STAPAR

Sajat készített
divatcipők
egelőcsőbb-bevásárlási forrás
Róka
divatcipészete
Subotica, Zrinjski trg 2.
1902

700 700
husvéti csokor,
szóva
apható
Sugar Manónál
Šu ulica, Rudičeva ul.

Üzemképes, 60 lóerős
DIESEL-MOTOR
25 lóerős stabil-üzégép
továbbá
malom berendezés
21-es benzogépek, 42-es R. n. jelű na. motor, Teleg, hely na. T. an. m. gépek, gépzaják, 120 m hosszú, 500 mm nyomtávú mag, Lörigváltóvilla villám-vezető, jutányos aron eladók.
Küpfel József és Társa
Jaša Tomić (Moaos) Banat

SIREMLÉKEK KERESZTEK. SZT. HÁROMSÁG KENZITÉSE.
javítása, betűvesése, aranyozás, zászlak, erdek.
Stara K. n. Zin lerakat
Király Sándor-féle házban.
ÓVARI JANOS
kőfaragó és márványipar telepe
Senta

LEVELEZÉS

Két csinos barna és szőke nyulánk jókedvű szalmaszovivka két éves fiatal ember ismeretségi keresi. kiképzés kelleme...

FOGLALKOZÁS

Jobb házból való izraelita leány kőművesek általános iskolába, esetleg más fűrdőhelyre is elmenne.

Gyógyvizeszt vagy gyógyvizeszt akceptálnék, kiadó kondíció. Ajánlatokat Szabó Ervin gyógyvizeszt Padina (Banát) kérek.

Ügyes manikűrasszony, ki a fésülésben is jártas, állást keres. Vidékre is elmenne. Ajánlatokat Manikűrre jelzére a kiadóba.

Starakanizára (Bacska) magyarok róm. k. szegédkantort keresek. Nőienek vagy magyaros, nyugdíjas, munkás, bírók irjanak, akik az összes kántori teendőket önállóan végeznék kéresek. Különbejárati udvari szoba lakással és havonta készpénz kiválalmakat. Ajánlatokat St.-Kantára jelzére a kiadóba.

Jobb elismerési pénzbeszedői vagy kiszolgáló állást keresek. Cím a kiadóban.

Nagvobb városban jó főforgalmu, jövedelmező üzlethez tőkével rendelkező társat keresek. Cím Biztos jövde.

Utazónak, bármiféle hivatalnoknak ajánlkozni volt községi leány, régebben fűszerkezelkedő, 49 éves. Beszél szerbül, németül, románul, magyarul. Cím: Nessel Géza, Glogony.

Anzol és szerb tanítás. Hetenkint kétszer havonként 80 dinárért. Magánórák 30 dinár. Cím: Miloša Obilića (Boznár) 4.

Helvi részletgyűjtőket keresek azonnali belérésre. Ajánlatokat a Bácsmezei Napló fiókkiadójától hivatala továbbít.

Kisegítő keresek jólvó hó 25-től három hore. Földes Ferenc gyógyvizeszt rész. Ečka.

Kinderfräulein oder Frau zum 4 Jahren Kaben u. 1 Jahr alten Mädchen, die auch in häuslichen Arbeiten mithilft. Mit sofortigen Eintritt gesucht. Schlanzer, Oslobodjenja ul. 11.

Rosa, Brief auf Bokannte. Adresse abzugeben. Mik. Gruss, I. No. 8.

Tanulóleányok felvételnek Caray felsőruhagyártásos iskolába. Aleksandrova ul. 9.

Zongorázni tanítók akadémiailag gyors eredményel, cím a kiadóban.

Kifutólu, ki értelmű és megbízható, aprós elcséjére kerestetik. Cím a kiadóban.

Gyakorlott hármino év körüli gazdasági géplakatos, ki motorokhoz is ért. Állandó alkalmazást kaphat. Cím a kiadóhivatalban.

Vérvörös narancs egy nártól fellebb, lekvár narancs különként, palazé, datolva, sós herke Din. 2 kapható Kiss István, barátok templománál.

Elektromérnök, 24 éves, hadkötelezettségének eleget tett, magyar, német, olasz, francia nyelvtudással, megfelelő alkalmazást keres. Cím a kiadóban.

Gazdaszónyi állást keresek azonnali belérésre. Ajánlatokat Gazdaszónyi felzére Topola, posta kérek.

Fahivatalnok fiatal, ki a faszakmában némi jártassággal bír, felvételt. Ajánlatot az alábbi címre kérek. Poljak Sándor fahivatalnok, Crnabara (Banát).

Szakképzett gépész stabil kondenzátoros gépeivel és hosszabb gyakorlati tapasztalattal rendelkező, állást keres bármilyen üzemenél. Leveleket »Gépész« felzére a kiadóba kérek.

Sóprőgyári előmunkás vajdasági seprőgyárhoz jó fizetéssel felvételt. Ajánlatokat Schmitzka hirdetőirodához Novisád, Futoski put 2. Kúldendők.

Intelligentes Fräulein mit kroatisch-deutscher Sprachkenntnis wird gesucht zu zwei Mädeln Alter 12 und 6 Jahre. Alexander Krizshaber, Pafé Kujindzica ul. 34.

Tanono réznívés szakmában felvételt. Péter Józsefnél Osljek 3., Krivena ul. 1.

Több évi gyakorlati fűszer, festék és csemeze kereskedősegéd, ki államnyelvet is bírja, sürgős állást keres. Gräff József, Staribejel.

Önálló férfiszakác, 26 éves fiatalember, jó családból származó, ki a háztartás összes munkáiban járatos, szabánkra, magánvos urienber, vagy idős házaspárhoz ajánlkozik. Kéréseket »Szorvalmas« felzére a kiadóhivatal továbbít.

Nőtlen kiszolgált katona szabósegéd alkalmazást keres egy konfekciós minturi munkára. Róka László Bezdán, Pusztai 595.

Nőtlen fiatal kéményszerősegéd azonnali munkába lépés. Róka Károly kéményszerő-mester, Bezdán.

Nem okleveles gyógyvizeszt vagy kézzel gyógyvizeszt vakornokot azonnali belérésre felvezés Pintér gyógyvitar.

Mérlegképes könyvelő, magyar, szerb, német levelező és gyorsírónyi állást keres. Cím a tolvásadi fiókkiadójától továbbít.

Munkásnok felvételnek állandó munkára jó fizetéssel, V. Gajda (Bethlen) utica 63.

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy sor 1 diár, vastagbetűs és ábrázoló kétszeresre számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dió. Csak felhívás után jelleme leveleket továbbítunk. Kérdésfelvetésekhez válaszolyon mellékelendő.

Főmunkás, onano, komoly, terített munkaerő, egész teljes ellátással, francia munkára felvételt. »Jelen« nő divatterem, Subotica, Aleksandrova utica 11. Korso, hátul az udvarban, földszint.

Szobalány, ki már éveket volt hasonló állásban, állást keres. Pusztára is megy. Ajánlatokat »Szorvalmas« felzére a kiadóba kérek.

Jó munkás borbőveszéd felvételnek Lukadevió Mihálnál, Sombor.

Autó szakember, ki Ford autók és Fordson traktorok szerelésében és átadásában biztos, azonnali állást nyerhet. Csakis előrangú állandó állásra pályázó szakemberek ajánlkozzanak. Földvári Bélánál Stari-Bečej.

Mielőtt ipari, mezőgazdasági, háztartási és bármely másnemű vasáru-szükségletét fedezné, érdeklődjék nálunk. A Vajdaság leggazdagabb szortirozott vaskereskedése! BARZEL VASKERESKEDELMIS ÉS ÁRUFORGALMI RT. Telefon 123. SUBOTICA Telefon 124.

Jó munkás tüziert állandó alkalmazásra felvezés Üveges Antal, B.-Topola.

Dadának ajánlkozom jó uricsaládhoz 1-2 éves gyermek mellé. Ajánlatokat »Margit« felzére Topola, posta kére. 2003

Vaskereskedő, 35 éves, nős, állást keres. Szerszám műszaki szakmában, teljes jártassággal bír, szerb, német és magyar nyelvtudással. Szervező munkaerő felvételre a kiadó továbbít.

Fiatal ember söffőri traktorkezelői állást keres. Pusztára elme. Cím: Khnovszky István, Odjaci.

Elcserelem a helyen lévő két szoba-konyhas lakószobát egy jó lakással. Cím: Kozimunka-üzlet, Sokolska ul. 2.

Eladó 30 HP Hoffer gyári magánjáró motor, 6-os Unráth 7 tekörős lokomobil, külön cséplők és lokomobilok. Vadóc Károlynál B.-Topola, 2008

Teljes állatszertaru üzletberendezés utánvosan eladó. Karadziceva ul. (B.-rónyköz) 7.

TÉGLA, első- és másrendű, valamint szter, kutyós olajos, szter VI-DÉRE minden mennyiségben legutánvosan szállít iparvágányvartelepről Ghed Bernát téglaváros, Subotica. Ugyanott köbméter vagy vasastéglá legolcsóbban kapható.

Szívógázmotor Cass 30 HP gyárimagánjáró traktor, cséplője 8 HP MÁV, 80000 dinárért, szívógázmotor MÁV 30 HP alakított magánjáró, 8 HP Ruszton cséplővel, üzemen, sürgösen eladó 40000 dinárért Ivicz Peter, Bačko-Petrovoselo.

Gyógyvizesztár, magyar, német közsében, négy orvossal, sürgösen eladó. Cím a kiadóban.

Iókarban lévő kovács-szerszám eladó. Bövebet Kiric J., Nova-Kaniza.

Komplett fodaszertberendezés vagy üzletnek eladó. Brkits, Atanacovicova 1 Sombor.

Eladó 10 csaiad mélymodem kaptárakban. Bövebet Dudás Antei Pajd.

Diszlenyők kiffittés, háromezer darab fűszirmölcsfák, pálmák, rózsák, bukszusok, mindenféle virágfajta kaphatók. Parkirozást vállal. Elővirág nagytervezet. Szezedi ut. Cementipar mellett.

Pallesi villa kiffűn helyen olcsón eladó. Érdeklődjék Velicki vaskereskedésben, Palicsón.

Zsák. Háziszővésű és kenderzsákokat bármilyen tételben szállít. Martin Stein, Kisač.

Mezvétre keresek egy 25-35 HP használt benzínmotort. Süli Márton, Mali-Idrij.

Azonnali eladó 3/4 kaba szőlő, 100 □-ól telek, válnakaház, épület, III. kör, Beogradski put 34. sz. Gerdoffer Géza cukrárszár.

100 dinár egy liter lefűtett tel, kapható minden nap nagvobb mennyiségben a Ruska Mezővárosban (orosz teicsarnok). Beletelésre előre teicsarnok mecéjében. Park Kralla Petra 9. c. 8-12 és d. u. 3-7 órákor. Fontos nékek, cukrárszár, házi-asszonyok részére.

Ház Subotica központján üzletkezelő eladó. Mühö, rektár kiadó. Butor Gábor, Dr. Blumnál.

Szegheurkocsi könyvkiadó képesség 8 mm-ig meg használt eladó. Skotus Viatora ul. 82.

Fényképezőgép 13x18-as elsőrendű dupla magistromatall és teljes felszereléssel eladó. Bukovics, Majsanski put 25, Subotica.

Eladók egykörös házikó-lyek utánvosan részletfizetésre. Fálassy kert, Hegedi ul. Menhely mellett.

Ritka alkalom! Ház Novisádon legforgalmasabb központján, mely 40 szobából, melyből hat azonnal elfoglalható, bármilyen ipari célra alkalmas, évente 90.000 dinár jövedelmez, 30.000 dinár készpénzzel átvehető. Bövebet Ludvig Székely Novisád, Kamenicka ul. 14.

Használt autók eladása. 1 db Ford teherautó karosszériával Din. 3.000, 1 db Ford teherautó alvászériával Din. 24.000, 1 db Ford 14 személyes omnibusz Din. 34.000, 1 db Ford személyautó, csaknem új, Din. 27.000, 1 db Ford személyautó Din. 24.000. Klein Géza és fiai autorizált Fordgyártókész, Subotica.

Rizling, kövidinka, slankamenka és veltolai erős kvókeres vesezők kaphatók a fűlasi Bohuféle telepen vagy Bajai-ut 44. sz. Ugyanott kiffűn 16 bor utánvosan kapható.

Fűtáron vásárolható üzletáthelyezés miatt kész férf-, nő- és gyermekruhákat, bőrkabátokat, gumiköpenyveket, Öltöny, raglán, férfi vagy női télikabát 550 dinárért, gyermekruha, kőfeny vagy télikabát 350 dinár, Bőrkabát 300 dinár, Esőkabát 300 dinár, míg a készlet tart. Vidékre utánvétellel, meg nem felelés esetén a pénz visszazadom. Régi helyiség fűtő, új helyiség februártól kezdve Gyümölcs-piac, Földes Samu.

Olcsón eladó 1900-ban épült 6 HP Nicholson magánjáró cséplőgarnitúra. Bazi Lukács, Martonos.

ELADÓ: Arany, ezüst zsebrák, férfi, női gyűrűk, gyöngyláncok, cigarettatartó, cák, raglánkabátok, utazóbundák, örmeg, nyári takarók, vászonkézimunkák, cirillétes írógépek, különféle állszerek, Kőviz, Champon, Bayrum, parfümök, Sultana kávé, finom rézagy két száméves új matracok és ételiszekrény. Nagvobb mennyiségű finom gyapjuszövet, fűtő és női raglánoknak, lev 4-es és egy 3-as Werthelm-kassza, F. Kiss adásvételi intézet Subotica, VI. krug, Trumbicova ulica br. 11, Csirkepiac.

Eladó 30 HP stabil szívógázmotor, 25 HP nyersolaj magánjárómotor, 8 HP MÁV cséplő, egy 21-es kőzerek, esetleg csere is csinálók. Gábor Csikely, Senta.

Iókarban lévő éveset használt 4 üléses Ford autó utánvosan eladó. Cím: Postafiók 28, Veltka-Kikinda.

Starakanizán, a főcím, Ohai Apczy Mihály 4. számú háza 40 év óta fennálló főforalmai fűszerüzlettel, halászet tartó eladó. Cím: Gv. Apczy Mihálnál, St.-Kantára.

Uj zongora Hamburgere Livnica Fürumban az emeleten eladó.

KORZÓ MOZI

Hétfő-szombat
Nagyvilági házasság
Színezett filmattrakció, 7 felvonásban, a modern szerelmi házasság kulissza titkaiból.

EGESZ HÉTEN A LIFKÁBAN

FEHÉR APÁCA
Mindkét rész egyszerre
Főszereplő: LILIAN GISH
10 tagú énekharangversenyez

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár...
Kérdezőkérdezőknek válaszoljék melléklend.

Sarokház, husz...
állók rőtös-füszerezéssel, berendezéssel, esetleg anélkül eladó. Érdeklődni...
Sándornál, Debeljača. 1624

Házamatékséggel...
szabadkézből eladom. — Bővebbet Lajos Lajos tulajdonosnál, Staribeča. 2028

Jókában levő Rusz...
és cséplőgarnitúra, és egy ház a fő után szabadkézből eladó. Guzik Vincenc Bačko-Petrovoselo. 1979

Jókában levő 22 éves MÁV cséplőgarnitúra, kávézár cséplőszekrény, elváltor, mérleg, súlyok, szerszám hozzájáruló felszereléssel, bármilyen megfelelő árt eladó. — Tudakozóknak lehet Hauerland Józsefnél, Sonta (Bačka). 1982

Eladó 20 HP gyári...
gázmozgató inverzokajmótor, 2 db uti hengerek, esetleg elcsoréknak cséplőgéppel. Mica Neckov, Ban.-Arandjelovo. 1818

FIFI KREM

Zongorák, pianók, legmodernebb és legfinomabb kivitelben Prágai zongoragyárakban Vel.-Kludán kaphatók. E szakmában legregibb és legolcsóbb beszerzési forrás hazánkban. Részletezésre is. 9959

BACSMEGYEI NAPLÓ

mindenki a BACSMEGYEI NAPLÓ
Kérhető hirdetési rovata előtt. Aki csak egyszer is hirdetett ebben a 27-ik évfolyamát élő jugoszláviai napilapban, azt nem a mindennapi siker készíti arra, hogy állandóan felkeresse a BACSMEGYEI NAPLÓ-t. Eredményt illetőleg feleltető áll minden más reklámnak.

AUTOMOBILISTÁK

Költségvetés, melyet érdemes megjegyezni.
Évi átlagos 20.000 kilométernél egy amerikai automobil elhasznál 2400 kg benzint
4 üléses FIAT 509 ugyanazon teljesítménnyel 900 kg
megtakarítás 1500 kg benzint
melynek mai ára 17.000 dinár. A FIAT 501-nél megtakarítás több mint 10.000 dinár.
Olaj, gumi és fenntartási költségeknél a megtakarítás ugyanilyen arányú és ehhez nem kell több magyarázat.
Tekintse meg garázsunkat, hol az összes típusok rekláma vannak és melyen leszálított áron azonnal szállíthatók a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

„AUTOMOBILIA”

Subotica, Skadarska ul. 7. Telefon 151.

NARODNI BIOSKOP

Március 8, 9 és 10-én, hétfőtől—szombatig
Nagy szenzáció! Mindenki beleszédhet a filmszínészek életébe, ha megnézi a „HOLLYWOOD”
a vic történetet, 6 felvonásban, amelyben a leg híresebb színészek szerepelnek: Pola Negri, Betty Compson, Agnes Ayres, Babby Peggy, Charlie Chaplin, Max Lennell, Viki Valdi, William S. Hart, Rin-Tin-Tin.
CECIL de MILLE rendezte a filmet!

KOLONFÉLE

Butorozott szoba eladó. Ugyanott jó házikoszt kapható. Bővebbet: Grün Márk cipészüzletében. Cziril i Metod trz. 1702
Ne dobja el rossz karisnáit, hanem küldje megstoppalatni. Pate Kujundzica (Veszelenyi) ul. 4. em. 3. 1702
Irodának vagy 4 szobás lakásnak alkalmas helyisések május 1-i beköltözéssel nem védett személynek (kereskedő) átvehető. Cím a kiadóhivatalba. 1929
2 udvari irodahelyiség butorral, vagy anélkül, a beltéren, azonnal kiadó. Senoe (Bom) ul. 8. 1926
Csinosan butorozott uccai szoba azonnal kiadó, esetleg két személynek. Sokolka ul. 18. 1705
Szobrában utoljára berendezett szálloda a község házával szemben. Utazóknak 20% engedmény. Jó házikoszt és kitűnő italok. Jakovlievits Milan kávé. 1829
Két elegánsan butorozott uccai szoba konyhasználattal kiadó. Cím a kiadóban. 1927
Pompador kozmetikai szalon arcápolás, manikűr, nőifodrászat, hajfestés Inneccióval 30 perc alatt. Haviköllet naponta késülés 300 dinár. 1987
Utevelek konzuli mozását legolcsóbb. Vezzi. Beküldés postai útján. Nemzetközi Joda. Kraja Aleksandar 9. Subotica. 1885
Különbefáratu butorozott szoba konyhával kiadó. III. Cseska ul. 64. 2060

LOKOMOBILOR

WOLF-LANZ
HP-ig teljesen újak vagy generáljavitva, gyári garanciával
BÉRBE IS.
KEZELFÜRÉSZEK, FÜRESZGÉPEK, Pini & K.
Wien vezérképviselete.
SZIVÓGÁZMOTOROK, kompresszor nélküli DIESEL MOTOROK, NYERSOAJMOTOROK
Motorefabrik Darmstadt vezérképviselete.
MALONGÉPEK, ÖRLŐJÁRATOK 32—48 coll.
Kedvező ártérsi feltételek. Szállítás kompl. felszerelve
BRAGA FISCHER O. D.
Zagreb, Pantovčak 16. 106

Inecoapid valódi angol hajlékek használjon. Az emberek pedárok, azért alánlom önnök is! Kapható drogériákban vagy illatszerárakban vagy gummitráramnál. Sombor. 1612

UI zongorák, pianók, csakis elsőrendű gyármárkát, a legolcsóbb lejárata részletezésre kaphatók 10 éves iótállás mellett. Legmagyobb vásárlás az országban. Kaphatók Lajos hangszerkereskedőnél Subotica. Városháza. 706

Beltéren különbefáratu butorozott szoba kiadó. L. Trenkova 9. 2059

Gummitévezzett bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska ulca 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Bérbiztosító Szlavóniában külön-külön szobákkal 160 hold, 130 hold, 150 hold oszi vetéssel együtt hosszabb időre, holdanként 200, 175 és 150 dinó buzáért. Agentura, Pale Kujundzica 5. 1963

SENTÁN

a „Bácsmegyei Napló” részére hirdetéseket ar szabály szerint kiadóhivatalunk
MOLNÁR SZ. VINCE
könyvkereskedése vesz fel
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény!
1241
Borbélyok nyelvében! Legutánvosban közzétül Aleksandar Gubáninüköszöns. Subotica, Rudiceva ul. 4. 913

AEG vetítőgépek
meziberendezés, vetítoszón és
FILMATTRAKCIÓK
ORIENT-FILM D. D.
SUBOTICA TELEFON 8-8

Eladó birtok. Sentán kb. 20 km. távolságra, 26 hold területtel, melynek fele kaszáló, másik fele szántó. 2 hold szőlő és 2 hold herével, a rajta levő épületekkel együtt szabadkézből eladó. — Tudakozható Molnár könyvkereskedőnél Sentán. 1887

Olcsón eladó 4 HP petróleummotor Waterlov gyármárkájú, készen 3 éves kitűnő állapotban, továbbá egy 6 HP MÁV cséplőgarnitúra, fogaskerekű magánjáró vagy nagyon olcsón eladó vagy 8-as garnitúraért elcserelem. Hartmann Fülöp, Pribitovcevo (Kiskér) Bačka. 1866

NARODNI BIOSKOP

Március 1—7.
Egész héten st.
„COLIBRI”
Főszerepben OSSY OSWALDA
Viglaték 6 felvonásban
A Pan film jubileus alkotása.

Elsősosztályú részecszena és buzaszalma préselve 50 méterháztól kezdve, valamint 5 darab kéziprés kapható Bruckner Józsefnél, Vinkovcin. 1665

Cantavéren jóforgalmu vendéglő a piac téren háromszobás lakással, mely lék helyiségekkel, nagy táncsteremmel, 150 db szék, 18 db asztal, 10 db pad, pálinkabazán, teljes felszereléssel betezés miatt eladó, esetleg bérbeadó. Cím: Déz István, Cantavir. 1649

FIFI KOLNI VIZ

Üzemátalakítás miatt eladó egy db eredeti AEG villanvmotor forgó áramu 9 1/2 HP, egy db 1 1/2 HP, egy db 1 HP kifogástalan állapotban. Megtekinthetők Cseke Kálmán, Baiski put. 1864
Keresek megvételre használt jó állapotban levő fehérboros tölgybordókat 100—250 és 1000 literig. Ecotgyár, Kula. 1897

Jóforgalmu éjti üzlet betegség miatt eladó vagy használatra kiadó. Cím a kiadóban. 1893

Jóforgalmu cipészüzlet azonnal eladó. Franja Ven. Petrovaradin, Brem. 1789

Elegáns ebédlő, uriszoba, fürdőszoba és különféle butorok, szőnyegek, függönyök, nagy ebédlő asztal, teljesen jók, elköltozés miatt eladók. Cím a kiadóban. 1823

Ritka alkalom

Eladó ház Bjelovaron hentesüzlettel és vendéglővel, mindennemű italkimérési engedéllyel, két légyveremmel, pincékkel és minden mellékkeliséggel, továbbá egy nyitól és egy csukott fészer és szénapadiás. Szép kert. A házban háromszobás lakás. Az egész birtok berendezéssel együtt eladó. Kitűnő fekvéssel, üzlet 28 év óta fűmál. Jelenlegi tulajdonos öregség miatt óhajtja eladni. Felvilágosítással szolgál Ivan Pasch, Zagreb, Illica 17. A. 1848

Fűmag, főzélés virágmag, legtöbb legolcsóbb Balog Linánál. 1924

Eldő jutányos áron jóforgalmu vendéglő a Hapsi uton, amütrágya gyárral szemben. — Érdeklődni: Krapajski Jovio Stevónál, Vln. Crnojeviceva ul. 31. 1944

Használt sörfejtogek minden mennyiségben megvételre kérésnek. Brača Goldner légszerénygyár Subotica. 193

Jókában levő Rusz...
8 kocsis jutányos áron eladó. Kovács György, Stara-Kanjiža. 1992

Képkeretkülönlegességek
festmények, gobelinek, fényképek
szakszerű keretezése
Bachinger Frigyes
Lifka-Mozi
Hungária-spdlet
Sudarević ul. 34.

Közigazgatási kistükör

A közigazgatás purifikálójának hosszú sorában nagy kár és lelkiismereti fölösleg volt például Grünwald Bélának fejest ugrani egy völgy mélységébe a főfői bánatában és töprengésében, hogy nem tudja megjavítani a közállapotokat és helyesebb, jobb és igazabb mederbe fordítani a nép és főképpen a falusi nép jövőjének sorsát.

*

Ez a gondolat kopogtat már türelmetlenül több mostoha éve portámon, talán négy, talán öt esztendeje, de mindenestre azóta, hogy ismeretlen okok még rejtélyesebb szempontjai vasgyűrűt szorítottak a falvak lélegzetre és szabad mozgásra berendezett nyaka köré. A tartományi beosztás megszülte vajdaságának legürösabb és leggyökeresebb típusát: a jegyzőt, a nótáriust, a falu pennáját valamikor régen egy megértő, elméző és elismerő figyelem kísérte működésében. Meg volt győződve róla mindenki, hogy szükséges, fontos és elmaradhatatlan közege az adminisztráció gépezetének. Ha jó volt, ez nem vált érdemévé annál az egyszerű oknál fogva, hogy ami kötelesség, az nem érdem. Ha rossz volt? Hát rossz volt. Egy szükséges rossz volt.

*

Ezután következett a nagy és fönn-tartás nélküli likvidáció időszaka. Minden likvidáltak. Irodalmi fölfogást, történelmi szemszöveget, társadalmi felszegséget. Likvidáltak nappal és éjjel és fehér asztalnál és zöld asztalnál. Likvidáltak mindent, ami „ördög”, ami „rég”. És mindezt a fölény felső fokában elnevezték elvikvidációknak. Egészen természetes és ezek után nem is probléma, hogy fölszámolták a közigazgatást is. A Vajdaságban első lépésnek megtörtént a személyesere. Egy hónagra, három hónapra, maximum egy esztendőre. De nem többre. Cserélni kellett. Sok volt az aspiráns. Mindenki-vel bele kellett egy kávéskanálal kóstoltatni a jegyzői öröme örömebe. Pártok szerint. És megszületett két jegyzőtípus. Nem pártok szerint. Aki rossz jegyző volt? Az szükséges rossz volt. Aki jó volt? Azzal biztosan baj volt. Azt elgáncolták. És fölmentették. És elbocsátották.

*

Pecunia non olet. Ez a materiális fölfogás, becézett szállóige két héttel ez-előtt újra szolgáltatott jeleket egyik főszolgabíró csunya, de nem ritka és nem egyedülálló botránva kapesán. A főszolgabíró fölmentették. A fölmentése előtt azonban inódot és alkalmat talált arra, hogy italmérés engedélyt és utlevelet és házépítési engedélyt és kriptanyitást és prészázrenoválást és minden valamirevaló hivatalos munkát kizárólag külön honoráriumért intézzen el. Szóval megvesztegették. Nem úgy, mint sokan talán vélik. Hogy a lakosság sorba állt és zokogott, hogy boldogtalannak érezné magát, ha a főbíró ur ezt és ezt a csekély összeget nem fogadná el. Nem. A főbíró megvesztegette magát. Szabályosan. És pontosan minden esetben. *Vezényszóra.* Ki lett itt megvesztegetve? A főbíró, mint mint magánszemély vagy a közigazgatás, mint testület? Tessék meditatálni fölötte.

*

A levitézlett főszolgabíró, aki két hónapig vitézül állta a sarat, indítatva érezte magát arra, hogy jegyzőket cseréljen föl. Elhatározta, hogy saját egyéniségének képére és hasonlatosságára revidálja a járást. Puccszerűen elcsapta azt a jegyzőt, akinek községében lakott. A jegyzőnek nagy büne volt. Komolyan vette a köztelherviselést. És ezzel egyidejűleg a legfontosabb rubrikát, az adózást. Sürgette hogy a telepek is fizessék meg a hátralevő adóikat. És ez kitérte a jegyző nyakát. A falu szerette vagy legalább is meg-

volt vele elégedve. A főbíró, mint később kiderült, belátta a kényelmetlen eleniet az igazságkereső jegyzőben, akit a naiv, álmódzó idealisták közös hullámsírijába kell temetni.

*

A megyei vizsgálóbizottság jelentése szerint a főbíró kétezer dinárt vett föl a járási pénztárból. Ez a kétezer dinár nem fontos, mint összeg. Számba sem vehető, jelentéktelen summa volna egyébként. De jellemző tünet, esetleg, ha úgy tetszik, közigazgatási körtünet a közigazgatás kavargó labirintusából. Arról most ne essék szó, hogy szabálytalan, majdnem azt mondjuk, hogy hamis nyugta alapján vette át ezt a csekélységet. Ez kriminális ügy. Olyan, mint a főbíró által igazgatott közigazgatás egész menete volt.

*

Ilyenkor egészen önkéntelenül és távol minden kicsinyes és apró szörzsalhasogatási szándéktól, fölmerül annak

a kérdése, hogy egy jómódu járás lakosságának milyen eszközök állnak rendelkezésére a komoly és most már sürgetően fontos védekezésre. Pamasz? Deputáció? A deputáció sokszorok jubileumán ejtsük el ezt a megoldást. Az eddig meghallgatásra nem talált panaszokat pedig nyugodt lelkiismerettel helyettesítsük be a bátematika végtelenségi jelével. A dadalmas politika előnyére.

*

Quos ego — mondta a főszolgabíró és szolgájon előnyére, hogy ezt már a nemzetiségiek nyelvén mondta — ő és a közigazgatásban számos iker-estvérelődje is. Szerintük nekik szültek az állampolgárokat, kedvükért verik a pénzt és kényelmükre süti a nap a nyári, ka'aszérielő meletet.

A vajdasági közigazgatásnak ez az esete apró kis eset. Kis eset a sok közül. Az eseteket orvosolni kell. A kis eset felfedése ment. Mi lesz a sokkal?

Mesterházy Ambrus

Ebéd és ebédlő

— Szerkesztői üzenet —

Irtja: BAEDEKER

Némi aggsággal válaszolok a kérdésére. E nehéz napokban, amikor sokunknak ennivalója is aig van, kérdés: okos dolog-e az ebédlőről értekezni, amely amnyi embernek minos. De a szerkesztő ur azt kívánja, hogy egyetlen levél se maradjon visszhang nélkül. Felelek hát arra a kérdésére, hogy milyennek kell az ebédlőnek lenni.

Erről az érdekes helyiségről írván, ki kell jelentenem, hogy az igazándi urnak — tudniillik a vendégszeretőnek — csakis ebédlője legyen. Vendégszerelmé az egész tágas lakást, annak minden zerguzát evőhelyé avatja — terített asztalokkal tölti meg a házat. Bánja is ez a tradíciós és kedélyes vendéglátó, hogy az egyik abrosz egy menyegzős ág mellett fehérlik, a másik meg egy könyvespolc árnyékában kinálja kincseit! A nyugati ember a házához, az én vendégrajongóm az asztalához invitálja a vendéget. Intimebb is itt a viszony háziur és vendég közt, mint bárhol a világon, talán a beduinokat kivéve, akik nemcsak az asztalukat, de az ágyukat is átengedik az idegennek...

Faluahelyen, ahol tovább tart minden ősi virtus, még most is sok családnál, ha vendég van, nem nézik, hogy hol teritenek — ha pedig sok az ételpusztító, akkor ahol csak effér egy-egy kisebb-nagyobb asztal, mindegyikre ételt tornyoznak föl. (Téridőben persze — mert nyáron elég helyet kínálkozik a tágas udvar és kert.) Még büszke némes uraknál is keveset törődnek azzal, hogy helyén van-e az asztal — födőlög és gond, hogy sok legyen rajta. Ez a csupakédlő-típus nem rabja a merev formáknak; inkább arra gondol, hogy ételnek-italnak ne legyen határa. Ez is ambíció, nemes ambícióban becsúgy. Ismerem ráartós urakat, akik nem az őseikkel hivaikodnak, nem is az élőkkel állásukkal, hanem azzal, hogy három vármegyében van híre a kosztjuknak s hogy még a püspök is ünneppnapnak tartja, ha az asztalukhoz hívják. Micsoda művészség is, olyan étellekkel állni elő, amelyeket nem értenek vagy legalább is nem ismernek mások! Mert a jó vidéken minden ilyen konyhabüszke családnak külön — saját külön — szakácskönyve van, amelyhez képest kismiska a Zilahy Agnesé, de még a *Monstieur Vatel*-é is. Régi írott könyv ez, nem nyomtatás, tele kedves női helyesírás hibákkal és érdekes receptekkel süttekről meg számosz pccsenyékéről, amelyekről udvari poéták valaha rigmusoktat zengtek; halakról, amelyeknek főzése-sütése az érsekprimás főszakácsának a titka (úgy lopták el tőle, mint valami fontos státusokmányt: furisag-

gal, árulással); tésztaokról, amelyek Mária Teréziának a *Leibgericht*-je voltak; tortákról, habokról, krémekről, fagyaltokról, amelyeket a Lajos királyok konyháján kotyvasztottak s a rangos palotáikban fogyasztottak című dícső századokban. Az ilyen receptes könyv évről-évre hízik, nemzedékről-nemzedékre bővül; anyáról leányára, erről az unokára száll s mindig több-több extrafogás és újabb specialitás kerül beléje. Mindenik tulajdonosnak az a törekvése, hogy az ő társszerzősége is mentül többet gazdagítson rajta. S a titkait őrzik, mint a Sybillák könyvét, féltékenyen, kivont főzőkanállal; elárulni valamit a tartalmából hütlenség lenne, illojalítás ama régimódi jó urasszonyok iránt, akik az alapjait a maguk és ivadékaik dícsőségére megvetették. Ha egy-egy kandi vendég mégis kérdést intéz, hogyan készül ez vagy ama csuda-étel, a büszke háziasszony dehogyan felel egyenesen! Azt mondja rá: „Ugy-e, hogy jó? Csak tessék belőle mentül többet enni!”

A romlatlan vidéken a vendégeskedésnek ez a becsületes fölfogása uralkodik most is, amikor pedig gazdasági tekintetben annyira megnehezedett az idők járása felettünk. Jót adni és sokat a stízeriség kevésbé lényeges. Az ilyen régiszabásu udvarháznál az ebédlőben még az öreg pohárszékét látjuk, oszlopos szekrény nélkül, azt a meghitt derek vén butort, amely formájára és foglalatjára vajmi keveset húz a ma divatos ebédlő monstre-darabjaira. Aprító-deszkának, osztogató-lapnak se a modern szervírozású szolgáló, de az öskredencek kihuzható széles befe meg az ebédlő valamelyik sarkában felállított egyéb alkalmatlanság. Az asszony se ül itt mereven, mint valami operai örgrófné az asztalón, hanem maga is, a szemével, szavával, kezével azon van, hogy a vendég sokat és jót egyen. Il-lik, nem illik, azt ő keveset bánja — ellenben fájna neki nagyon, ha valaki véletlenül vagy éhlettelenségből nem a neki szánt falatot kapná. Az ilyen házaknál — fogynak-fogynak egyre — a konyha a háziasszony gögő-büszkesége s nem az ebédlő. Mivelhogy csupa evőhely az egész lakás, bizony ha több a vendég a helynél, az ágyakat is a felszerbe rakják, a szalónbutorokat pedig a padlásra viszik. Mert a vendég az ur itt, a házigazda és a családja pedig csak arra való, hogy szolgálja őt s jól tartsa étel-el-tallal, finom falatokkal, jóízű kortyokkal. Ha azt mondanád az ilyen urnak, hogy stíszzerű butor kéne ide, burkolat a falra, faragvány a mennyezetre s a burkoltól fölé néhány

odaillő festmény: esendélet, gyümölcs, leőt osírka, főt fácska, peccenyének készülő nyul — valószínűleg azt felelné: „Édes öcsém, beszélhetsz nekem. Ennivaló köll ide és pedig sok és pedig jó!”

— Nagyobb városokban — óh, a kultura nem mozdítja elő a kedélyességet! — már nem ezt a fölfogást táplálják az ebédlőről. A tejfel-mézzel fojvó Kázzánvidékről egyszerre a formás Nyugat-Európába jutunk, abba a világországba, ahol unatkoznak, abba az Európába, amely a table d'hôte-ot, a férfiszakácsot s a terítékszámra rendelt ebédeknek a fogalmát szülte. Itt már nem az a legfőbb irányelv, hogy sok legyen az étel és csupájó harapnivaló föjön az asztalra — itt már az a kategórikus imperatívusz, hogy korrekt legyen minden. Az ebéd ideája itt nem egy becsúgyó és egyéniségre törekvő gondos háziasszony elméjéből és szívéből pattan, hanem egy vendéglősnek, cukrásznak vagy inyesboitosnak a szabottáru jegyzékéből. *Entreprise des pompes dinatoires.* Első-, másod- és harmadosztályu ebédek kaphatók itt s akként rendelhetők meg, mint a temetések, a vendéglátó uraságok erszényéhez, hiúságához és pompakedveléséhez képest. Még az otthonkészült ebédek se olyan eredetiek ebben a légkörben, mint a vidék és fau egyszerű világában. Nem lévén az ilyen házban hagyomány és semmi a múlt dícsőségére visszamatató emlék, a vendéglátó ambíciója belefut a kínalkozó sablonba. Mindenki olyan ebédet szolgáltat föl, aminőt a szomszédja s ha azt akarja, hogy ez a jó szomszéd hosszankodjon, valamilyen jobbat. Nagyjában bizony ugyanaz van az asztalon mindig s csak a szezon befolyásolja az ételsort, nem pedig a háziak jelleményessége, studiuma és lelkessége.

A borok itt nem olyan hamisítatlanok, mint falun, de mindegyiket olyan pohárból isszák, amilyen dukál nekik. Az ennivalóknak hiányzik az a speciális otthonos ízük, amelyet a ház-asszonyának a főzőkanála és tudomány sugat nekik, ez a különös nemes bouquet, amely egyéniséget, majdnem személyiséget ad az ételleknek — mindez nincs meg. De a sorrendjük, a falatásuk, meg a fölszolgálásuk kifogástalan.

Hogy én az ilyen — máskülönbű pompás — *diner*-ken is vissza-visszagondolok a jó kisvárosi és falusi stílnélküli ebédekre, annak igen egyszerű magyarázata van: már régóta ebédek. S mentül régebben cselekszi ezt az ember, annál inkább méltányolja azt az egyszerű, de becsületes karakterű étkezési módot, amely már csak vidéken található, ahol a természetet még nem szerithatta a formák Prokrusztesz-ágyába az etikett és illem törvénykönyve. Am azört szívesen látom, ha egy-egy uricsád ebédlője európaivá, divatosává válik. Jözzon mérsédelünk meg fog bennünket óvni azoktól a formáságoktól, amelyek ott, ahol születtek, a helyükön vannak, de nálunk túlzások lennének. A franciáknál például — helyesebben a párisiaknál — az ebédlő sokszor a tulhajtott inyesesség tanyája, szaturnálya-hely s a gyomor idegességének a bacillus-fészke. Ami ott történik — az a mártás, füszer, pástétom, szarvasgomba és pezsgófogyasztás — az erre mifelénk nem való mindegyiknek. Kevesebb is bírják azt a raffinement-t, amivel a párisi ház és vendéglő szolgál a vendégeinek. A francia estefelő ebédel, amikor már nincsen egyéb dolga, te pedig, olyasom, délkaján étkezel, amikor még több órai munka vár rád. Az ebédlőnek tehát csak a berendezés tekintetében szabad e minta után indulni, nem ám az ételsor dolgában.

De az se lehet az ebédlő nekünk, ami az angolnak, akinek az valóságos házi szentély — a lakás legszemélyesebb szobája. Reggelizni, amikor még nincs árszobában, a könyves szobájában szokott az angol. Na, jól járnának nálunk sokan,

ha csak azok kapnának reggelit, akik azt a bibliotékájukban fogyaszthatják el!) Dehogyan lépne be hanyagul kötött nyakkendővel vagy színes kabátban az ebédlőtemplomba! Ez ugyan *shoking* lenne! Az angol úgy lépi át a saját ebédlője küszöbét, mintha ott maga is vendég volna. *Ceres-t* és *Bacchus-t* úgy megbecsüli, mintha a kereszténység sose detronizálta volna őket. *Fazl dress*-ben s ünnepies hangulatban jön ide mindenki s az ebéd alatt oly halkán társalog, mintha valamely *anglish church*-ben misét hallganna vagy prédikációra ügynéne. Találomra mondta rólok egy címés francia, hogy: *szomorúan mutatnak*. Ha nem is épp szomorúsággal, de nagyon komolyan esznek s a táplálkozás náluk majdnem hivatalos színt kap attól a korrektségtől és ünnepiségtől, amellyel végbemegy. Ez se való nekünk, akik játszibb kedélyűnkkel, vidámabb természetünkkel fogva szórakozást is keressük a fehér asztalnál, nemcsak táplálkozást.

Helytelenül teszik, akik csupán azért illenek az ebédhez, hogy jóllakjanak. *Enni és ebédelni*: két külön dolog. Az evéshez persze hogy nem kell ebédlő. Aki megelégszik az evéssel meg a jóllakással, annak az ebédlője sose kopik. Az első brenkezés alkalmával haszerzett butorok itt csak dívatjukat mutatják, de el nem használódnak — az ilyen ház asszonya csak akkor terített e díshelyen, amikor vendéget hív. Ha magában van a család, valamelyik lakószobába vonul s ott költi el a reggelijét, ebédjét, vacsoráját. Ez természetesen csak evés, nem étkezés. Mert ez utóbbihoz illő kell, hangulat és kedv, hozzávaló butor, lágy szőnyeg, bőven felszerelt pohárszék, illő tál, tányér és pohár. A mi ebédlőknek középhegy dukál a francia meg az angol ur között. Ne legyen a gourmandise tanyája, de ne ünnepi evőkápolna se!

Még egyet! Chesterfield tanácsolta, hogy az ember egyen szerényebben és lakjon fényesebben, mint ahogy a viszonyai megengedik. Az ebédéről lévén szó, rávonható mind a két tanács. Legyen az ebédlők tágas, világos, nyájas — mint általában minden szobánk — de ne legyen az asztalunk túlságosan gazdag. Kevesebbet találjunk, mint a módunk megengedi. Naiv követelés volna a vendégtől, hogy minden kincsünket eléje hozzuk, de nem kevésbé naiv óhajítás lenne tőlünk, hogy a vendég háromszor annyit egyen s igyon nálunk, mint amennyit otthon szokott. Okos ember ugyis éhesen kel föl az asztaltól, annak hiába találunk posonyhegyeket, téstakazatokat és gyümölcskulákat — az ostobák véleményével pedig ne törődünk. Ne legyünk oly farkok, hogy a vendégünk a mi ebédünk után kénytelen legyen vendéglőbe menni, de oly pazarok se, hogy a gyomrát rontsa s a megvendéglésünk folytán Karlsbadba kelljen zárandokolnia.

Ami pedig az ebédlő berendezését illeti, arra hogyan mondjuk szabályt? A tanulmányt elme úgy szerkeszti meg az otthonát, ahogy a lelke kívánja. Semmi se jellemzi úgy az embert, még az olvasmányra meg a társaságra se, mint a lakása. Az egyénisége ki fog domborodni a lakás minden részében, az ebédlőnél is kétségkívül. Mináink, ahol már nem maga főz az asszony — ékit nem is hívják többé nagy-asszonynak, hanem csak *nagyszágos* asszonynak — s így nem helyezhet semmit a lányszobá, az individualitásából, a női jelképből az ételekbe, most az a szükség, hogy a butorok, a falak meg a díszítvények hirdessék a ház urnőjének izlését, jellemét, hajlamait, egyéniségét. Bárbar az, aki megrendeli a szobái butorát egyszerű látásra vagy onékkül is, másnak a tanácsára vagy épp katalógus után. Így bizony csak tucatebédőre tesz szert s megeshetik vele, hogy a szomszédjához látogatva el, azt fogja hinni, otthon van, mert ott is a saját lakása

mását látja, ha ez a jó ur véletlenül ugyanamint a butorkereskedőnek a vendője. A butornak hozzá kell szabva lenni az emberhez, akár a kabátnak. Mindenkin meglátszik, aki készruhát vesz, de a jellemi híján szűkölködő ebédlő is árulója a gazdának, akinek nincs stílje és esztétikai izlése. Tucat-számra készült ruhát vásárolni: gazdaságos, gyakorlati dolog s nem szölok meg senkit azért, ha ily irányban takarékos. De a sablon-ebédlő s általában az *engros*-butor nem kerül kevesebb költésbe, mintha saját egyéni, szüverén izlése szerint rendezkedik be valaki. Ez csak lustaság nem takarékoság. Az utóbbi évtizedben nagyot hanyatlott az ebéd kultusza. Ez az időszak hétszer hét sovány esztendőt jelentett, amelyeknek keserű és éhes emlékei még most is kísértenek, amikor némelyek — csatlakozó opimisták! — remélni kezdik, hogy közel van az őket felváltó hétszerhét kövér esztendő. Már olvasni néha három napig tartó lakodalmi ünnepségekről, másnap délig tartó lakomás murikról, asztalokról, amelyek remenek a pompás ételek súlya alatt és emberekről, gyomorművészekről, akik »fogadásból» és a karzat gyönyörködötésére hosszú étlapokat esznek végig.

Az egész különbség talán csak az, hogy most azok ebédeltek, akik azelőtt legfeljebb csak »ettek» s azok ottlák valahogyan-behezen az éhségüket, akik jobb időkben »étkeztek», sőt olykor-olykor talán ebédek is adtak.

Az idők változnak s az emberek se olyanok, mint régen voltak.

TERE-FERE

Az akarat diadala. »Harmincéves koromban vagy tábornok leszek, vagy meghalok» — ezt mondta egy reggelen, 1917 júliusában egy fiatal orosz alhadnagy, a császári testőrség huszonhárom éves tisztje, Tukecevszki Mihály.

Akkoriban hadifogoly volt az ingolstatti várerődben, hova azokat a fogolytiszteket zárták be, akik már több ízben megkísérelték a szökést.

R. Rouf, ki az *Eclair*-ban meséli el ezt a történetet, Tukecevszki volt bezárva. Tukecevszki nem azért szökött meg annyiszor, mert a hazáját akarta védelmezni, hanem mert megálmódott, fényes pályafutása csábitotta haza.

Annyira uralkodott rajt a becsvágy, hogy mikor a cárizmus megbukott, előkelő származása, főuri hajlama ellenére is a bolsevikok pártján volt.

— De a bolsevizmus — vetettek ellen fogolytársai — maga az összeomlás.

— Mindegy — válaszolta Tukeszevszki — Oroszország azért föl fog támadni. Majd háborút indítunk.

És csakugyan háborút indított, ő maga. Miután megszökött Ingolstattból és hazament Oroszországba, Trockiánál jelentkezett. 1920-ban már ő vezette a vöröshadsereget Lengyelország ellen. Amint ismeretes, majdnem elfoglalta Varsót. Huszonöt éves korában — öt évvel előbb — mint jósolta — tábornok lett. Simbirsket kézjussával vette el a cselektől, vörös ezrede élén. Aztán legyőzte Kolesáket, verte Denikint.

Most harminckét éves és a szovjet hadsereg vezérkari főnöke.

Krüger tanácsot ad. Krügernek, az egykor sokat emlegetett bur patriarkának most ünnepelték százados évfordulóját. Tudnivaló, hogy a bur patriarka majdnem analabéta volt. Sem írni, sem olvasni nem tudott. De mély bölcsessége, kitűnő emberismeret, nagy ítélőképesség jellemezte őt egész életében.

Annak idején sok adomát meséltek róla. Most egy francia lap egy olyan históriát mond el, melynek hitelességéről számos szemtanú több akta kezéskedik.

Egy napon Krüger elnöknel két testvér jelentkezett, kik már hónapok óta tanzalkodtak, mert nem tudtak megállapodni egymással, hogy osszák föl birtokukat, az apai örökséget.

Miután elutáltak a pörpatvart, mind a ketten a jó öreghez fordultak, hogy oldja meg a kérdést. Krüger így szölt az öregbik testvéréhez:

— Te azonnal elmégysz s a birtokot két egyenlő részre osztod, de olyan egyformára, hogy az egyik egy paraszt hájszállat se legyen nagyobb a másiknál.

Indult a testvér, két részre osztotta a birtokot, ügyelve arra, hogy ne tévedjen, mert nem tudta, melyik rész lesz az övé.

Mikor aztán visszatért Krügerhez, az hivatta a másik testvér, az öccsét: — A bátyád — így szölt hozzá — két részre osztotta a birtokot. Most válassz az, amelyiket akarod.

Salamon király se ítélkezhetett bölcsebben.

Flammarion csillagvizsgálója.

Flammarion, a nemrég elhunyt francia csillagász tudvalevően ajándékba kapta híres juvisy-i csillagvizsgálóját.

Hogy miként, azt csak halála előtt mesélte el egyik barátjának, ki most ezt nyilvánosságra hozza.

— 1882-be — mesélte Flammarion — egy napon hosszú levelet kapok.

Még pedig csengő versekben. Kiűnő alexandrinusokban. Bordeaux-ból küldték. A levél írója valami Néret volt. Négy nagy oldala telstele versekkel, melyek engem az égig — igen — a csillagokig magasztaltak. Nem volt időm arra, hogy végigolvassam azt a hosszú litániát, még kevésbé arra, hogy válasszjak. Ugyanerre a sorsra jutott az a másik három levél is, melyet költőbámulón intézett hozzám. Azokat sem olvastam el. Még csak át sem futottam. Ugy látszik, ebből tanult a levélíró. Nemsokára rövidebb, kevésbé feltengős levelet írt bordeauxi tisztelőm, ki ezuttal tényleg meglepett füresa stílusával. Levele így szölt: »Öregember vagyok, alig hogy látok. Ne hagyjon meghalni anélkül, hogy válaszolna soraimra. Elfogadja-e azt a »háza», amelyet önnek följajánlottam. Csak egy szóval válaszoljon, *igen*-nel, vagy *nem*-mel. Mivel nem olvastam az előző leveleket nem tudtam, miről van szó.

Találomra azt írtam egy szóval, hogy *igen*, ahogy azt a levélírója követelte.

Nemsokára aztán nagy ámulatomra megtudtam, hogy az a ház a juvisy-i csillagvizsgáló, melyet egy szavammal, egy *igen*-nel szereztem meg.

Akihez a divatot megfölebbezik.

A párisi ernyőcsarnokra rossz idők járnak.

Az asszonyok pirnyó ernyőket hordanak, mindig kisebbeket, a fiatalok pedig, lányok, fiúk, egyaránt megvetik a napernyőt is, az esernyőt is, mert manapság, a sport korában szégyen védekezni az időjárás viszontagságai ellen s akárhogy tűz a nap, akárhogy zuhog a zápor, nem nyitnak ernyőt.

Azok a kereskedők, kik kalapot, esőköpenyt árulnak, dörzsölik kezüket, ellenben a családapák, kiknek folyton új kalapot meg új esőköpenyt kell venniük, nem nagyon örülnek az új divatnak, mert amit megakarítanak az ernyőt, azt sokszorosan kiadják kalapokra, esőköpenyekre, melyek minden évben elnyúvódnak.

Hogy lehet ezen segíteni? Egy francia családapa elhatározta, hogy a divat e szeszélyét megfölebbezi. De mi-

ilyen fórumhoz lehet megfölebbezni a divatot? Egyenesen a walesi hercegehez. Még ma is ő az elegancia legfőbb bírója.

A francia családapa tehát nyílt levelet intézett a walesi hercegehez, melyet az angol lapok között tettek: arra kért ebben a levélben az angol trón várományosát, hogy legyen kegyes mutatkozzék egyszer esőernyő alatt London uccáin s biztosra veszi hogy a divatfik máról-holnapra sutba vetik majd az esőköpenyt.

Ez a levél visszhangot keltett az angol sajtóban. A lapok támogatták az indítványt, visszakövetelték az ernyőt.

Maga a walesi herceg is mellette tört lándzsát, mert — nem tudni, vajjon a levél hatása alatt-e — a múlt hónapban esőernyővel jelent meg London uccáin. Most a *Daily Sketch* közli a walesi herceg képeit, melyek egy vadonatúj, terbelyes esernyővel ábrázolják őt...

Azt mondják, hogy a londoni és párisi aranyijuság máris fut a boltokba és esőernyőt vásárol. Az esőernyő ára fölszökött.

Meddig terjed a diplomata joga?

Egy balkáni állam állandó kiküldöttje, ki a Népszövetségnek teljesít szolgálót, úgy nyilatkozik, hogy a genfi intézmény a különböző népek közeli barátságát célozza s ezért szoros barátságot kötött egy genfi hölgyvel.

Ennek a barátságának — amit a *Genfer Tribüne*-ben olvassuk — bizonyos következményei lettek. A hölgy igyekezett rábírn a diplomatát, hogy teljesítse kötelességét, de miután fölszólításnak semmi fogantja sem lett, a törvénytöréshez folyamodott.

A diplomata a bíróság nagy meglepetésére kijelentette, hogy nem ismeri el a genfi törvénytörés illetékességét, mivel ő a Népszövetség kiküldöttje és mint ilyen diplomáciai immunitást élvez.

Ezzel ellentétben a fiatal hölgy védőügyvédje kétségbevonta, hogy a diplomáciai kedvezményt alkalmazni lehessen ilyen esetben. A törvénytörés a sajátos eset ügyiratait elküldötte a főbbviteli fórumhoz, hogy az ország legkitűnőbb jogtudósai bírálják el, kinek van igaza.

Megállapították, hogy a népszövetség határozmányai csakugyan immunitást biztosítanak az államok kiküldötteinek, de csak annyiban, amennyiben hivatusukat diplomáciai uton gyakorolják.

Az eset mindenestre új s most Svájcban izgatottan várják a fejleményeket. A diplomata aligha védekezhet azzal, hogy ezuttal is csak »diplomáciai hivatasát gyakorolta».

Iskolai dolgozatok.

Az iskolákban a tanérok néha komolyan füresa nyakatekert témákat választanak a dolgozatok tárgyául, hogy az nemcsak a gyermekeket hozza zavarba, hanem a felnőtteknek is nem kis fejtörést okoz.

Nálunk ebben a tekintetben örvendőtes fejlődés tapasztalható, a modern pedagógia csak olyan feladatokat ad a tanulóknak, melyek tárgykörét a gyermekek jól ismerik s tapasztalatból, szemlélet alapján is leírhatják. Az új iskola tartózkodik az elvont témától, melyek a tanulókat puffogó szölamokra, tartalmatlan terfengősségre csábíthatják.

Anghában azonban még mindig akadnak olyan iskolák, amelyek a legkörnyfontosabb témákkal kedveskednek növendékeiknek.

Ime az egyik, melyet egy angol gimnáziumban kellett kidolgozniuk a diákoknak:

— A százéves háboru egyik katonája, aki szemtanuja volt Jean d'Arc elítélésének, feleségének megírja a bunyomásait.

Ennélfogva a diáknak el kellett képzelnie, hogy a százéves háboruban él,

hogy látta a hősi szűz elítélését, sőt azt is, hogy felesége van.

Nem inkább figyelemre méltó ez a feladvány:

— Mint az a futár, aki megviszi az angol hatóságoknak a spanyol »győzhetetlen armádia« megsemmisítését, beszéljétek el történelmük e dicső mozzanatát.

De Franciaországban is kiképeztek néhány mulatságos iskolai feladatot. Az egyik tétel szórul-szóra így szól:

— Képzeltétek el, hogy egy ucca vagytok és meséljétek el emlékeiteket.

Egyik kisleány a következőképp oldotta meg azt a nehéz feladatot:

— Valamikor hepehupás voltam, de azóta kikövetkeztek. Most általában jól érzem magamat.

Portrék

a nagy magyar kavarodásból

IV. Rába Dezső

A háboruban Windischgraetz Lajos herceg összekerült egy rokonszenves fiata! hadnaggyal. A herceg megkedvelte a hadnagyot s később a privátéletben is megtartotta maga mellett. Ezt a fiatalembert Rába Dezsőnek hívták.

*

Rába Dezső multjában volt egy sötét folt, amelyet talán inkább lehetne sárga foltnak nevezni, mint sötétnek. Rába Dezső papája ahhoz a vallásfelekezethez tartozott, amelynek tagjait a legnagyobb liberális idején se vették fel a Nádasdy igazgatása alatt álló Országos Kaszinóba. Rába Dezső is ezzel a születési hibával jött a világra és ezzel a születési hibával csinálta végig a háborút. Katonatisztnak jó volt a sárga folttal is, de hercegi titkárnak kevésbé. Egy szép napon Rába Dezső megjelent a rabbinál és kijelentette, hogy ki akar térni. A rabbi előbb hülen a hagyományokhoz kábálmi kezdett, majd dühös hangon a következő kérdést intézte az egyház hitlen fiához:

— Miért akar kitérni maga istentelen?

Ez csak egy olyan szónoki kérdés, amire a hívők ugyancsak konvencionális alapon azt szokták válaszolni:

— Meggyőződésből.

A rabbi örülten pukkadnak ottól a felelettől, bár megszokhatták volna, olyan régen szegezik a mellüknek. Rába Dezső eltért a szokástól és a papnak a következőket felelte:

— Kitérek azért, mert ez a feltétele annak, hogy herceg Windischgraetzni titkár legyek!

— Ezért ne térjen ki! Hitvány anyagi javakért!

— Miért? Hogy ez a kitünő pozíció is kereszténynek jusson?

Ekkor még erősen demokrata akcentussal beszélt Rába Dezső és szeretett kérdésekkel felelni.

*

Mint kitért zsidó s mint hercegi titkár gyors egymásutánban futotta meg az egyes stációkat. Két év multán kezdte letagadni terhelő származását, a legjobb zsentrikörökkel érintkezni és a monoklit csak akkor veszi le a szeméről, amikor egyedül van. Előbb kezd a nagyságos urakkal tegeződni, aztán a méltóságosokkal, végül a kegyelme-
sekkel. »Hogy méltóztatol, kegyelmes uram?« De Nádasynak már nem is mondja, hogy méltóságos uram, csak így baráti alapon: »Hogy vagy, Imre bátyám?« Erre a pertura volt a legbüszkébb.

*

Letartóztatása előtt két héttel páratlan fölénytel és nonszalánccal diskurált egy privát-társaságban, ahol e sorok írója is jelen volt. Még arról is beszélgetett, hogy nincs pénze.

— Most nincs pénzünk — így mondták többször.

Mindig a gazdája nevében is ő beszél.

*

És ilyen zsentimének bekerültek a dutvíba. Nem csoda, hogy amikor a

boldogult San Marco hercegéről uccát neveztek el Budapesten, mindenki szívesen terjesztette az alábbi szerény megjegyzésemet:

— Erre az uccára szükség volt. Egy Markó-ucca nem tudja lebonyolítani a forgalmat.

A gyermek és az iskola

A Bánati Közművelődési Egyesület matinéján dr. Végh Lajos előadást tartott az iskoláról és a gyermekekről. Ennek a rendkívül érdekes előadásnak kivonata az alábbi cikk.

Egy legenda szerint Dante a »Pokol« megírásához akkor kapta az első impulzust, mikor a Vezuv kráterébe belelépett. Mikor én egyszer ráhasaltam a Vezuv csendesen pipázó kráterére, nekem nem a tulvilági pokol, hanem a földi pokol: az iskola jutott az eszembe.

A lényegében még ma is fennálló középeurópai iskolarendszer a tizenharmadik század pedagógiájának eredménye és főleg az állam nacionalista és imperialisztikus céljainak szolgálatára épült ki. Azóta a változás semmiestire sem olyan mérvű, mint a tudomány haladása. A legtöbb középeurópai államban az iskola az állam hamupipőkéje. A pénzügyminiszter urak legszűkebb kuckója az iskolaügy rubrikája. Az iskolák rendszerint a városok legszűkebb uccáiban, szűk, sötét és egészségtelen kaszárnyákban vannak elhelyezve.

A mintaiskola

Husz év előtt részt vettem a német reformerok pedagógiai kongresszusán. Ott összeismerkedtem prof. H. Lietzcel, a reformmozgalom lelkevel. Megintvált, nézzem az ő »Landerziehungsheim«-ját, vagy másként a »Waldschule«-t. Iskolája három tagozatra oszlik, az elsőbe a hét-tíz évesek, a másodikba a tizenegy-tizenöt évesek, a harmadikba a tizenöt-tizenhét évesek tartoznak. Mindhárom iskola a Harz-ban van, csodaszép erdők mélyén. Egy szellős, napsugaras központi épületben vannak a tantermek és étkezők. A tanulók családokra oszlanak, a családfő mindig egy tanító. Minden család külön házában lakik, amelynek minden berendezési tárgya ott készült a tanulók segítségével. A telepen minden iparágban van egy-egy mestere. A telephez tartozik néhány hektár földterület, tehénészet, saját villamos-telep, mindezt házilag kezelik. A családok együttvéve adják a »Schulgemeinde«-t, a három tagozat együtt a »Schulstaat«-ot. A községeknek van képviselőtestületük, az államnak parlamentje van, a parlament állapítja meg az »állam« költségvetését és zárszámadását. Szóval valóságos kis köztársaság.

Istentisztelet az szabad ég alatt

A vasárnapon kívül felekezeti ünnepeket nem ismernek, de mindennap a főépület előtt százéves tölgyfa koronája alatt, mikor az áldozó nap utolsó sugarai színesre festik a faleveleket, az isten szabad ége alatt festői csoportokban heverészve lélekemelő istentisztelet tartanak. Ez abból áll, hogy valamelyik családfő magyarázatokkal kísért egy rövid részletet valamelyik irodalmi remekműből, Klopsetek Dante vagy Goethe vallásos áhitatot gerjesztő valamelyik részletéből.

Vallásoktatás az iskolákban

Elfogult, sőt eltévelyedett pedagógus az, aki a vallásitanítás megbecsülhetetlen értékét a gyermekek nevelésére fel nem ismeri és azt a nevelés birodalmából kiküszöbölhetőnek tartja. Csak nem szabad a hitet gyönyörű koncepciójából kiforgatni és beletűzdelni tudománytalan babonákkal. Teljesen kizártnak tar-

tom, hogy belátható időn belül a vallás hatalmas erejét az emberiség erkölcsi nevelésénél nélkülözni tudják. A gyermek lelke a nagyok iránti misztikus csodálattal van tele, amely tökéletesen alkalmas az istenhít felemelő és poetikussá emelt felvenni és azt egész életre kihatóan megrögzíteni, ha az a helyes formában történik.

De a katekizmus és a templomoktatás erre nem alkalmas, ellenkezőleg eltávolítja a gyermeket a hittől. Csodálnám, ha az egyházaknak nem tűnt volna fel, hogy az ifjuság nagyrésze, amint kikerült az iskolából, templomkerülővé, helyesebben hitközömbössé válik. Ila az ifjuságha akként öntenék bele az istenség fogalmát, hogy az isten a világ betetőzése, a természet nagy postulatuma, hogy a világ az istentől el nem választható, anélkül el sem képzelhető: akkor nem volna szabad az iskolában elszavalgatni Berzsenyi ódáját: »Isten, kít a bölcs lángesze föl nem ér«. Hogy hozzátjuk mi közel az istent a gyermek nagy lelkéhez, ha azt a bölcs lángesze sem éri fel. Ellenkezőleg: nincs olyan bölcs lángesze, amely a világot isten nélkül elképzelni tudná.

Az angol Reddy-, illetve a német Lietz-féle iskolákban a tanítás negyven perces szakokra van beosztva, kimondott tankönyvek nincsenek, csak könyvek vannak. A tanító, aki együtt él tanítványaival, azokat tökéletesen ismeri, a gyerekek szüleit viszont egyáltalában nem ismerik, társadalmi állásukra nincs rovatunk. Nálunk fordítva van: a tanár ur a gyermekeket rendszerint nem ismeri, de a papát, pláne ha gazdagember, vagy befolyásos politikus jobban ismeri.

A liszt és a kultura

A tanító nem azért ül az iskolában, hogy leckét adjon fel és rejtelmes számokat írjon a noteszbe. Az én gyermekkoromban a lisztet osztályozták így: 0-ás, 1, 2, 3 és füssmehl. A kultura haladásával a liszt osztályozása is fejlődött: ma már van dupla-nullás, és 9-10-ig differenciált lisztminőség és ezeknek még alosztályai is. Az iskolai klasszifikáció kulturája e hosszú idő alatt csak annyit haladt, hogy az 1-5-ig való számjegyeket, mint a pecsétes ruhát, kifordították. Vajjon mikor jut el az oktatás kulturája a liszt kulturájának fejlődési fokáig.

A német Waldschulekban minden tárgyat az ismereteknek egymáshoz való vonatkozásait is kiemelve tankönyv nélkül, kiváló tudósok, írók és művészek műveiből tanítanak. E módszernek mérhetetlen előnyei vannak: a gyermekben felkelti az ambíciót, fejleszti önbizalmát, rávezeti az önálló kulturára és rászoktatja a rendszeres munkára. Megtanítja szeretni, tisztelni és élvezni a könyvet. Tulajdonképpen ez volna a legfőbb hivatása az iskolának. Mi azonban tudjuk, hogy vizsga után a mi diákjaink milyen utálattal vágják könyveiket a sarokba. Matura után azt hiszem minden gyerek így ujjong magában:

— Nem akarok többé könyvet látni.

Szó sincs róla, az olyan ideális iskolát egykönnyen nálunk nem lehetne megvalósítani: az összes európai hadügyminisztereknek cserélni kellene a közoktatásügyi miniszterekkel költségvetést.

A gyermek akarata

Az akarata nevelése homályos területe a pedagógiának. A gyermek akarata

erőszakkal elnyomni nem szabad. A mai iskolai rendszer felette alkalmas a gyermek akarata elnyomására, sőt a szülők nagyrésze is hajlamos erre. Mindig meg kell hallgatni, hogy a gyermek mit akar, de meg kell kérdezni, hogy azt mivel indokolja. Azután jóindulattal és megértéssel, nem pedig terrorizáló vitába kell szállni a gyerekekkel. Payot az erős akaratot alkalmasnak tartja a rossz tulajdonságok fokozatos leküzdésére. En ezt nem osztom. Az akarata egyrészt a test és szellem, másrészt a környezeti viszonyok együttes függvénye, vagyis: az akarata csak tünete az egyéniségnek és a miliőnek. Ha tehát eredményt akarunk elérni, azokra a részekre kell hatnunk, amelyekből az akarata kialakul.

Nacionalizmus és liberalizmus

A közoktatásügy terén a háboru előtt két irány küzdött egymással: a régi nacionalisztikus-imperialista irány és a természettudományi alapon felépített liberális irányzat. Tekintettel arra, hogy a nacionalista nevelés már annyi szerencsétlenséget zúdított a világra, nincs mit csodálni azon, ha a szívvel is gondolkodó tudósok a másik irányzattól várják a megváltást. A háboru előtt azonban nem volt olyan európai állam, amely merete volna az iskolai nevelésnél a patriotizmus ideálját a szocializmus ideáljával felváltani. A háboru után ezen a téren óriási fordulat állott be Oroszországban a hivatalos államhatalom az iskolai oktatás helyesben átalakította és tisztázta — talán túlzott — speciális alapra fektette.

Nincs kétség afelett, hogy a tudomány ki fogja alakítani a tökéletes iskolatípusokat, de abban sincs kétség, hogy a tudomány erre mifelénk még távolról sem olyan hatalom, hogy államférfinak annak behódolnának. A mi új közoktatásügyi miniszterünköt sok okos ígét hálottunk, de az ígétől a téstig nagy az út. Amnyit máris megtett, hogy a kis osztályt: a kismaturát eltörölte. De hát ugy van ez az életben: a kis bűnösöket megfojtják, a nagyok annál inkább terjeszkednek.

A példaadás

Az erkölcsi nevelésnek fő eszköze nem az oktatás, a prédikáció, a sok beszéd, hanem a példaadás. Ha prédikációval lehetne befolyásolni az erkölcsöket, akkor a krisztusi megváltás nemcsak szimbólum, hanem már rég élő valóság volna. A nagyok példája döntő jelentőségű a kicsinyekre. A példa vonz — mondták már a latinok — és a rossz példának mértanilag fokozottabb a vonzóereje, mint a jónak.

INNEN IS ELMEGYEK

Elmulnak egyszer itt is az idillek:

a délibáb is, mely csillogva illeg

és hirtelen üres lesz a határ.

Eszembe jut majd, hogy jó volna menni,

hogy annyi szépség van még, ó, de mennyi,

hogy a világ minden kalandja vár.

Eszembe jut majd, hogy kár volna értem,

talusi ember nem vagyok biz én.

Eszembe jut, hogy tulsokátg élttem

az egyszerűség kenyereén, vízén.

Eszembe jut: a fecskék, fent kavargók,

nem az desorgó fák a boldogok,

a fecskék, darvak, vándorok, csavargók.

S a szívem, mint felnyergelt ló dobog.

Dobog és visz már és nincs maradásom,

meqlátni vágyom a Bün Városát.

És a falu sóhajtvá elbocsát.

Íde, a körtefa alá, clásom

magamfaragta Robinzon-botom.

Hogy meglegyen, ha keresni fogom.

NADÁNYI ZOLTÁN

Beográdi vázlatkönyv

**A Narodna Banka kormányzójának
Lilka a színpadon — Kabare, kup é
Radicsról — Beográdi szerelem —
Z. manban — Radics és a kabare**

A beográdi Nemzeti Színházban az elmúlt napokban új darabot mutattak be, amelyben a beográdi csarsának, a ctynek az életét próbálja az író megrajzolni. A darabot *Nikolajevics Dusan* írta és a címe az oroszosan hangzó *Mnogaja Ljeta*, amelyet magyarul *»Esz-tendők mulása«*-nak lehetne a legjobban kifejezni. Nikolajevics a beográdi nyárspolgáriasság fotográfiáját adja a három felvonáson át, azt a nyárspolgári gondolatvilágot vázolja, amely nem enged meg, hogy az egyén ideális eszmék vagy történelmet alakító hullámzások karjaiba vehesse magát, hanem minden idegszálát a pénz, az anyagi javak megszerzésére feszíti. Nem tagadja ennek a gondolatvilágnak a szükségességét, mert ez ma még egyetlen útja a nyugodt társadalmi fejlődésnek. Egy bankgazdát is szerepel a cselekményben, amelyben a közönség a beográdi csarsia nagy vezérét, *Weifert Györgyöt*, a Narodna Banka tisztelt és nagyrabecsült kormányzóját véli felismerni.

Az íróban erős averszió nyilvánul meg az egész kapitalisztikus fejlődés ellen, amelyben a régi, szép patriarkális emlékek megölését látja. Azt a mérget, amely megölte Beograd régi patriarkalizmusát és romantikáját.

A beográdi kapitalizmus most bontogatja szárnyait és Nikolajevics drámája érdekes megnyilatkozás a tőkés társadalmi berendezkedés ellen, ahol meghal a szellem és mindenütt kibújik a nyárspolgár. Beogradban a bankgazdát nem szimpátiikus. A bank jelent a váltót, a bekebelezést, az adósságot, sőt újabbban a kölcsönök megtagadását s ennek hatásait a beográdi közönség most kezdi érezni. S bár az író a gondolatának érzékeltetésében a tiszta realizmus és a szimbolizmus végtelen köztétét, a beográdi közönség magára vonatkoztatja az egész drámai cselekményt és megtalálja képzetársításai közben mindazokat a szereplőket, akik ma a beográdi *kante finance képviselőit* jelentik.

*

A szerb színpadi irodalom még nem fejlesztette ki a kabare-t. Ami volt, azt idegenek csinálták. A politikai kuplék is ismeretlenek voltak és amál nagyobb volt a csodálkozás, hogy egy alkalmi beográdi társulat most ezzel is megpróbálkozott. A beográdi *»Zagreb«* éterteremben Radicsról énekelnek kuplékat, Radics felszégességnek látszó tevékenységét és mondásait szedte ráncba egy orosz s a kupléknak óriási sikerük van. Radics órákat ad a parasztnak, Radics kijött a lukból, Radics és Marzenska, Radics-Pierrot és Pribicevics-Harlekin, Radics és a halgatás, Radics és a hazug újságírók, Radics és Pelegrinotti, Radics a kórménethen, Radics és a komédiások. Ezek a kuplék nagy népszerűséget szereztek a kuplédosnak, de még több gyönyörűséget hoztak a beográdi közönségnek. Ugyilát-szik, Radicsnak kellett jönni, hogy a szerb kupléirodalom meginduljon. És nem hadlítottunk volna még arról, hogy Radics kifogásolta volna ezeket a kuplékat. Ő kibírja az íróiát, bizonyára ebben is agitációt lát mások az ő mód-szerét, nem kiált rendőr után, amint sokan itt Beogradban.

*

Beogradnak Zemun a szerelem városa. Nem a szónak legszorosabb értelmében, hanem csak azért, mert vasárnaponta Zemunba jár a beográdi szerelmes fiatalok és a zemuni cukrászdák homálya ügyesen leplezi a szerelem misztikumát. Sokat beszélnek mostanság egy beográdi bankhivatalnokról és bankhivatalnoknőéről, akik szintén Zemunban szürcsölték a szerelem mézét. Zemunba vasárnaponta a helyi hajók

zsúfolva vannak. A hétköznap szürke bankpárlát egy vasárnap a zemuni hajóhídon várták a beográdi hajót és várakozásukban a szerelmes leány egyszer csak azt kérdezi a fiutól, hogy mi története, ha a rozoga híd alattuk leszakadna. A fiu hősiessé az felelte, hogy a hullámokból kimentenél a szerelmes lányt. All hangzott el a hősi mon-dás, a híd elkezdett recsegni-rogni, az utasok a vízbe portyantak. A fiu tényleg kihálászta a leányt a vízből, az ijedségnek házasság lett a vége. Pár hete, hogy ez az eset köztudomású, a zemuni kishajó hídján vasárnaponta csak szorongatnak abban a hiszemben, hogy látja leszakad a híd s a vízben való kényszerű ölekezésből — házasság lesz.

De beszélünk valamit a politikáról is. A parlament egyik viharos ülésén Pribicevics élesen támadta Radics Ist-vánt. Pribicevics beszédében egyszer csak azt mondja:

— A közoktatásügyi miniszter nem egyéb közönséges komédiánsnál!

Ez a kijelentés nagy megdöbbenést keltett. Csak Radicsot nem hagyta el a nyugalma.

— Ugyan már bocsásson meg a képviselő ur — válaszolta Pribicevicsnek — a komédia az tényleg az én rész-szortomba tartozik.

Harsogó derűtség volt a válasz és Radics boldogan könyvekte el a jól meg-érdemelt tapsokat.

(i. ö.)

A montenegrói különbéke

Nikita nem akarta a különbékét — A cár nem engedte be a montenegrói uralkodót Oroszországba

A titokzatos megegyezés

Plamenac Jövő volt montenegrói miniszterelnök ismeretes afférja ráterelte a figyelmét a világháború egy még fel nem derített epizódjára: a montenegrói különbékére.

Montenegró kapitulációja előtt 1916 év elején Kupka osztrák tábornagy tárgyalásokat folytatott Nikita király kormányával a megkötendő külön békéről. Nikita király nem volt hajlandó a különbékehez hozzájárulni és azok az iratok, amelyek a király levéltárából most nyilvánosságra kerültek, azt bizonyítják, hogy a király, amíg lehetett nagy eréllyel képviselte álláspontját. Minthogy azonban attól kellett félni, hogy miniszterei, akik mindenáron különbékét akarnak kötni, esetleg életére törnek, elhagyta szorongatott országát. Január 20-án Vidkotic Jankó montenegrói főhadvezérnek a következő tartalmu sürgönyt küldte:

„Ujból utasítom Önt, hogy erélyesen szálljon szembe az ellenséggel, visszavonulás esetén a szerb hadsereg nyomában vonuljanak vissza, élet-meg, felszerelést Medunban kapnak. Mirkó főherceg, Ön és a többi miniszterek nem folytathatnak senkivel semiféle tárgyalásokat. Franciaország megad minden támogatást, úgy nekünk, mint a szerb hadseregnek. Megtiltom, hogy Ön és Mirkó herceg továbbra is Podgoricában tartózkodjanak. Nikita.

Az uralkodó táviratának nem engedelmeskedtek. A montenegrói kormány és Mirkó főherceg tovább is Podgoricában maradtak és tárgyaltak az osztrákokkal. Mirkó főhercegnek ebben az időben különös konfliktusa volt az apjával, aki meg akarta fosztani a fiát a trónöröklési jogtól, ezért nem is nevezte soha leveleiben »prestolaslednik«-nek, hanem csak knez-nek.

Nikita január 20-án a fenti távirat elküldése után Olaszországba ment, ahol felkereste Giersz orosz nagykövetet. A nagykövet táviratot küldött Pétervárra, amelyben a cár tudomására hozta, hogy Nikita az olasz és montenegrói uralkodó család régebbi viszálya miatt nem hajlandó Olaszországban maradni és hogy kormánya külön békéről tárgyal.

A francia és olasz diplomácia bizalommal viseltetett ugyan Nikitaa fejedelemmel szemben, azonban azt még sem akarták megengedni, hogy a svájci határ közelében keressen tartózkodási helyet, mert félték, hogy őt is elfogja a békehajlandóság.

Míg Rómából folytak a táviratváltások és míg Pétervár és Páris kitértetésre biztatta a montenegrókat, megtörtént a kapitányok. Hogy mennyire nem várták a montenegrói hadsereg kapitulációját, legjobban bizonyítja az a távirat, ame-

lyet Giersz orosz nagykövet küldött Petrogradba. A távirat szövege a következő.

Ebben a percben látogatott meg Mijuskovics montenegrói miniszterelnök és a következő esetet adta elő: a loveseni hadsereg, amelynek Martinovics tábornok a vezetője az éhség és a fagy miatt morálisan és ténylegesen teljesen összeomlott. Az a hírterjedt el köztük, hogy Ausztria és Montenegró között létrejött a titkos béke, ez annyira megrendítette a hadsereg erkölcsi érzékét, hogy a katonák szétszéledtek. Miuszkovics miniszterelnök erre békétárgyalásokat akart kezdeni, de Ausztria az egész montenegrói hadsereg leszerelését és a Montenegróban tartózkodó szerb katonák kiadatását követelte. Miuszkovics időt akart nyerni és a tárgyalásokat folytatja, azonban, hogy az uralkodó szerepét igazolja, felmutatja Nikitának Vukotic generáltshoz intézett sürgönyét.

Giersz.

Miuszkovics elmondta Giersznek, hogy Mirkó királyfi a kormány három tagjával együtt Skadarban marad hogy a katonaság harci szellemét fentartsa. A montenegrói hadsereg további sorsáról a következő táviratot küldte Petrogradba:

»Mijuskovics újabb értesítése szerint a loveseni csapatokat összevonták és Skadar felé irányították. Mijuskovicsnak ezt az értesülését nem erősítették meg, az ittlévő montenegrókat azt állítják, hogy a hadsereg teljesen szétszéledt és csak a tiszték mentek Skadarba. Mijuskovics szerint Skadar és Medua között 30.000 főnyi katonaság van, amelyeknek visszavonulási útját az osztrákok, albánok és bolgárok veszélyeztetik.

Giersz.

Nikita január 23-án Anglia, Brindiziba érkezett. Ugyanakkor a Romában időző montenegrói főkonzul hivatalos kommunikációt adott ki, amely szerint a montenegrókat csak időt akartak nyerni, hogy Podgoricát és Skadart kiirtsék, a kültöldi lapokban a különbékéről megjelent hírek valótlanok. Mijuskovics is elutazott Párisba és a Francia sajtót igyekezett meggyőzni, hogy a különbéke voltaképpen nem jött létre. A francia sajtó azonban nagyon barátságatlanul írt a montenegrókról. A párisi orosz nagykövet jelent is kormányának, hogy Mijuskovics teljesen el van zárva a világtól. Mijuskovics Párisban váltig hangoztatta, hogy a háború előtt Montenegró titkos megegyezést kötött Pasics Nikola szerb miniszterelnökkel, amelynek értelmében Montenegró nevében Nikita, illetve a Petrovics Njegos dinasztia, hanem Petar király volna jogosítva tárgyalni. Azonban a megegyezés szövegét nem tudta

előmutatni, mert ő azt állította, hogy Cetinje-ben felejtette.

Erről a megegyezésről Pasics miniszterelnökön kívül Beogradban ma sem tud senki semmit. Tény az, hogy 1916-ban az emigrált montenegrókat Plamenacot ki akarták küldeni Korfu szigetére, megbízottként, azonban Nikita személyesen közbelépett és ettől a tervtől elálltak. Nikita maga nem tagadta, hogy a különbéke létrejött és emiatt Olaszországot okolta, amely éhhalálba kergette a montenegrói hadsereget. »Legjobban szerettem volna — írta Nikita — ha egy ellen-séges golyó árturta volna az agyamat, legalább nem kellett volna látnom testvéreimet az éhségtől rongyosan tetren-geni és nyomorultan meghalni. Nikita kétségbeeséséről és arról, hogy állandóan cáfolja azt a vádat, hogy az osztrák barát Islavín párisi orosz követ több ízben tett jelentést Pétervárra.

Nikitát a francia kormány Lyonba internálta. Nikita azonban most már Oroszországba szeretett volna menni és megkérte Islavint, hogy erre vonatkozólag intervenáljon a cárnál. A cár a következő tartalmu sajátkezű levelet küldte a párisi követnek:

»Feltétlenül megtiltom, hogy Nikita király a háború tartama alatt Oroszországba jöjjön.

A levelet átadták Nikitának, aki kétségbeesve vette tudomásul, hogy a cár barátságát is elvesztette.

Nem sokára meg is halt a száműzetésben.

Hogy mi van abban az egyezményben, amelyet 1924-ben két hónappal a háború kitorése előtt kötött Szerbia és Montenegró Pasics miniszterelnökön kívül ma sem tudja senki. A montenegrói különbéke anteaktái is most kerültek a beográdi levéltárba.

S. I.

A világ legelegánsabb bálja

Bal de la couture a párisi Operában

Páris, 1926 február végén

Évenként egyszer február végén rendezik a párisi női szabók szövetsége nagy bálját az Operában. Ez a világ legelegánsabb bálja, melyen megjelenik Páris közönségének színe-java: az arisztokrácia, a pénzkapacitások, politikusok, művészek, szóval mindenki, aki a világ fővárosának társadalmi életében szerepet játszik.

Az idei nagy bál a munkásügyi miniszter védnöksége és elnöksége alatt tartották meg.

A Place de l'Operát kíváncsiak tömege lepte el, várva az érkezőket. Az Opera lényarában uszott. A foyer állandóan telve volt újabb és újabb érkezőkkel. A léposdóház minden lépcsőfokán kétfoldalt díszruhás testőrség állott mereven és ezeknek sorfala között vonult fel a közönség. Az óriási nézőtér széksorai deszkákkal voltak beborítva és a színpaddal egymagasságba volt hozva, így az egész terem egy óriási táncsterem volt. A páholyokban és a balkonokon több, mint tízezer ember helyezkedett el.

Péltizenegy órakor kezdődött a műsor. Az Opera zenekara Henri Busser karnagy vezénylete alatt ünnepi nyitányt játszott, utána Löre Filler balletkara, Wagner, Mendelssohn, Schubert, Debussy-muzsikára fantasztikus modern táncokat lejtettek a táncoló párok.

Péltékor volt az estély legnagyobb érdekfeszítéssel várt száma. Páris nagy szóböccéi közül huszonegyen mutatott be egy együttes revüben tavaszi, tavaszi nyári estélyi ruhakreációikat. Minden szalón nyolc-nyolc ruhával és cape-vel képviseltette magát, melyeket zeneszóra felvonuló szebbnél-szebb mannequimok viseltek. Taps, éljenzés fogadta a kiváló öltözeteket. A legkülönbözőbb ruhákat mutatták be és ezek

csak főbb vonalaiban és részben díszítésükben voltak hasonlóak. Anyagul a capeknél velour-chiffont, taffeta-t, arany- és ezüstlamét használtak, míg ruhák-nál a lame, crepe de chine, taffeta, crepe satin és a tull az anyag. Formára a ruhák legnagyobb része erősen huzott egyenes vonalú vagy harangszabású, stíruhát estélyre egyet sem hoztak. A capek szintén vagy huzottak vagy harangszabásúak és hátul valamennyi hosszabb, mint elől. A színek közül, mint a tavaszi és nyári divatban általában a felhívó színek domináltak, ezek közül főleg a kakaduzöld, a korall és tüzpírós a fekete és a vad kék. A piros és fekete, valamint a zöld és fekete együttes alkalmazása az idei szezon újítása. Díszítésül sok gyöngyöt és flittert, tarka hímzést alkalmaznak.

Póret szenzációs ruháit jellemzi, hogy jóval hosszabbak, mint más szalonok kreációi. Egy merész: egyik oldalán kakaduzöld taffeta fekete velour-chiffonnal bélelt, másik oldalán fekete velour-chiffon kakaduzöld taffetával bélelt capjeval óriási hatást ért el.

Bernard et Co az összes toilettékhez kalapszerű arany vagy ezüst sok köcsagtöldiszes fejdíszeket hozott, míg a többiek csaknem kivétel nélkül hubi vagy Eaton frizurákat viseltek ruháikhoz. Frappánsul hatott egyik cég ötlete: egy sötétkék moiré férfi smóking, egyenes szűk szoknyával, kemény ingmellel és gallérral és természetesen Eaton frizurával.

Jean Lauvin estélyi ruháin kívül egy menyasszonyi és két koszorúslány-ruhát mutatott be. A menyasszonyi ruha anyaga crepe satin, hosszú uszályos, ezüst gyönggyel hímézve, mirtusz helyett ugyancsak ezüstgyöngyös pártaszerű fejdíszel. Kis mirtuszcsokor, melyből hosszú száru fehér lilomok álltak ki. A koszorúslányok ruhája taffeta drómnélküli stíruha. Egyik zöld, másik rózsaszinben, ugyanolyan színű nagyszéles lószőrkalappal.

Agnés toiletteje arany lamé zölddel, feketével, gyönggyel és flitterrel díszítve. Egy piros flitter ruhája fekete taffetával kombinálva érte el a legnagyobb hatást.

Philippe et Gaston gyönyörű ruhái közül legtöbb tapsot egy velour-chiffon köpenyével kapta, mely két oldalán zöld, elől és hátul fekete volt. Kis magas arany gallérral.

Chernit aratta talán a legzajosabb sikert. Nyolc bronzvörösre festett manequint vonultatott fel ezüst organdi ruhákban. A közönség vegyes érzelmekkel fogadta ezt a merész testszín újítást. Taps, éljenzés, füttty, püsszegés hallatszott a terem minden részéből.

Drechl nyolc nagyszerű toilettje közül egy felül kakaduzöld, lefelé feketébe degradált flitter-ruhája tetszett leginkább.

Wortt kreációit egyformán tapsolták, mégis talán egy fehér crepe de chine dereku, fekete taffeta szoknyás uszályos gyöngyruhája volt a legszebb.

Martial és Armand, mint mindig, most is finom, elegáns és szolid volt toalettjeivel, melyek közül egy fehér túll piros és fekete bársonyszalaggal díszített ruhát fogadott a közönség zajos éljenzéssel.

Berthe Hermence fényes toalettjeit uszályokkal hozza.

Eugenic és Juliette gyönyörű capekkel ért el nagy hatást. Különösen tetszett egy aranylamé zöld flitterrel bélelt harangszabású cape.

Jean Magnin finom színekben flitter-ruhákat hozott.

Redfern estélyi kabátokkal, melyeket kevés szórmevel díszít és uszályos ruháival sok éljenzést kapott.

Beer ruháit hosszantartó tapsal fogadták. Egy fekete taffet drómnélküli, bokáig érő stíruhája nagy zöld kalappal tetszett leginkább.

A többi kiállító cég is miná általános befizetést aratott újdonságaival.

Rev után kezdődött a bál. A nagy teremben, a folyosókon és a szalonban tíz zenekar játszott. A nagyon elegáns közönség ezeknek muzsikájára tángot, fox-trottot, de leginkább a most divatos cherelestout táncolta.

A hölgyek nagy része toilettjeihez keztyűt viselt és pedig világos ruhákhoz fehér rövidszáru, fekete ruhákhoz fekete hosszú száru gladié keztyűt. Nyakban színes túll vagy crepe de chine sálakat hordtak. Kézben legyezőket struc, fácán és pávatollból. Haris-

nya kivétel nélkül testszínű selyem, cipő arny és ezüst brokát, vagy a ruha színével megegyező selyemcipő volt. Rengeteg ékszer, nyakéket, karcsatokat viselt minden dáma.

A hangulat elég kedélyes volt, mégis má rkét óra után, különösen a legelőkelőbbek, kik kétezer frankért páholyjegyet váltottak kezdtek elhagyni a termeket. Párisban nem elegáns kivilágos kivirradatig maradni az előkelő bálok.

(b. l.)

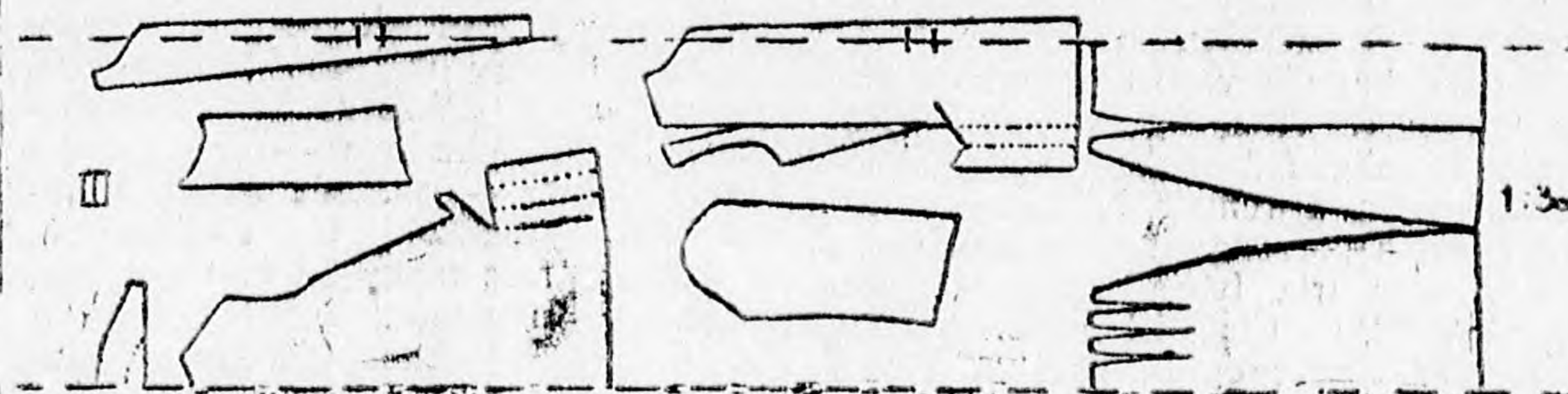
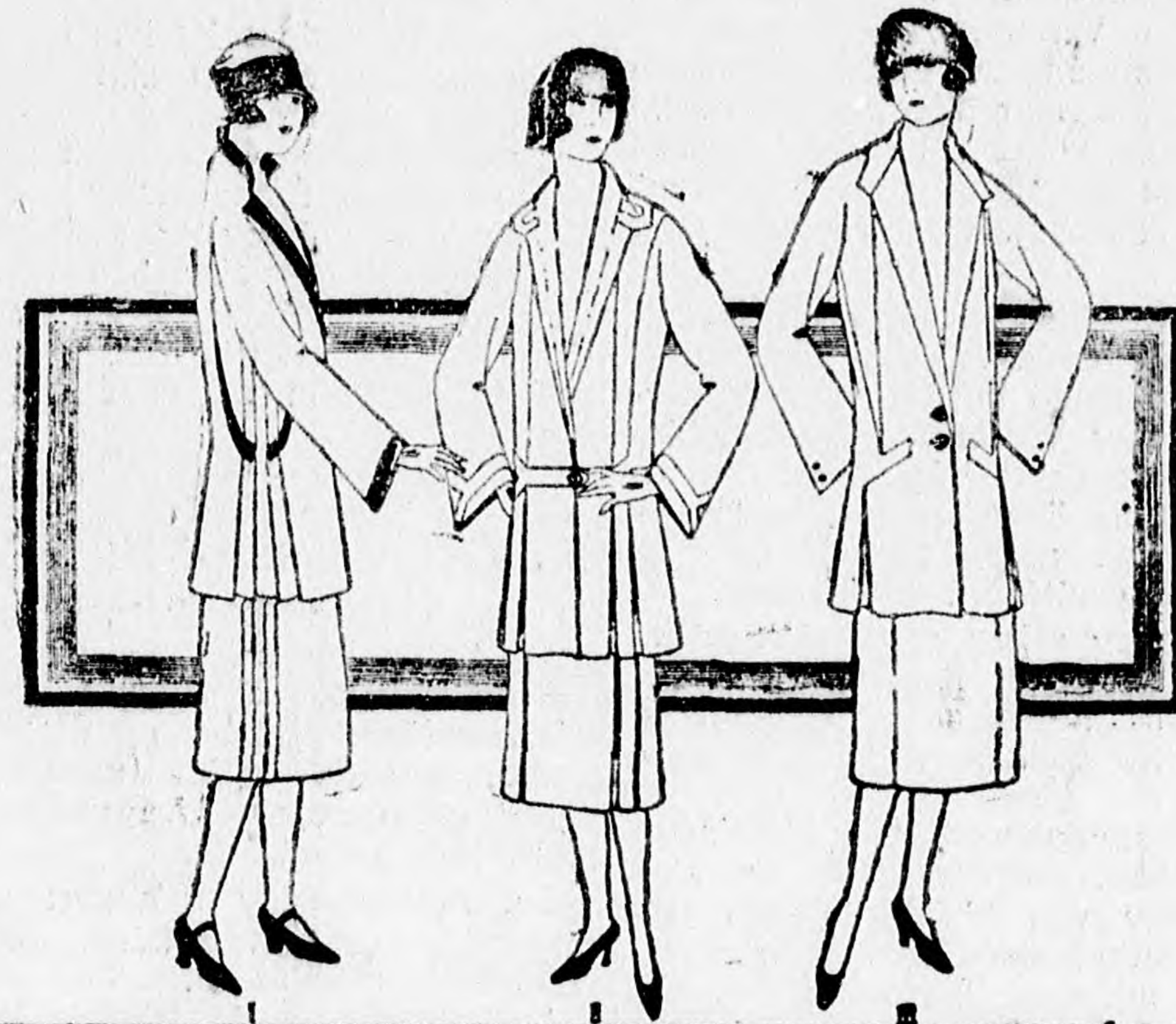
DIVAT

Az új kosztüm-divat

Arról már nem is kell beszélni, kedves hölgyeim, hogy a kosztümnek nincs meg ma már az a jelentősége ami valamikor, nem is olyan régen, megvolt. Ennek ellenére egy jó kosztüm nem hiányozhat a polgári sorsú dáma szekrényéből sem. Az utóbbi években a kosztümöt teljesen kiszorította a komplet ruha, amely épen azért, mert a ruha és a

ugyanabból az anyagból legyen, mint a llyenkor jobb a kockás szövetet választani. A szövet mintája azonban itt is valami indifferens középmeznyben legyen tartva, ajánljuk a szürkét vagy a zöldesszürkét.

Az új kosztümöknél a derékvonal el van markirozva úgy mint az első képen látható, vagy pedig egy övvel van jelez-

kabát praktikus kombinációja, nagy kedveltségnek örvend. Még sportalkalmakra is az a szokás, hogy ilyen komplet vesznek fel, legtöbnyire egy rövid kabátot a sportruhához. Különösen itt hódított tért a komplet a kosztümmel szemben.

Manapság azonban már kezdünk visszatérni a kosztümdivathoz. Ma már nem is hangzik olyan komikusán, hogy ha mondain nő azzal állít be a szabónőjéhez: *Leikem Nelly vagy Sarah*, — mutasson nekem egy divatos kosztümmintát. Ha a szabónő tényleg tisztában van a divattal és ha önagysága elolvassa ezeket a sorokat és ő is tisztában lesz vele, akkor hamar megállapítják, hogy az újfajta kosztüm új formái igen sikkesek és vonalvezetésükkel teljesen összhangban állanak a divat mai jellegével. Itt is lehet alkalmazni a hohlfaltit, mely a kosztümkabátok a formáját szinte megszabja és a szoknyán is jól érvényesül.

Az egyszerűbb formákhoz a decens színek illenek, fekete és kék, faszínű, középzöld és a szürke a leginkább keresett árnyalatai a kosztümdivatnak, különösen, ha olyan kosztümöt akarunk csináltatni, melyben a déli korzón akarunk megbámultatni magunkat az udvarlókkel és a barátokkal. Természetesen másképp áll a dolog, ha valami sportalkalmra akarunk kosztümöt csináltatni.

ve, úgy mint a második képen — az öv kosztüm. Vagy pedig úgy van megalkotva, mint a harmadik kép mutatja. Az sem nagyon ritka, hogy kétféle szövetből készül egy kosztüm, persze vigyázni kell, hogy a színek egymáshoz illők legyenek. Az első kép megmutatja, hogy mennyire izléses tud lenni egy ilyen kombináció, úgy képelem, hogy ezt a kosztümöt egy finom galambszürke szövetből csináltatjuk, ahol az alacsony állógallér és a kézelő és a kihajtások világosabb anyagból készülnek. Az ilyen kosztüm sohasem tulzattan, hanem fiatalosan és üdén hat, ezért különösen fiatal lányoknak ajánlható. Természetesen a kosztümök más szövetből is szépek, mint pl. *salrosa* díszítéssel, egy színű zölde vagy havannabarna alapon. A díszítésnek mindig ugyanolyan minőségű kelméből kell készülni, úgyhogy kasha csak kashával és ripsz csak ripszszel kombinálható. De utabban a színes bőr kombinációk is mutatkoznak, amelyeknek kidolgozása költségesebb és nehezebb.

A második kép, egy olyan kosztümöt mutat, amely utazáshoz, sporthoz és az utcán is egyaránt használható. Az ilyen kosztümöket rendszerint sötét színű anyagból készítik. A kabát és az al hohlfaltis, a kabát falujja a kabát alsó részén elhelyezett négyzögből in-

dal ki. Arra kell ügyelni, hogy a kabát hohlfaltit pontosan egybe essék az al falujjával, mert különben a kosztüm nagyon rosszul mutat.

Az utolsó kosztüm, amely a harangforma és a hohlfaltis kombinációja, határozottan a legmutatósb és amelyet a szabás rendkívül könnyű. A szabást is bemutatjuk, a kosztümök alatt elhelyezett képen. A szabásmintán látható, hogy a kabát oldalt elhelyezett hohlfaltijának nincs folytatása. Ezt a kosztümöt is valamilyen kellemes téli paszínű ripszből, erős gyapju poppelinből vagy jóminőségű kashából ajánlatos készíteni, hogy ezáltal a kosztüm használhatóságát emeljük. Ha a kosztümöt kashából készítjük ügyelnünk kell arra, hogy jóminőségű anyagot használjunk, mert a könnyű kashát a nehezebb kidolgozásra nem alkalmasak és a kasha kosztüm csak a legtrikább esetben áll jól.

Volna még néhány szavunk az új kalapmodellekről is. A kalapok általában valamivel magasabbak, mint eddig voltak, főleg selyemből, szalmából vagy ripszszalagból, de gyakran ezekből kombinálva készül. A szabály az, hogy a kalap és a kosztüm színének egyeznie kell.

Az újatlan mellények

A tavaszi divat újdonsága az újjelküli mellényke, amelyet vagy egy egyszerű hohlfaltis szoknyához vagy egyszerűen az ingblouson lehet hordani. Ezeknek a mellényeknek az az előnye, hogy a legkülönbözőbb alakban és színben készülnek és a használhatóságuk is a legnagyobb. Használhatjuk délelőtt, otthon, bevásárláskor, sőt mint iróda ruha is nagyon megfelel. Különösen szépek a sötét mintájú mellények. Nagyon elegáns a taffetól készült újatlan mellényke is. Erre a célra legjobban megfelel a fehér mintájú fekete taffet. Kínacorebból készült pliszírozott szoknya és hozzá egy fehér blouse ma a

legelegánsabb utcai vagy bevásárló ruha.

Az újatlan divatmellényke napról napra nagyobb tért hódít, ma már nemcsak a divathölgy sport- vagy utazóruhája, hanem a foglalkozást űző nők nagy tömege is ezt hordja.

MAJD SZÜRETKOR

Hogyha a szüret eljő,
En nem dalolok nóát.
Elszomorítja lelkem
A földre hulló ág

Forrnak majd lenn a mustok:
Gyilkol a pincegádor.
Nem jöhet több vissza.
Ki tenenni lesz bátor.

Életem mustá szüröm,
Az álmaim ködök,
S lelküdm majd a szellem
Ne jöjön vissza többé.

FALU TAMÁS

Szerkesztői üzenetek

● ● ●

I. E., Szubotica. Az okkultizmus az a tan, amely a rejtett, titokzatos, ismeretlen jelenségekkel, különösen pedig az emberi szellem rejtélyes tulajdonságaival foglalkozik. A tudományos okkultizmus (metaphizika) tudományos kísérleti alapon vizsgálja az ismert természeti erők alapján megfigyelhetetlennek látszó tüneményeket; a spirítizmus a meghaltak szellemével magyarázza a lélek titokzatos képességeit; a teozófia közvetlen szemlélet alapján akar Istenről és a dolgok egységéről tudást szerezni.

Mindennapos olvasó. A magyar kormán hadseregében szerzett rokkantságért nem lehet kártérítést igényelni az orosz szovjetkormánytól.

Humoresko Szabati. Hetedü-koncert rendezéséhez nem szükséges, hogy az illető hegedős tagja legyen az országos zenészeknek.

S. S., Debeliácsa. A preferánsban, ha ketten kézből látékot mondanak, a hirtelést tulajdonképp végig kell vezetni, csak egyszerűség kedvéért szokták mindjárt a színeket bemondani. Ha azonban a második szánt mond, az elsőnek nemcsak lóga de a partnere való tekintettel kötelessége is a maga színeit bemondani.

Hű olvasó. Temesvári Hírlap.

N. N. 1. Azoknak kell elköltözödni ez év nyarán, akik Magyarországra optáltak. 2. Noviszádon van katonai pilótiskola. 3. A becskerekli Inspekció Rada rendez évenként kétszer gépkezelő tanfolyamot.

Érdeklődő. Az olaszok a vízum kiadásánál sok nehézséget tapasztalnak, de személyes jelentkezésre kiadják a vízumot. A beogradai olasz követség Milos Pocerca ul. 22.

L. F. Magyar nyelvű geodéziai könyvek: Pasching: Új geodézia, Gerevich: Gyakorlati földmérés. Oltay K.: Geodézia I. II. Pfeifer: Elemi földmérés. Szeszay: Földmérésjárás parcellázásra. A könyvek Az Est könyvsztyálya megrendelhetők.

T. Kornél. Sem a versei, sem a hangulatosnak mondott kis cikk nem hangulatosak. Sőt! Rosszak. Az nem bűn, ha nem tud írni. Csak ne erőltesse a dolgot.

P. I., Bácsbonóla. A beogradai olasz konzulátus címe: Milos Pocerca ul. 22.

R. Gy., Apatin. A vámentes kiszállításra a beogradai fővármivatal ad engedélyt. A legcélszerűbb a kérvényt személyesen benyújtani és a vámentes-ségi záradékot azonnal rávezettetni. A kérvényben meg kell jelölni, hogy melyik határvármivatalnál fog a szállítmány az országból kimenni.

P. O., Novibecsei. A közép-európai vasutak nyomtávolsága 1435, míg az orosz vasutoké 1500-on felül van.

Matematikai példa. Ön a következő levezetéssel bizonyítja be, hogy $4 = 5$.

$$\begin{aligned} &4 = 4 \\ &5 \cdot (-4) = 5 \cdot (-4) \\ &-20 = -20 \\ &16 - 36 = 25 - 45 \\ &16 - 2 \cdot 4 \cdot \frac{9}{4} = 25 - 2 \cdot 5 \cdot \frac{9}{4} \\ &16 - 2 \cdot 4 \cdot \frac{9}{4} + \frac{81}{4} - \frac{81}{4} = 25 - 2 \cdot 5 \cdot \frac{9}{4} + \frac{81}{4} \\ &(4 - \frac{9}{2})^2 = (5 - \frac{9}{2})^2 \\ &\sqrt{(4 - \frac{9}{2})^2} = \sqrt{(5 - \frac{9}{2})^2} \\ &4 - \frac{9}{2} = 5 - \frac{9}{2} \\ &4 = 5 - \frac{9}{2} + \frac{9}{2} \\ &4 = 5. \end{aligned}$$

A példa levezetése szerint $4 = 5$. Kérdés: A levezetés helyes-e és ha nem, hol a hiba?

A beküldött azonosság (identitás) átalakítása a négyzetgyökökkel eltávolításáig helyes; a hiba ott van, hogy a négyzetgyökök nem szabad egyszerűen akként eltávolítani, hogy a gyökök alatt és a hatványkitevőket kényelmesen elhagyjuk, mert minden négyzetgyöknek nemcsak egy értéke van, hanem kettő, melyek abszolút értékre nézve egyezők ugyan, de előjelek különbözők. Észérnt az átalakított identitás baloldalán levő négyzet-

gyök értéke nemcsak $4 - \frac{9}{2}$, hanem éppen $4 + \frac{9}{2}$ is; hasonlóan a jobboldalán az addig talált érték nemcsak $5 - \frac{9}{2}$, hanem éppen éppen oly joggal $5 + \frac{9}{2}$ is. Ha tehát a négy pár összetartozó érték közül a megfelelőeket kapcsoljuk össze az egyenlőség jelével, akkor nem fogunk képtelen ered-

ményre jutni. Például: $-4 + \frac{9}{2} = 5 - \frac{9}{2}$ azonosságól az egyes tagok átvitele után ez következik: $-4 - 5 = -\frac{9}{2} - \frac{9}{2}$; végül az összevonások elvégzésével befejezésül: $-9 = -9$. Maradjunk tehát annál, hogy a matematikában nincs képtelenség, a $2 \times 2 = 4$ és a 4 sohasem 5.

ORVOSI DOLGOK

IRTA: Dr. MUNK ARTHUR

A TÜDŐVÉSZ.

ez a világveszedelem, legtöbb áldozatát a mi vidékünkön szedi. Így volt ez a régi és legrégebb időkben, így van ez ma is. Száz esztendő óta a haladás alig észrevehető.

Amnyit már tudunk, hogy a tüdővést bacillusok okozzák és hogy a kultúralatlanság mellett a nagy por viszi a legnagyobb szerepet e szörnyű kór előkészítése, felidézése és terjesztése körül. E gyökös, tüdővérzésre is hajlamosító por lekötésére nálunk még eddig alig történt érdemes megmozdulás. A bacillusok milliárdjait magába rejtő por veszedelmet jelelt a magunk és gyermekünk életére. Ugy vélem, elérkezett az idő, amikor e poros, piszkos, egészségtelen város portalanításáért a város polgárságának kell megmozdulnia. Bizonyára már réges-régen önálló akcióba lépett volna a lakosság minden rétege, ha a bacillusok szabad szemmel láthatóan röpködnek a levegőben, mint a sáskák.

Azt javaslom, azzal a tervvel álljunk a nyilvánosság elé, hogy rendezzünk minden esztendő husvét hétfőjén portocsoló napot. Évről-évre ezen a napon hozzuk össze társadalmi gyűléssel azt az összeget, amit aztán az esztendő hét poros hónapjában az utcák portalanítására fordítanánk.

Tudom, hogy sokan azt fogják felelni erre:

— Elég nekünk a magunk adója... még önkéntes adót is vegyünk a nyakunkba.

Tudom, hogy az emberek szívesebben csoportosulnak, szervezkednek ott, ahol pénzszerezésre van kilátásuk, mint például a temetkezési és kiházasító egyleteknél, de miért ne hozhatnánk össze ugyanilyen beízetési alapon egy portmentesítő társaságot, amely végeredményben — egészséggel fizet.

Tudom, hogy a városi hatóságra hiába várunk, mert a törvény alatt egészségügyre alig áldoznak: nincs pénz!

Szubotícán a rendőr felírja a szabályt, aki a porrongyát az uccára rázza ki, de nem írja fel a felhőszerű port okozó autót, nem írja fel a szelet, amely a hatalmas port egyik uccából a másikba emeli át.

Felhívom az anyák figyelmét erre az igazán altruista portmentesítő akcióra, az anyákét, akik a déli korszor felhőben kocsikáztatják, sétáltatják apró gyermekeiket, felhívom a jótékony hölgyeket, a város minden újságíróját, az orvosokat, mérnököket, minden gondolkozó embert, a por ellenségeit: fogjanak össze, tegyék magukévá az eszmét. Felhívom a gazdag embert, aki a por elől a nyaralók, fürdőhe'vek ózondus, tiszta levegőjébe menekül, hogy adjon elutazása előtt a város közönségének portmentesítő akciójára egy dínrt. Ha minden lakos csak egy dínrt is adna évenként, lassankint elérnénk célunkat: a város portmentesítését. Ez az akció, ami a miénk, ami itt marad és amelynek áldását megérezzük mi és a jövő nemzedéke.

Rendezzük meg minden esztendő husvét hétfőjén Subotícán a portocsoló napot a város szilkos porának lekötésére.

Ha nem is jánna a gyűjtés az első esztendőben a várt sikerrel, majd talán az ötödik vagy tizedik évben lesz teljes a siker, de legalább nem néznék a tüdővést pusztítását ölbetett kezekkel. A hajótöröttek segélykérésének betűi cikkáznak szemem előtt:

S. O. S.
Mentsétek meg lelkeinket a portengerből.

UJFAJTA GRIPPE

Éppen fel Közép-Európa nagyobb városában. A Grippe vagy más néven in-

fluenza olyan fertőző megbetegedés, amelynél a főtünetek a légzőszervek hurutja körül csoportosulnak: nátha, fejfájás, magas lázzal járó köhögés, mellfájás jellemzők a bajt. Az újfajta Grippe-nél a légzőszervek hurutja hátterbe szorul és helyette minden esetben a gyomor és bél, szóval az emésztőszervek megbetegedését találjuk. Két napos lappangási időszak után általános levertség, magas lázzal, hidegrázással járó erőtlenség, hágyadtság veszerőt a beteg: a has puffadt lesz és rövidesen hányás, köhögés, görcsös hasmenés jelentkezik teljes étvágytalansággal. A betegség tünetei a hal, hus, vagy kolbászmérgezést utánozzák és a betegek is azt hiszik, hogy velrontották a gyomrukát.

Az újfajta Grippe lefolyása jóindulatú, rendszerint négy nap alatt lezajlik. A fájdalom és lázas időszak alatti kellő ágyugalom és dőha mellett a betegek rövidesen talpraállanak.

Ugy látszik, hogy az utolsó tíz esztendőben mind gyakrabban fellépő különböző fajtájú és erősségű Grippe-járványok nem viselkednek a szivbillentyűkkel szemben so mindig közömbösen.

A GYERMEKEK ÉTVÁGYTALANSÁGÁRÓL

és annak leküzdéséről írtam e rovatban néhány hét előtt.

Most olvastam a Wiener Klinische Wochenschrift hasábjain dr. Peyrer szakorvos cikkét a kis (másfél-től négy éves) gyermekek étvágytalanságának okairól és kezeléséről.

Dr. Peyrer négy módszert ajánl az egészséges, de étvágytalan, makrancos apróságok táplálására.

1. A legrégebb, de talán a legjobban bevált módszer: az apai szigor. Azért apai, mert a gyermek az apát inkább látja és így nagyobb a respektus, míg az anyját sokszor csak látszólagosának tekinti. Az apa — így mondja Peyrer doktor — szükség esetén könnyű testi fenytéket is alkalmazhat, ha másként nem megy az evés. A szeszélyes, önkényzetelt gyermekeket naponta pontos időben kell táplálni. Ne engedjük a kis gyermekeket a fő étkezések előtt torkoskodni és főként étkezések előtt ne tömjük a kis gyomrát tele — vízzel. Vízet csak az étkezés felének elvégzése után lásson és kapjon a gyermek.

2. Étkezés közben a nyugtalan, makrancos gyermek figyelmét fordítsuk a játékaira. Néha annyira leköt a figyelmét egy kis baba, képeskönyv vagy valamilyen különleges játékszer, hogy kényelmesen teletömhetjük tápláló étellekkel a száját. Mások a nagyobacska gyereket mesélés közben lehet pompásan megeztetni.

3. Igyekezzünk változatos étrenddel felkelteni a gyermek evési érdek-lődését, étvágyát. Ne tömjük a gyereket hónapokon keresztül naponta ugyanazon unalmas étellekkel, ne adjunk neki például minden este vacsorára kását vagy ebédre teibe griszt hónapokon, éveken keresztül. Az egyhangú, nem változatos kosztot a gyermek megunja, megutálja. Már a fél éves csecsemőnek is változatos főzelékeket adhatunk. Arra is ügyelnünk kell, hogy az étvágytalan gyermek ne lásson a táányán hatalmas adagot, inkább ismételtül: meg a kis porciót.

4. Ha a fenti módszerek egyike se válik be, küldjük el a gyereket a nagyszülőkhöz vagy akár idegenhez is — kocsiba. A gyermek idegen helyen jobban eszik, mint otthon. Néha az elő-írt módszert is sikerrel alkalmazhatjuk. Utassunk az étvágytalan gyereket szembe egy kishözött szegény gyereket egy — elővót.

A kétségbeesett anya válogathat a módszerek között a maga ízlése és a gyermek természete szerint. Minden-esetre ügyelnie kell még az anyának arra is, hogy amíg az egyik gyermek csakis társaságban tud jól enni, addig a másik csak négyzetközt csendben tud táplálkozni és a legkisebb külső inger is kizavarja nyugalmából.

Végül még csak annyit, hogy Peyrer doktor szerint az étvágy szép szóval, egy kis ügyeskedéssel a gyermekebe szuggerálható.

HUSVÉT ELŐTT

titokzatos, nagy, halálos veszedelem le-selkedik a kisvárosok apró gyermekei-re. Az uriosztály, az elegáns parkettás szobák ondtalan kis lakói még csak hírből sem ismerik a külvárosok szegény gyermekek rémét: a zsír-szódat. Ez az alattomosan gyűlölködő mérég, a macskakarításoknál nélkülözhetetlen zsír-szóda minden esztendőben tömege-sen szedi áldozatait a szegényebb nép-osztály gyermekei közül.

A tragédia lefolyása mindig ugyan-az: az anya körül ólálkodó kisgyermek egy örízetlen pillanathan megkóstolja az üveg titokzatos tartalmát: megissza a lagköldöt.

Az erős zsír-szódaoldat a gyermek száját, torkát, nyelvcsövét, gyomrát összeégeti, felmarja. A kis áldozat arca, ajkai a felismerhetetlenségig felduzzad-nak, arcvonásai eltorzulnak. Néhány perc múlva nyálfolys jelentkezik, mert a gyermek nyelni nem tud a nagy fájdalomtól. A szerencsétlen áldozatok egyrésze néhány napon belül elpusztul, míg a nagyobb részük örökké nyomorult marad, mert a nyelvcső szűkülete egész életére lehetetlenné teszi a ren-des táplálkozást. Hosszas kezelésre, szomdázással való lassu tágtításra a nyelvcső szűkülete ugyan enged, de az ilyen látszólag gyógyult gyermekek nagy része később — a hiányos táplálkozás következtében tüdővéstben pusztulnak el.

Hogyan kerülhetünk el ezeket az év-ről-évre szabályosan jelentkező gondat-tanságból előidézett mérgezési eseteket?

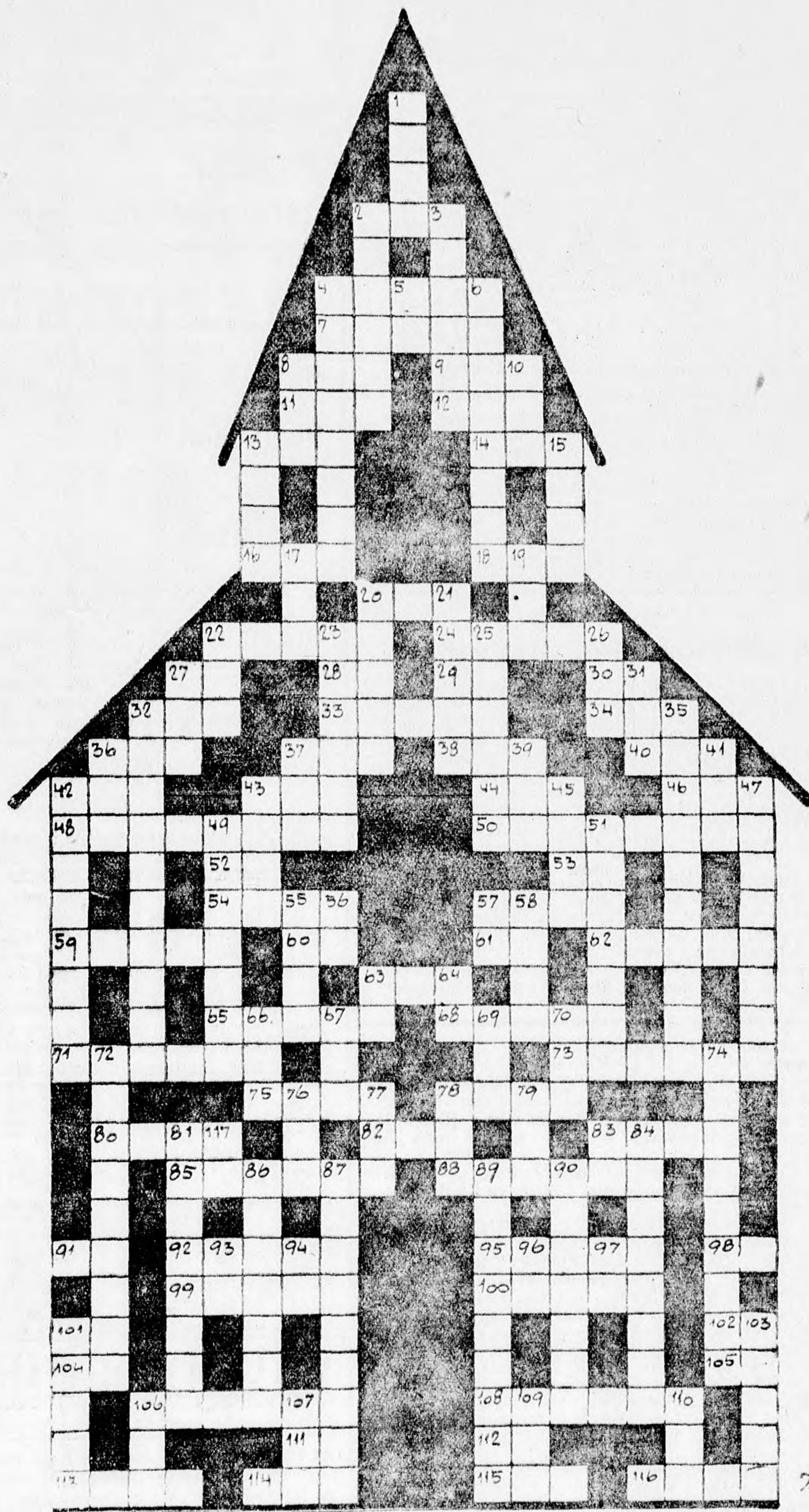
A leghatásosabb védekezés az volna, ha a hatóság eltűntaná a zsír-szóda szat-tócsüzetekben való kézi eladását és el-rendelné, hogy a mérég csakis gyógy-szertárakban lenne tartható. Ha a gyógy-szertárak a zsír-szódát oldásban szolgál-nak ki, különleges szeges dróttal szegé-lyezett szája üvegekben, azt hiszem, ez-zel az egyszerű eljárással elvethet-nénk a husvétü tömeges gyermekgyö-kösségeknek.

ÜZENETEK

P. R.-né. A vakbélgyulla-dás elnevezés teljesen helytelen, hiszen a balnál nem a vakbél, hanem annak csak egy csökevényes nyulványa, a tolszár vékonyága, kisüllyi hosszú féregnyulvány gyulladása (része-ges hashárvagyulladás) dönti átgyba az embert. A baj okozója nem is lehet cse-resznyemag, hisz ez a féregnyulvány gyulladásnagyszágu üregebe be se tér, inkább földi ener, málna, tize, esetleg szőlőmag lehet a gyulladás előidézője. Bidwell angol sebész a féregnyulvány-ban talált már gombostűt, sörét szemet, fogkelesztőt, hajszálat és apró toids-héllat is. Ha féregnyulványát kioperál-tatja — amerikai mintára — akkor egész életre mentesítve lesz a beteg-ségtől. — K. J. asztalos. Ha nem okoz semmi fájdalmat a baj, ne gondolon mindig rá, ne foglalkozzék vele, végezze nyugodtan dolgát. Kívánságához képest sorra kerül. — Kolléza. A levélválasz hi-bánkön kívül késett. — H. H.-né. Bánát. — K. József Ada. — V. J. Glogonj. — Özv. K. P.-né. Levélben válaszoltunk. — M. K.-né. Forduljon bizalommal a kór-ház igazgató-őorvosához, dr. Török Béla urhoz. Tudunkkal az ápolási díjakat erősen leszállították a kedvezőtlen gazdasági viszonyokra való tekintettel. — K. Sz. I. A vízvezeték kiépítése a csatornázással jár együtt. A csator-názás nemcsak a lakások, utcák, szennyvizek levezetője, hanem a mi vi-szonyaink mellett a házak alatt magasan álló talárvíz vívtóit is lecsökkentheti a normáltsra. Egészséges ivóvíz a járvá-nyos betegségeknek nélkülözhetetlen. Arról ne is szólnunk, hogy a vízvezeték nagyobb tözekeknél milyen kiűnt szolat-latokat tehet. Ami a portalanítást illeti: olvassa el a mai rovat első cikkét.

TEMPLOM KERESZTSOROS REJTVÉNY.

Szerkesztette: Faragó Dezső igazgató, Sombor

Függőleges:

- 1. A legnagyobb papi méltóság
- 2. Az egyháznak az ellentéte
- 3. Aszályban a kut...
- 4. Magyar-cseht határváros
- 5. Elhunyt magyar baritonista monogramja
- 6. Büszke emberre mondják
- 7. Ékezet nélkül a németek csufneve
- 10. Budapesti futbalcsapat
- 13. A pásztor és a bakter teszik
- 15. Modern frizura
- 17. A kártyában igen hatalmas
- 19. A tyúk tesz így
- 20. Nagyon fontos, hogy betartsák
- 21. Női név, de papok is viselik
- 22. Testrészt
- 23. Sok kárt tett mostanában
- 25. Kedvelt tengeri fürdő
- 26. Szláv nép
- 27. Szerv, de így is
- 28. Tudós, kiről bacillust neveztek el

- 32. Hazánk déli részén nagy számban laknak
- 35. Üzletben, vállalkozásnál elengedhetetlen
- 36. Kérdő névmás
- 37. Női név
- 39. Férfi név angolos rövidítéssel
- 41. A vezeklők gyakran mondják (latin névmás)
- 42. Jó időkben félretéve, rossz időkben hasznos
- 43. Folyó
- 45. Senki (idegen nyelven)
- 47. Új államalakulat
- 49. Beográdi főpap
- 51. Világhírű izikus
- 55. Híres magyar nyomdász
- 56. Német praepositio
- 57. Fontos az ételnél
- 58. Átvész a vízen
- 63. Nem lért több az erdő
- 64. Rangokozat

- 66. Egy (idegen nyelven)
- 67. A malmok rémo
- 69. Szervünk
- 70. A méhek lakása
- 72. Egyházi zene
- 74. Papi viselet
- 76. Személyes névmás (idegen nyelven)
- 77. Szám (idegen nyelven)
- 78. Mindig bizonytalan a vége
- 79. Félhang
- 81. Meggyógyít
- 83. Franciában névelő (személyes névmás)
- 84. Ahol többfelé visz az út
- 86. Üzleti helyiség, épület, külföldön folyóirat
- 87. Szorgalmas szerzetesrend
- 89. Meggyilkolt német politikus
- 90. Fiatalok öröme
- 93. Vallás rövidítve
- 94. Személyes névmás (idegen nyelven)

- 96. Mint 64. függ.
- 97. Felkiáltás
- 101. Egyházi törvénytar
- 103. Színész idegen nyelven
- 106. Futballnál használt angol szó
- 107. Szintén féhang
- 109. Soha (idegen nyelven)
- 110. Takarmány
- 117. Magyarban helyhatározó, franciában névelő

Vízszintes:

- 2. Aki nem lát
- 4. Főhely a templomban
- 7. Vasznál látiuk
- 8. Szerbiül Isten, magyarban kisebb csomó
- 9. Mindent út
- 11. Nem hadivagyon
- 12. Kétszer teszi, ki gyorsan teszi (latinul)
- 13. Évszak
- 14. Ez is egy pap
- 16. Betörő ellen véd
- 18. Sporteszköz
- 20. Becézett leánynev
- 22. Ósmagyar törzs, mely ma destruktív
- 24. Sokat csufolt falu
- 27. Olesó hussal hozzák kapcsolatba
- 28. Helyhatározó
- 29. Az ember leghibb barátja
- 30. Okozat jár vele
- 32. Édes
- 33. Bányaváros Erdélyben
- 34. Rendesen tartanak benne valamit, de hal is
- 36. Mértani test
- 37. Férfinév
- 38. Mutató névmás
- 40. Sonka idegen nyelven
- 42. Szám
- 43. Ismert kalangváros
- 44. Ókori nép
- 46. A korán kelő teszi
- 48. Ehhez is kell vizum
- 50. A legkedvesebb nagybács
- 52. Helyhatározó
- 53. Így mondja a gyermek az »me berát
- 54. Folvó Dalmáciában
- 57. Szentkép
- 59. Jézus menyasszonya
- 60. Az ismeretlen ember monogramja
- 61. Berlinben így hívják az állatkertet
- 62. Főnapok viselete
- 63. A barátok olaszos elnevezése
- 65. Fő útőér
- 68. Kedves rovarfélé
- 71. Veszedelmes kábítószer
- 73. Régi ország új fővárosa
- 75. Északi nemzet
- 78. Magyar város
- 80. Állatok lakása
- 82. Ucca idegen nyelven
- 83. Nem mindig sikerül
- 85. Visszavonultan él
- 88. Szérvvel szinonímia
- 91. Hozzá imádkozunk
- 92. Csunya mulatság
- 95. Városka Slavóniában
- 98. Kötőszó
- 99. Addig jó, míg a fejünkön van
- 100. Elhunyt nagy magyar művész
- 101. Házállat idegen neve (fonetikus)
- 102. Németben mutatószo, szerbben állítás
- 104. Német praepositio
- 105. Az abc első betűje többes számban
- 106. Férfiek csufja
- 108. Kőzet
- 111. Mint 98.
- 112. Tozás idegen nyelven
- 113. Dal szinonímia
- 114. A helotti beszédből
- 115. Vallás rövidítése
- 116. Aki a legkisebb zaira is fölébred

A szépség nem tart örökké, hanem azt meg kell tartani, erre az egyetlen mód a párisi „Visagine Adolina Patti” arcmosó emulzió állandó használata. Üvege 30 dinár. — Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és illatszertárakban, Jugoszláviai fővártár: Zuzreb Galvra utca 9.

STARA-MORAVICÁN

a volt Kohut-féle jelenleg Farkas-féle nagyvendéglő teljes berendezéssel, mozigéppel, villanyberendezéssel és teljes felszereléssel valamint a vendéglőhöz tartozó facsár közben levő hatalmas pincével és jégveremmel együtt szabad kézből eladó. Közlebbi felvi áronitással Dr. Popovics Milivoj ügyvéd szolgál, Suboticán.

Fiókülétünket Noviszádra helyezzük. Ez áthelyezés miatt eladásra kerülnek üzletünkben

4, 4 és fél meg 5 méter hosszú üzleti asztal, 5, 5⁸⁰ és 6⁸⁵ méter hosszú üzleti álmvány nagyon jó karban és nagyon olcsón.

Az eladásra kerülő berendezés megtekinthető és értékelni lehet a

Beogradska Textilna Industrija A. D. fiókjánál, Szen á a postával szemben.

"DAMA" FEHÉRNEMÜSZALÓN

Felhívjuk a hölgyek figyelmét a nálunk készült fehérneműkre.

Készítünk saját, vagy hozott anyagból: intézeti és menyasszonyi kelengyét, garnitúrákat stb. a legszebb és legizlésebb kézimunkával; aszur, tüaszur, filé-tírré és himzésekkkel

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

"COMMERCIA"

TULAJDONOS EUGEN BERL
ZAGREB, ILICA 33/III.

Ajánlkozik moraviumok, kiegészítések és kezességek keresztülvételére.

GYORS, DISZKRÉT ÉS KULÁNS ELINTÉZÉS

Bizonyítványok, engedélyek, utlevélek

beszerzését vállaljuk bármely miniszteriumnál vagy beogradi hatóságnál, utlevélt szerzünk bármely államba Amerika és Oroszország kivételével. Szavatolunk a gyors és sikeres munkáért. Levelezés csak szerbül vagy németül.

Reklama A. D. Beograd, K. ez Mihajlova 11. Telefon 26-39 és 30-28.

Hatülékes francia autó

villamos világítással, szerszámokkal, tartalék-gumikkal jutányosan eladó

Üzemben megtekinthető:

Dr. FENYŐNÉL, MOKRIN

FEHÉRNEMÜ, CSIPKÉK és RÖVIDÁRUK

LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁSA:

RÖHRICH és KRACKER

Vel.-Böckerek, Fiedler-féle „Fehér-ház” udvarában

Rejtettkép.

Ki mer itt horgászni?

A mult vasárnapi számban közölt rejtettképen a fiut megtalálták 85-en.

Az első díjat, egy monogrammot, 10 különböző fazonban a hozzávaló dörzsölővel Leopold Sámuel sentai üzletéből Zveky Kató St.-Kanjiža nyerte meg, aki szíveskedjék velünk közölni, hogy milyen névre óhajtja a monogrammot.

A második díjat, egy doboz valódi Astra körömlakkot Nagy Bertalan suboticei gyógyszer-tárából Zemkó Maca Subotica Fra Jese trg nyerte meg, aki küldjön be 10 dinár portóköltséget a kiadóba.

Jelentés

a templomkeresztrejtvényről

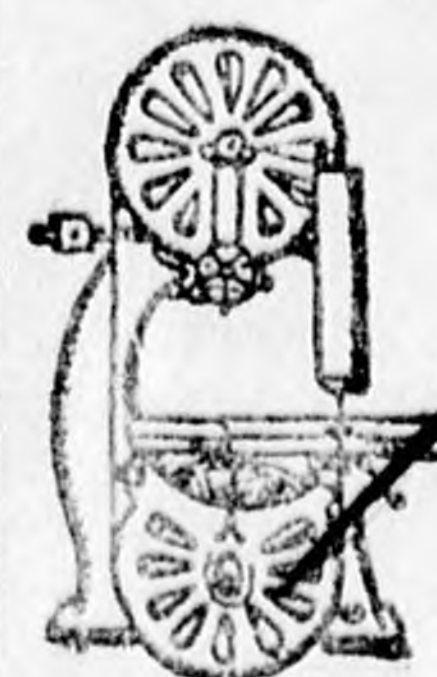
A bíráló bizottság tagjai: Szabó János, Dr. Fenyves Ferenc, Bródy Mihály, Jusztó Eta, Vósei Zoltán, Nagy Sándor átvizsgálták a beérkezett 416 pályázatot, amelyek közül a legjobbnak találták a 44. számú „Nincsen benne sem Po, sem Nero” pályázatot. A je igés levelet felbontva megállapítottuk, hogy a szerzője Faragó Dezső mezőgazdasági r. t. igazgató Sombor, aki a jeli és levél szerint a díjat a suboticei Zsidó Szeretetház „Dr. Faragó Géza” alapítványhoz kívánja esatolni. A jezett ócira 1000 dinárt átutaltunk. Ezenkívül dícséretet kaptak: 386. sz. Wilhelm Árpád Zagreb, 214. Révész József dr. Debeljača, 163 sz. Vége a keresztrejtvénylázna, 100 sz. Piecki Rudi Subotica, 61 sz. Csomasz Dezső Subotica, 60 sz. Basch B. gyógyszerész Čantavir, 58. szám Omikrom, 54 sz. Diogenes 41., 53 sz. Első kísérlet, 46. sz. László Samu Debeljača, 19 sz. Fiat Juszticia, 1 sz. Imgrund János Subotica, 16 sz. Ferenc János, 83 szám, Director, 26 sz. Siesta I, Siesta II, 46 sz. Elmegyek a temp'om mellett.

A „fordítva is ugyanaz” pályázatra százhuszonöt pályamunka érkezett be. Ezek közül a legjobb Temunovic Dragutiné, (Beograd, Karagyorgyeva 79. I. 16.) aki az első díjat kitűzött ezüst cigarettatárcát nyerte. A második díjat (könyvjutalom) Lederer Klári és László (Donji Mihajlac, Szlavonia) kapják. A többi pályamű nem jöhet figyelembe.

Itt közöljük a két legjobb „Fordítva is ugyanaz” mondatokat: Beküldő: Lederer Klári és László, Donji Mihajlac:

1. Ese-mese, L. Lászlótól: száll, Töregar Pali csáhliti „Bácsi lapra” Gerőt: A dal abba' száz s a ballada, Oda tavasz szavát adó; Karinti tömör örömet itt ni rak, A Baedeker a sok okosa rekede abba, Ige-szöide-Diószegi, Rezegém: jó itt Bob, t. i. (-) o j mégezer Kel-e öreg Gerő Elek? 2. Amoda odale, eladó adoma, 3. Netti kérem, tejet mérek itten, 4. Pala, szék, olló, kész a lap. 5. Évák kenőcse gégecsőnek kává, 6. Ebéd előtt lekené erős söre, énekel töle débe, 7. Lud, a tyuk legel, kutya dul, 8. Kelemen nem Elek, 9. Géza kék az ég, 10. Arany: a dal, a ballada nyara, 11. All a kis pék: a kép sik alá, 12. Amor törött rommá, 13. Teve tüt evett, 14. Oj a Sára varrása jó, 15. Le kezekkel, 16. Lót kutya hatyuktól

Beküldő: Dragutin Temunović, Beograd Karadjordjeva 79. I. Stan 16. 1. Arra visz a szív, arra, 2. Látod Ikarusz szur aki dotál, 3. Karikagyűrű: kannak ürügy, aki rak, 4. E di te dőre töt, erődöt ide! 5. Látná, nagybelü Nádasi telet is Adán i. Eb gyanánt áll. 6. Már röttes vanya agyar se tör rám, 7. No drága a drót Torda Agárdon, 8. Lám Enoh, álerőtlen németre Petár rác cár rátepert-c ménéll, törrel? Ah ó, nem áll! 9. Arám ifju Suta Katus uj fi mára. 10. Erre te pék a képet erre! 11. Elek! estére serét se kel-e? 12. A rák: Topola lopott kára 13. Bod! A Buda aduba dob, 14. No dán angolőz lőgna nádón, 15. Ottokár! Szerdai adrez: Rák Otto, 16. Ebbe sörös ebbe! 17. Aki rám tör: Görög-Röt Mánka, 18. Tied a gárda nadrága, de itt, 19. Kelebiai hók.

Asztalosok, bogárnok, fűrésztelepek, faforgórosok figyelmébe!

Famegmunkáogépek

4 soros golyócsapágyazással. szipzi, berlini, leguabb, legtekéletesebb yártmányok, g rancia mellett, ugyanakkor elsőrendű szerszámok állandó gvari raktár. Előnyös részletfizetési feltételek!

JELLINEK J ZSEF
Subotica, Paje Kujundžica ulica 4. sz.

Dr. SZEGŐ SZANATORIUMA

ABBÁZIA (Olaszország)

NAPPÉNYES TAVASZI ÜDÜLŐHELY

EDZŐ- HIZÓ-, ERŐSÍTŐKURAK

A gyógyétrend valamennyi formái Minden modern physikális gyógyeszköz Gyermekek 7 évtől kezdve kíséret nélkül is

**Vigyázat
automobilisták, biciklisták**

PNEUMACIT

uj korszakot jelent az autó utazások motor és biciklikel az élet biztonsága

Pneumacit

az egyetlen védelem az utazás alatt szegkek, éles kövek, stb. által okozott baleseteknél

Pneumacit

eltöm azonnal minden gummidefektust.

Az eladás végett forduljon a képviselőhez, kereskedők az SHS. vezérképviselőhez:

NIKOLA GOLD, POPOVAČA.

STEYR-AUTÓ

6 üléses, 6 hengeres, jól karban levő, Novisádon eladó.

Felvilágosítással szolgál:

Kardos hirdetővállalat Novisad, Kr. Petra ul. 19

ház

Ujonnan épült azonnal be-költözhető, két modern 4 szobás lakással, több nagy raktárral, olcsón eladó.

Bővebbet Bajski put 10. a háztulajdonosnál.

DEUTSCH PÁL és TÁRSA

VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZERI VÁLLALAT
SUBOTICA, SOKOLSKA ULICA 3.

Készít villamos világítási és erőátviteli berendezéseket jutányos áron, saját vagy megadott tervek alapján.

Kérjen ajánlatot. — Irógép és varrógépek javítása külön szakképzett munkásokkal.

WACHTLER MIHÁLY

GÉPLAKATOS, SUBOTICA, SÁVE TEKELIJE PUT 21

Saját ház

Az összes mezőgazdasági gépek valamint bármely vas és gépmunkákat vállal és javít

A legmodernebb Wertheim-kasszákat sértetlenül nyit és javít.

HARMONIUMOK

Ia, különféle elegáns modellek, új, 4.000 dinárért felfelé. Használtakat, szék vagy becserélek

Állandó raktár!

SCHMIDT HARMONIUMÁRUHÁZ

Novi Vrbas, Göthegasse 294.

LEIPNIK TESTVEK

villany-, vízvezeték-szerelő és lakatosok

NAGYON OLCSÓN

és szakszerűen végeznek: víz-, mo'orkerékpár és kerék-pár javításokat. Garancia. Pozíciós autókát elfogadunk.

AKTÁRON

teljes fürdőszoba berendezések, villamosvasalók, fűzők.

RADIO

Subotica, Zrinjski trg 33. Filijale Terezijina 5.

LÁNG L. GÉPGYÁR R. T.

BUDAPEST

POSTAFIÓKA: 56

Ajánlja elsőrendű, jónévű, ismert gyártmányait

DIESELMOTOROK LÉGSŰRÍTŐVEL
DIESELMOTOROK LÉGSŰRÍTŐ NÉLKÜL
STABILGŐZBÉPEK
FÉLSTABILGŐZBÉPEK
GŐZKAZANOK

Mérsékelt árak.

Kedvezőfizetési feltételek. Rövid szállítási határidő.
 Díjtalan mérnöklátogatás.

1294

Rejtvény.

MAGYAR-NÉMET

TÁR

IRTA

Dr. WOLF BÉLA

A múlt vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

„Kényes kérdés”

Helyesen megfejtették 110-en. Könyvjutalmat nyertek: 1. Molnár Pal Senta Vojvoda Bozovic ul. 23., 2. Róth Róbert Zabalj, 3. Balázs Etus Bač-Petrovoselo, 4. Mikos Györgyné Vel-Bočkerok.

Keresztsoros rejtvény

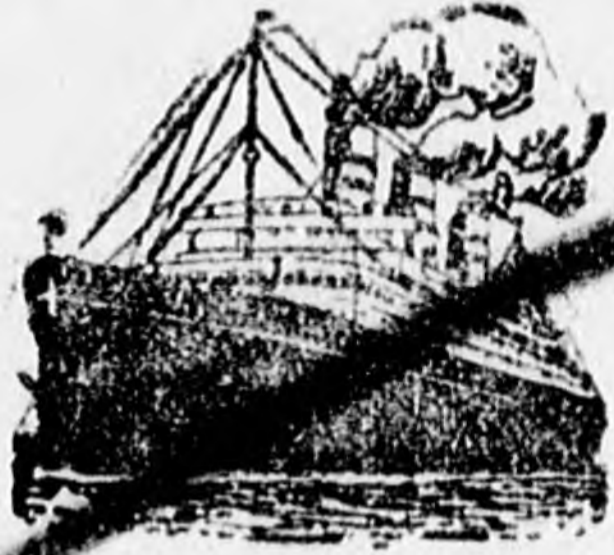
A múlt vasárnapi számban közölt keresztsoros rejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes: 2. Mak, 4. Fácán, 6. Biróság, 8. Agrás, 10. Bukai, 12. Szerb, 15. Mutat, 17. Urnak, 19. Tar, 20. Ny, 21. Tó, 22. Nie, 24. Pandur, 26. Maszka, 28. Ha ép, 30. Fakereszt, 32. Disz, 35. Markával, 36. Ség, 37. Aeroplan, 38. Isten, 43. Eladó, 47. Kajak, 52. Szumac, 53. Orvezető, 54. Me, 55. Zár, 57. L. R., 58. Er, 59. Kar, 62. Agyó, 63. Bog, 66. Em, 67. Re, 68. Ivo, 69. Cug, 70. Era, 71. Té, 72. T. T., 73. Lak, 74. Lob, 75. Ir, 76. En, 77. Óra, 78. Kab, 81. mi, 82. K. K., 83. Ti, 84. Era, 85. Aó, 86. Házasságkötés, 96. Arabia, 97. Domino, 98. Erd, 100. Állam, 102. Sás, 104. Le, 105. Dalmát dalok, 106. R. T., 107. Et, 109. Ra, 110. II, 111. Ká, 112. An, 113. Bolond, 115. Mi, 117. Ez, 118. Se, 119. Es, 120. Bőcső.

Függőleges: 1. Kacor, 2. Margi, 3. Kásás, 4. Fiasnyuk, 5. Nászutas, 7. Aut, 9. Urn, 10. Bura, 11. Kandaló, 13. Erőszak, 14. Bank, 15. Mappa, 16. Ir, 18. Kiadó, 23. Kar, 25. Re, 26. Meg, 27. Ist, 28. Hab, 29. Ék, 31. Répa, 33. Ip, 34. Záp, 38. Ismertető jel, 39. Szeretni, 40. Tu, 41. Em, 42. Na, 43. Er, 44. Lazac, 45. Dörög, 46. Or, 47. Ke, 48. Az, 49. Je, 50. Atletika, 51. Kőmérkőzés, 56. Agyu, 59. Kilo, 60. Avar, 61. Róka, 63. Béla, 64. Orom, 65. Gabi, 78. Kés alá, 79. Ara, 80. Baglad, 86. Had, 87. Ár, 88. Zara, 89. Ab, 90. Siam, 91. Koma, 92. Ön, 93. Tino, 94. En, 95. Sós, 99. Re, 101. L. t, 103. Ar, 107. Erika, 108. Talány, 113. Belzebub, 114. Dalköltő, 115. Mese, 116. Izes.

Helyesen megfejtették 95-en. Könyvjutalmat nyertek: 1. Fodor Irma Odzači, 2. Koveindi Károlyné Jázovó, 3. Weinberger Edéné Subotica Rudičeva ul. 2, 4. Müller Andor Srbobran.

„VESNA” HAJÓZÁSI RESZVENYTARSASÁG S U S A K

Rendeszeres személy és áruforgalom

DEL-AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA

Első osztályú hajózási vállalat, melynek hajói hazai kikötőből indulnak. — Bővebb felvilágosítással szolgál.
ALDAN SZVETISZLAV váltó üzlete **VELIKA-KIKINDA**.

Szeptők, májlitok, porosnes E, arcbőrbántás és minden egyéb arcbőrhiányosság ellen ezútszerint a legjobban bevált szer a

CREME DARUVARY

megőrzi az arcbőr légyságát, rugalmasságát és üdőségét.
 Kapható a készítőnél

BLUM GYÓGYSZERTÁR, SUBOTICA

VISZONTELADÓK:

B. Petrovoselo: Stevan Vujicin, Zabalj; **Bozovic Veselin.** **Alibunar:** Emmanuel Stein, Ilić, Petro Ovoki. **Debeljača:** Juges Károly, Vel. Kikinda: Ivan Danić. **Novo-Kanjiza:** Mirko Brojicic, Bač: Johan Schneider. **Kneževi-Vinograd:** Csapó Aladár. **Batina:** Tóth Mihály, **Varga András,** **Horvath Lajos.** **Jaša Tomić:** Kálmán drogeria. **Senta:** Ormós drogéria, Herman Rosenberg. **St.-Kanjiza:** Strauss Mihályné. **Stara-Moravica:** Kopornyai Ilés. **Horgoš:** Reisz Antal. **Temerin:** Kiss Dezső. **Pašicevo:** Rogier István. **Martonoš:** Avramovic Svetozar. **Kovin:** Mita Bunda, Marko Guca. **Bajmok:** Gyetvai József, Kocsis Lajos. **Ada:** Kohn Sámuelné. **Mol:** Nikola Ruškuc. **Beli Monastir:** Stojan Ignjatíc. **Sahula:** Gjura Petrović.

9933

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. **Subotica** 190 és 192.

Táviratcím: Kenderpar.

Detailüzlet: Városháza-palota.

Engross és irodák: Trumbićeva ulica 7.

UTITAKARÓK ÉS LÓPOKRÓCOK

LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁSA

JUGOSZLAV SZERB és HORVÁT NEMZETI ZÁSZLÓK

tiszta gyapjuból, színe nap és víz ellen garantált

75 cm széles 120 cm hosszú	Din. 70.—
100 cm széles 150 cm hosszú	Din. 100.—
110 cm széles 200 cm hosszú	Din. 150.—
120 cm széles 250 cm hosszú	Din. 200.—
150 cm széles 300 cm hosszú	Din. 300.—

szállítunk bérmentve az ország előre való beküldésénél vagy utánvétellel.

KLEIN i WINKLER SUBOTICA, Trumbićeva ul. 22
 Viszonteladók kérjenek ajánlatot!

TELEFON 868.

SIPOS SÁNDOR SUBOTICA

Üzletemet Sokolska ul. 2. alól 6 szám alá

(Japánovic festő melle) saját házámba helyeztem át

mindfajta sokkal olcsóbban árusítok nagyban és kis mennyiségben

saját égetési kőbőhöz

FRISS MESZET

Építési MESZET

Portland CEMENTET

Rostált FASZENET

Pécsi kétszer mosott

KOVACSSZENET

Primo beföldli

KOVACSSZENET

TÜZIFÁT felvágva is

Az árut díjmentesen

rendeltetési helyére szállítom

Gyenda férfiak-

nak (Impotencia) bérmentve küldök az

abadalmazott „Gyenda”

tevélmányommal szembe

„Gyenda” — Cim

„Gyenda 608”

(Koložvár)

15. számú postafiókból

Modern, izléses

ÉKSZEREK

allegnagyobb választékban. A legjobb márkájú fali- és zsebszárak

SZEMÜVEGEC

minden kiviteiben.

Javítások pontosan

SCHVAB ALBERT

óás, ékszerész és optikus

VELIKI-BECSKEREK

Aleksandrova ul.

Chamotte-tégla és liaszt

Kerám-tégla és lapok

Gáz-, fűró- és forrasztó

Gyári raktár, gyári árak:

Findeisen Gustav i Drug

10. és 11. sz. utca

Hotel Orient épület

Telefon 439.

Utánzatoktól óvatosan
 Valódi francia
LION NOIR CIPÓKRÉM
 Főraktár:
Kaufmann Hermann bőrkereskedőnél
 Subotica, ahol helyiség volt „Narod” kávéház helyén

Kékfestő és vegytisztító-intéze

A Bácskában egyik legnagyobb, legnagyobb és jólmenő kékfestő és vegytisztító-intézetet a hálaletet miatt, azonnal eladó vagy hosszabb időre bérbe adandó — Közelebbi felvilágosítással szolgál a tulajdonos:
 őzv. Stampfer Mátyásné, Bačka-Palanka

TÜZIFA ÁRAK

1758	Házhoz szállítva!
Elsőrendű hasáb bükkfa	100 kg. 35.—
Elsőrendű aprított bükkfa	100 kg. 43.—
Másodrendű hasáb bükkfa	100 kg. 30.—
Tölgyfa hasáb	100 kg. 36.—
Aprított tölgyfa	100 kg. 30.—
Vékonyfa alátöltéshez összekötözve	100 kg. 28.—

BOSNA FATELEP, SUBOTICA
 Tehér pályaudvar mellett. Telefon 512.

HOTELPENZIO ZELENKA ZELENKA (BOKA KOTORSKA)

Dalmácia legkényelmesebb üdülő- és fürdőhelye. Nagy park. Vízisport. Gyönyörű kirándulások. Bácskai konyha. Tűjes ellátás 60 dinár; április 1-től szept. 30-ig 70 dinár személyenként naponta
Dr. Magyar Antal örökösai, tulajdonosok

Szódás- és krahlsüvegek

valamint elsőrendű Pochter-féle szifon fűjék és szódagépelt továbbá az összes kellékek. — Szódavíz és krahli készítéséhez legjobb és legjutányosabb készítőeszközök forrás

Gertner i Sternberg

Szifonok, Lončarska ulica broj 6. Interurbán telefon 609.

Carl Pochter r. t. Wien

Jugoszláv vezérképviselője

ELSŐ SUBOTICAI PAPIRZACSKÓGYÁR

F. BEDŐ SUBOTICA SENOE UL. 19. TELEFON 436.

Ajánlja minőség és ár tekintetében elsőrendű és versenyképes papirzacskóit. Kérjen mintát és árajánlatot.

Csirakepes
BÜKKÖNY M U H A R
 takarmányrépa
 és arankamentés
 heremag (cserna)
 angol perjé
 (tűmag) továbbá miniféle
 konyhakerti és
 gazdasági magvak
 kaphatók
Kőrösi Géza
 Subotica

ELŐNY ÖMDÁT
MÓDERN
 FELSZERELVE
 legolcsóbban szállít
LEONOLD SAMUEL
 ABALONGYARA
 SENTA 257

DRVAR
 faárkereskedés és jások I.
 Vinkovačka uca 1.
 Ajánlja
 jól felszerelt raktárát:
 Szénvillák, lapátok, min-
 dennemű nyél és egyéb áruk
 2/45

NYERSOLAJ FORDSON TRAKTOROK

új és régi típusu FORD AUTÓK, teherkocsik, kompres-
 sornélküli DIESEL és SKODA motorok, SACK ekék és
 WOLF cséplőgépek. — Minden méretű autógummik és
 autó felszerelési cikkek.

AMERICAN AUTÓ WEIGAND & Co. SUBOTICA

Paje Kujundžića ul. 4. Autógarage, javítóműhely. Nyilvános benzin állomás

„Tobler“ csokoládé fogyasztói szimpózium
 minden csomag „Tobler“ csokoládéhoz képmel-
 léklet. Aki 40 képet gyűjt a 301-340 szériából
 eredeti svájci SAT-BRASLET ké-
 szülékét, stilografot, manikűrkészletet,
 stb. — A teljes képszériát a következő
 címre kell küldeni: Bern (Svájc) Tobler-
 gyár, vagy az SHS vezérképviseletnek:
 „OBOROT“ Beograd, Knj. Ljubice 15. Telefon 31-89.
 10435

„SPORTHIRLAP“
 az összes árusítónál kapható és megrendelhető
 Medjunarodni
 Prometni Novinski i Oglasni Zavod D. D.
 Podružnica
 Subotica, Vojnovičeva ulica 7. szám.

Mezőgazdasági gépek
 MAV. garnitúrák
 MAV. cséplők,
 golyócsapágyak,
 vaskeret és két szem-
 rázóval.
 CASSE traktorok a
 legelőkeltebb szántó-
 gépek és lealkalmasab-
 bak a cséplésre.
 MASSEY HARRIS
 kékekötők, marokrakók és
 KISMO:ROK.
 4 luku tengeri morzsolók
 VETŐCÉPEK
 KUKORICA ÜLTETŐK
 Gabonarosta
 DARALÓK, ekék,
 boronák stb.
 FORDALKATRÉSZEK
 KNÉZY PÉTER & CO.
 (nagy szerb templom mel-
 lől ucc ban) 1145

BANGO
 JOGI SEMINÁRIUM
 Budapest, IX. Ráday-ucca 14
 SIKERESEN KÉSZÍT ELŐ
 VIDÉKIEKET IS! 1005
 Pilszki ózás
 Gombbevonás
 Gépa
 S. A. D. ENGL
 Rudić-ucca sarok

CERTUS HIDEGENYVIPAR
 Berlin-Hamburg-Drezda
 Vajdasági vezérképviseletje:
PRANDELL RUDOLF ÉS FIA
 Veliki-Bečkerek, Aleksandrova (Fő) ucca
Certus hideg enyvpur a jelenkor legjobb enyve, min-
 den tekintetben felülmúlja a tablaenyvet.
Certus kötőereje a legnagyobb és abszolút vízálló.
Certus nem szárad idő előtt, nagy foltokat csak
 ezzel lehet jól enyvezni.
Certus hideg vízben oldható, a fát nem kell enyvezés-
 hez melegíteni. Fűtésanyagot takarít meg.
Certus minden kulturáltan kizsírítja a tábla-
 enyvot, mert elpusztítja a modern ipar fellamerte
Certus asztalos-, bútorgépes-, bútorfűzőkben, vagon-
 gyarakban alkalmazható.
Certus az egyetlen enyv, melyet repülőgépek, folyami
 és tengeri hajók építésénél használnak.
Certus mint erős és vízálló enyv a legjobb minden
 épület- és bútorasztalos enyvezésnél is.
Certus használata a leggazdaságosabb, — 1 kg porból
 3 kg enyvmasza! Fűtésanyag nem kell.
 Saját érdekében próbálja meg
 és mindig CERTUS-t fog használni.
 147

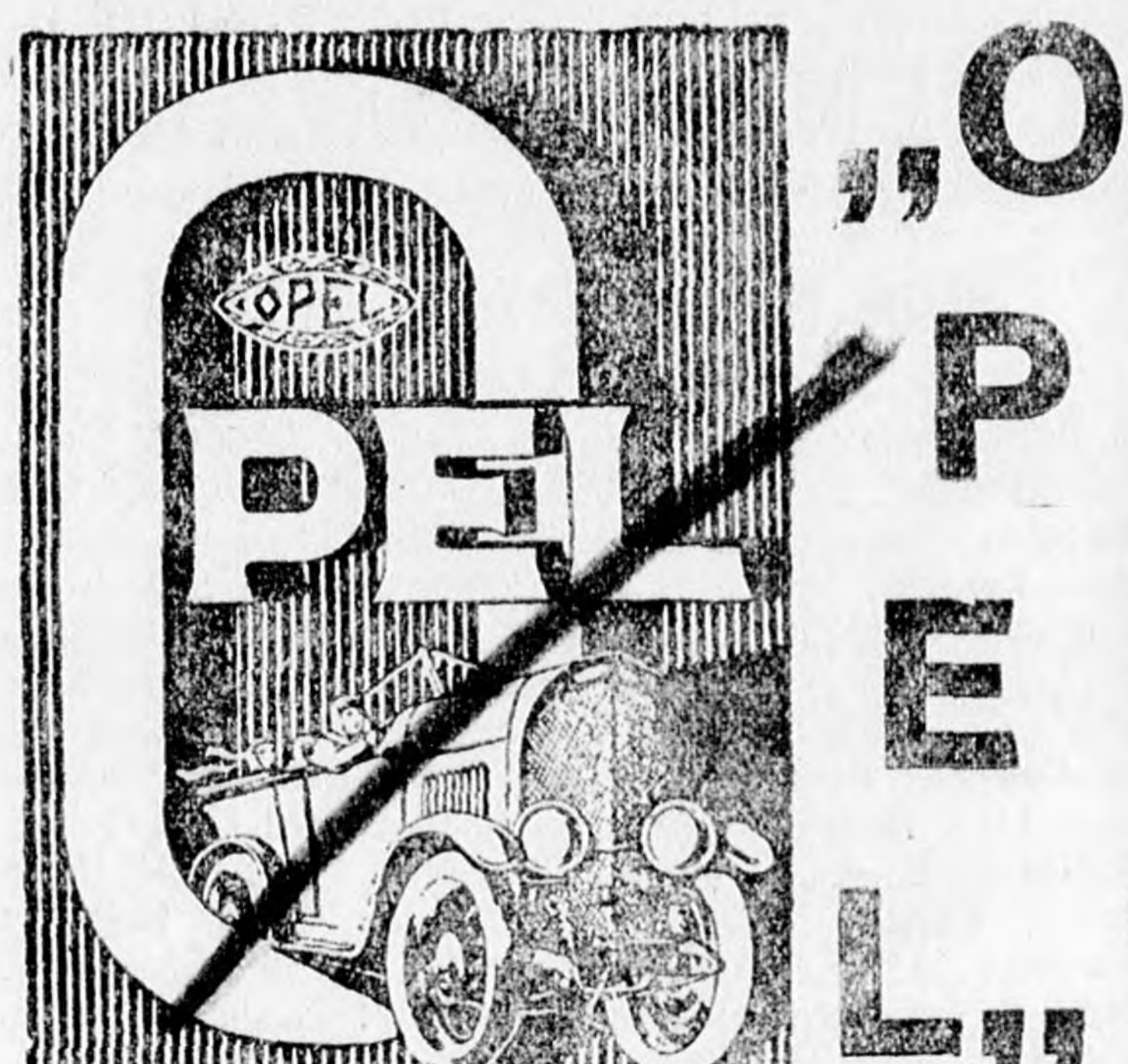
Vendéglősök figyelmébe!
Nagy alkalmi vételi
 Egy 30 éve fenálló vendéglő-szálloda járási székhelyen,
 piactéren, praktikus beosztással, 28 méter
 hosszú nagy táncteremmel, a helyiségben első-
 rendű és a legjobb vendégek által látogatott
 ur kaszinó, Polgári olvasókör, könyvtár, nyári
 kerthelyiség, villany, vízvezeték, nagy udvar,
 konyhakerti, vendéglősnek képzelmes 4 szobás
 lakás és minden szükséges karban levő mellék-
 helyiségekkel, alkalmi és fogadható áron eladó
 és azonnal birtokba vehető. — Ugyanott acetylen
 gázberendezés, egy jó láng erős, e téren a leg-
 praktikusabb fagy és robbanás mentes, harisnyás
 égős, komplett felszereléssel eladó. — Ugyanott
 cement-ipszál gyári berendezés, egy hidraulikus
 cement aprós a legújabb minta szerinti szabla-
 nokkal, csőformák stb. eladó. — Ugyanott vető-
 círok mag 500 kilogramm olasz importált eladó.
Ehrenfeld Sándor, N.-Kanjiža (Banat)
 1056

Uradalmi gépész
 folyó évi április hó 1-től kezdve alkal-
 mazást talál **Dr. IVANOVICS IVÁN**
 novibecsei birtokán

„HORTOBÁGY“ KAPALÓ (Plantage rendszer)
 per darab 400 dinár
„VERA“
KÉTSOROS TENGERI ÜLTETŐ
 per darab 500 dinár
„PRECIS“
háromsoros tengeri ültető
 per darab 2000 dinár
 áron netto ab magyarhatár kapható,
 míg a készlet tart
DEBRECENI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL DEBRECEN
 1948

BUTORT
LEFIZETÉSRE
 LESZÁLLÍTOTT ÁRAKON CSAKIS
ERDÉLYI ANTAL
 BUTORÜZLETÉBEN VÁSÁROLHAT
 SUBOTICÁN, SUDAREVIČEVA 4.
 A régi zálogház helyén. — Klein Géza mellett
 1105

Az uri közönség figyelmébe!
 Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására
 hozni, hogy alkalmat kívánok adni az olcsó és
 elegáns ruhák kodásra, ezért linom angol szövete-
 kből öltönyt, felöltőt és ulstert az alanti áron készítek:
 öltöny 2000, 2200, 2400 dinár
 ulster vagy felöltő 1800, 2400 dinárig
 fekete sakkó, mellény, csikos nadrág 2500,
 szegve 2600 dinár.
 Kérem, hogy vételényszer nélkül győződjene
 meg áruim minőségéről. — Magamat a n. é. köz-
 zönség iránti szeretetemben ajánlom, vagyok,
 kiváló **KARL SIMON** angol uriszabó Novisad,
 tisztelettel Futoški put 12
 1098

UJ CSOPORT

 automobil érkezik leszállított áron. Eladás kész-
 pénzért, részletfizetésre és jóvátételi számlára.
 Bővebb értesítés kapható a vezérképviseletnél:
PETAR PETKOVIĆ
 Beograd, Karđiordjeva ulica 85.
 1770

Rendkívül kedvező fizetési
 feltételek mellett
 eladó
870 dumum — 170 hold
ELSŐRENBU SZÁNTÓ
 egy tagban Obudovacon, közvetlen Brčka
 város mellett, Boszniában. Közlelbi felví-
 lágosítással szolgál dr. Aco Bogdanović, ügy-
 véd Bijeljina (Bosna).
 1937

680 Kg TISZTA BUZASZEM
 volt az eredmény, midőn egy 550
 keresztből 680 buzaszalmát, mely
 már egy közönséges dobosárral el lett csépelve,
 betétsines géppel szakító bízottság előtt után-
 csépeletünk. **PÉNYT, IDŐT ÉS MUNKÁT**
 megtartanak meg a
DOBKOSÁR-BETÉTLÉC
 alkalmazásával. Kérdezőkésre ingyen és bérmentve nyújt
 felvilágosítást
BÁRDOS és BRACHFELD NOVISAD
 Zelleznička ulica 108. — Telefon 285.
 1098

Jegygyűrűk, órák, ékszerek legolcsóbban, részletfizetésre: Szombati Saroltánál Subotica, Vilsonova ul. 20. A főpostával szemben.

Gyártmányok:

Aszfalt és kátránykezelés, aszfalt és kátránykezelés, aszfalt és kátránykezelés...

Beogradi Aszfalt és Kátrány Gyártmányok Gyára Beograd Vuka Karadžića 6. Sürögnyocsi: GROZIT Telefon: 27-20

Képviselek: NOVISADON: Greinitz D. D. Novisad SOM ORBAN: Bertalan G. Idfahn Sombor OSJEKEN: Karlo Axmann i Drug Osijek

KÉSZÜLÉK

Jól nikkelezett borotvakészítő 15 dinár, finomabb 38 és 110 D. Legjobb borotvakészítő 10 dinár. Kitűnő Solingen 20, hajvágógép 35 dinár, továbbá ollók, kések, kanalak.

Szétküldi: R. STERMECK nagyáruház, Celje 27. (Slovenia)

Több mint 1000 darab tartalmazó nagy készlet árjegyzék a Rákóczi úton. Részletek a minták megtekintésére kérésre. Minden rendeléshez ajándékul egy csomag. — 500 dináron felüli rendelések bementve. Kereskedőknek nagybani árak. Képviseletet felvezet.

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levélpapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és izléses nyomtatványokhoz jussanak, előnyárakat szabtuk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.

Szállítunk 500 darab nagy levélpapírt, 500 finom borítékot összesen 180 dinárért és 1000 számlát 100 dinárért összesen 280 dinárért.

Olcsóbb mint a cégjelzés nélküli papíron levelez. Olcsóbb mint ha papírszettekbe írja a számláit. Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készítünk. — A szöveget mi lefordítjuk.

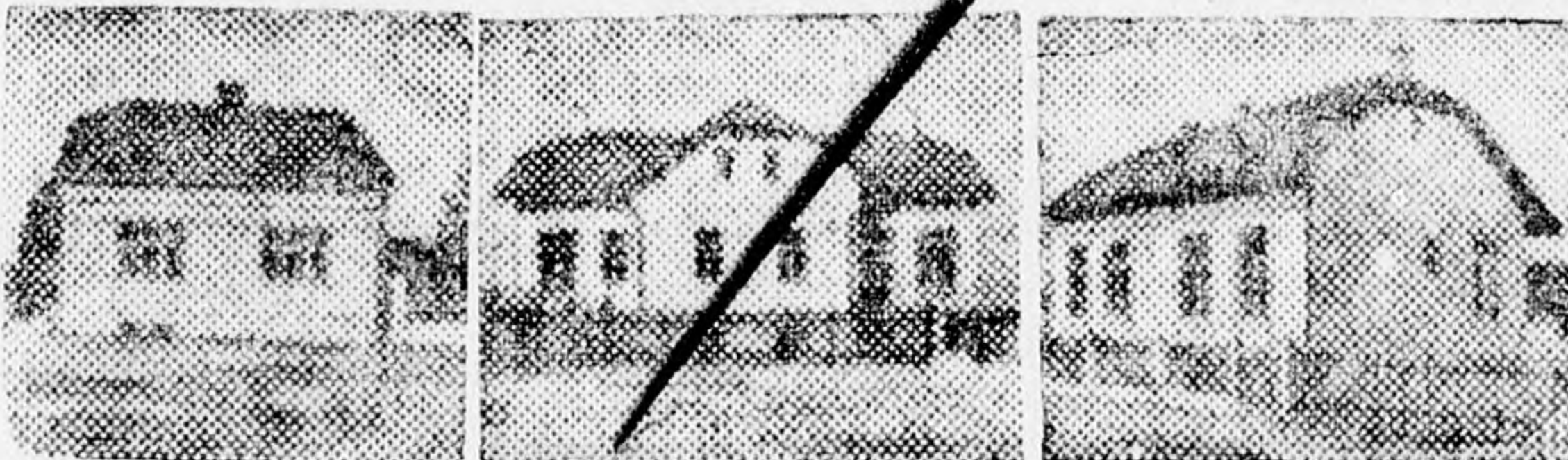
Jó papír. — Izléses kivitel. Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt. Szállítás utánvétel mellett.

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

HÁZ MINT NYEREMÉNY!

A Földművelésügyi Miniszter az 1925. dec. 9-én 46806/I. sz. alatt kiadott határozatával a Prvo Zagrebačko Radničko Društvo (Első Zagrebi Munkás-csoport) házorszájáték sorsolási napját 1926. május 1-re engedélyezte.

1. nyeremény 2. nyeremény 3. nyeremény

Mindhárom ház mellett a sorsolási napig mindenki jogosult a sorsolási napig mindenki jogosult a sorsolási napig...

Öfelsége I. Aleksander királyunk

ajándéka egy gyönyörű szép aranyóra. — Kibocsátva 35,000 sorsjegyet egyenként 50 D. árban. Igyekezzen mindenki a sorsjegyet megvenni, mert 50 dinárért házigazda lehet. Aki sorsjegyet óhat venni, vagy száza ék m. lletti azok viszonteladói vállalkozás, forduljon a központhoz Zagreb, Josip Franz Opava, Vadbiskupski trg 11-1. vagy a novisadi elváltatáshoz L. Marinellohoz, No. isad Primorska 23.

Komlózsineget

ajánl a Fonó és Kötélverőgyár R. T. Odzsaci (Bácska)

Ugyanott kapható: Szegedi és póchlarni zsineg, halász-hálófonal, három águ kenderkéveket kg-ként 25.— dinár.

Versenykélti árak! A legolcsóbb gyermekkoscsi csak 800 dinár Gyári lerakat: KRAUSZ EDE BUTORRAKTÁRA NOVISAD 800 DINÁR Kérjen fényképez ajánlatot!

Cipő különlegesség Róka diva cipészetében Subotica 1360 Zrnjski trg 2. szám

SZEREZZE BE a legolcsóbb modor-központ, ALAKITASSA ÁT tavaszi kalapját

Eladó Kulán liquidálás folytán Gauss Vendel-féle fa- és gabonaüzlet teljes berendezésével emeletes 60 vagonos gabonarakár, irodastállóépület, kocsiakás, mely tisztviselői háznak is megfelel, 8 öles kukoricagóré, 30 m hosszú emeletes deszkafészter fűtőház, az egész 986 öl területen, ujonnan épült, egyformán közel a vasúthoz és kanálhoz. — Saját tőkével elsőrendű üzlet. Eladó ugyancsak ehhez tartozó 546 öl területen modern új lakóház (deutsches Gartenhaus) gazdasági melléképület el, nagy kerttel. Üzlet és lakóház együtt vagy külön. Esetleg megfelelő tőkével társ kereszettek. Érdeklődés: Gauss Vendel címre Kula (Bačka). 2037

MANILLA prima Liso, felszámolt üzlethől visszamaradt, D 16 25 per kg. Kitűnő tarpauling gabonaszákok D 14 50 feljebb, vizhatlan ponyvák D 28 m²-ként és feljebb LUDVIG SCHLOSSBERGERNÉL, NOVISAD 1994

4000 DINÁR Használja ki a kedvező alkalmat és vásároljon addig, míg a üzlet tart 4000 dinárért EGY HÁLÓSZOBÁT masszív, gözölt bükkfából, elsőrangú kidolgozásban, elegáns kivitelben, mely áll 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeliszekrény, 1 toalette, szögletes vagy ovális tükörrel és üvegekkel, a legfontosabb részbutorvasalással. KRAUSZ EDE butorraktárban, NOVISAD 1627

NAGYBAN KICSINYBEN „VIKTORIA” VARRÓGÉP KERÉKPÁR GRAMMOPHON üzlete Kralja Aleksandra ulica 6. Nagytrafikkal szemben. A világhírű Phönix varrógépek, Dürkopp Dianna kerékpárok Columbia Grafonolák, legjobb gramfonlemezgyárak vezérképvisellete Kérje árjegyzékünket vagy mintaküldeményünket, Február 1-én a Zrnjski trg 2. és Paže Kujundžićeva ulica 2 alatti helyiségek megszűnnek.

STEINER cukrászdájában olcsóbb lett a sütemény, darabja 3 dinár

KOMLÓZSINEGEK, SISAL MANILLA KÉVEKÖTŐZŐ, ÚJ ZSÁKOK ÉS KÉSZ PONYVÁK
 ÚJ ÉS HASZNALT ZSÁKOK a legjutányosabb árban szerezhetők be:
Avram Schiff, Novisad Zsák, ponyva és zsineg nagykereskedés
 Zsák és ponyvakölcsönző intézet
 Fiók: BEOGRAD, Karađo djeva 21. Telefon 403.
 Sürgőnycim: „JUTEŠIF“

**TÜKÖR-
BORÍTÓ MUHELY**
 Tisztelt, szekrény kőzi,
egyszerű és
CSISZOLT
 tükröket készit, ron-
gált és alkult tükrök
JAVÍTÁSÁT és
ÜVEGSISZOLÓ
 munkát vállal mérsékelt
áron
DROBAC SZIMA
VEL-BECSKEREK
 (a szerb templom mellett) 4204

Cimkét, klisé, litográfiai mun-
kát, részvények, betétkönyv-
vek, domborvomás, dobo-
zokat, fizikai könyvet, egyéb
szerű árak részére préselt do-
bozokat a legjutányosabban
szállit
FISCHER ERNŐ
 grafikai műintézet Subotica 10324

Lakásberendezések, hálók, ebéd-
lők, uriszobák stb. stb. es-
szerűbb és díszesebb kivitelben
legolcsóbban
VADÓCZ Lajos
 villanyerőre berendezett asz-
talos áru műintézetben, szer-
vezés KULÁN. 56

Értesítés!

Van szerencsénk értesíteni a n. é. hölgyközönséget, hogy
 nőikalap üzletünket főutcai sájt házukba helyeztük át
 (volt Maria Pejityéle kalapüzlet.)
 Áraink mint eddig is minden versenyen kívül állanak!

Formáinkat kizárólag elsörendü divatházakból szerezzük be. Óriási választék selyem és szalma-
kalapokban. Női se yomkalap alakítást, szalmakalap festést és átvarrását gyorsan és pontosan esz-
közöljük. Áraink olcsóságáról és a nagy választékról minden vételkényzer nélkül kérjük szemé-
lyesen meggyöődöt. — A hölgyközönség további szives pártfogását kérjük, kiváló tisztelettel

DRAGAN TESTVÉREK, VELIKI-BEČKEREK

508

Telefonszám

Telefonszám

Lusztereket nagy és gazdag választékban,
 szolid áron beszerezhet a

Subotica Villamos Vasút és Világítási RT.-nél
 Kostina ulica 1

Aknaszén
 vagonételekben
2400 dinár

(Förderkohle) Franko
 Vrdnik, Szerémség,
 5000-on 5000 kalória
 tartalommal. A szállit-
 tás a megrendelés kéz-
 bezetelének napján
 eszközöltetik.

Rudarsko Trgovačko
 Društvo, Ruma

Telefon:
 Ruma 21 szám. 1061

A legszebb tavaszi
 kalapujdonságok
 nagy választékban rak-
 táron és rendelés szerint
 „DAME“
 női kalapszalóbanan
 KARADJEVA ULICA 14
 (Barány-köz)
 Javítások, átalakítások
 legolcsóbban 1061

Mi a Distol??

Distol az évtizedek óta millió és millió állaton ki-
 próbált egyedüli biztos gyógyszer a kérődző állatok
 májméctelkórja ellen, mely a tudományos körök által

kétségtelenül

biztosnak ismertetett el és a hatóságok is használatra
 ajánlják.

Gazdák

néhány állat árán egész állományukat meg-
 menthetik a pusztító kóról. Az állatok súlygyara-
 podása felér a kezelési költséggel. Mindenkit övünk
 hamisítványoktól és mászerektől. Csakis az előirt
 eredeti Distol adag használatát

garantálunk

biztos eredményt.

Árengedmény:

Hogy minden gazda részére lehetővé tegyük a Distol
 használatát

gramonként 4.— dinárra

mérsékeltük az árakat. Rendelés esetén elegendő a
 gyógyításra szánt állatok száma és súlya.

Kapható minden gyógyszerárban.

„KASTEL“ D. D.

KARLOVAC 7820

KINTLEVŐSÉGEI BEHAJTÁSÁRA

SZÁLLITUNK CÉGNYOMÁSSAL ELLÁTOTT
FELSZÓLÍTÓLEVELEKET

SZERB-CIRIL, HORVÁT, MAGYAR ÉS
 NÉMET NYELVEN

400 db (100—100 minden nyelven)	Din. 140.—
800 „ (200—200 „ „)	„ 200.—
200 db egy nyelven	„ 60.—
500 „ „	„ 100.—
1000 „ „	„ 160.—

SZÁLLITÁS UTÁNVÉTEL

MINERVA-NYOMDA R. T.
 SUBOTICA

6-7000 lakosu községben
 temetkezési egyesület alakításához

temetkezési cikkekkel
foglalkozó egyéneket
keresünk.

Ajánlatokat „Szerencse fel” jeligére a kiadóhivatalba.
 2047

FIAT 509

6/25 HP, 4 ülésel, 4 kerékkel,
 az ideális vojvodinai **tura-autó**
 és az összes többi FIAT típusok

nagyon

leszállított áron,
legkedvezőbb fizetési
feltételekkel

raktáron és azonnal szállithatók
 FIAT képviselőnél

„AUTOMOBILIA“
 SUBOTICA, SKADARSKA UL. 7.

50.000

dinár segélydíjat fizet elhalt tagjai után
 azok hozzátartozóinak

Bácska Temetkezési Egyesület Suboticeán

Befizetési díj elhalt tagonként 100 dinár
 Új tagok felvétele eszközöhető nemre és életkorra
 alól tekintet nélkül.

Helyi képviselők felvételnek az ország bármely
 községéből

Iroda:

Vasuti állomástól által VIII. Ivana Antunovića ul. 1.

Az igazgató tanács.

Raić illatszertár

ajánlja speciális kölnivizeit kismérvé és nagyban. Viszonteladóknak árengedmény
 Lorigan, Chipre, Ambra, Orosz, Szegfü, Gyöngy-
 virág, Orgona és valódi Johann Maria Farina.